Motioner 2021 – december 2022

EAPN-Sverige[1] anordnar dialogmöten där människor med erfarenhet av fattigdom och utsatthet för en dialog med beslutsfattare.

Man förbereder genom att skriva ”Motioner”. Tillsammans presenterar man problem, orsaker, effekter, lösnings/förbättringsförslag och egna erfarenheter av de frågor som tas upp. Ett liknande dialogmöte hålls varje år i Bryssel där över 100 människor från EU-länderna samlas för att möta EU-parlamentariker och kommissionärer.

Dialogmötena skapar forum för ”demokrati underifrån” där beslutsfattare kan inspireras av människor som i sina egna liv har erfarit vad fattigdom och utsatthet är. De har också gjort en analys och kommer med konkreta förslag på förbättringar.

Först kommer en innehållsförteckning. Genom den kan man välja att läsa de motioner som intresserar.

Därefter följer en sammanställning av motioner från september 2021 till december 2022. Avslutningsvis de motioner som tagits upp på dialogmöten i Malmö och på riksnivå december 2022.

Lund/Nyköping den 12 december 2022

Karin Johansson och Johannes Jörgensen
EAPN-Sveriges ansvariga för dialogmöten

[1] [1] **EAPN Sverige**
är en självständig del av det europeiska nätverket European Anti Poverty Network. Nätverket består av idéburna organisationer som bekämpar fattigdom i Europa.
Medlemmar i EAPN-Sverige är: Caritas, Frälsningsarmén, ISCW Sverige, International committee on social welfare, RFHL, RSMH, Riksförbundet social och mental hälsa, Unizon, Verdandi, ÅSS (Ångestsyndromsällskapet), EAPN-Nätverket Skåne, EAPN-Nätverket för sociala frågor i Örebro, EAPN-Nätverket Stockholm-Sörmland
Kontakt:
Face book: EAPN Sverige.
Epost: eapnisverige@gmail.com

Sammanställning av innehållet

Organisation / motion nummer	Datum	Sida	Tema
RSMH Lund	Juni 2022		
1.		5	Rån hos pensionärer
2.		6	Rättigheter för personer med funktionsvariationer
3.		6	Utbildning för personer med funktionsvariationer
4.		7	Löner för polis, tull, lärare, sjukvårdspersonal, fritidssektorn
5.		8	Tillgång till psykologer
6.		9	Kostnader för mat och bensin
7.		10	Energiförsörjning
8.		10	Psykiatrin prioriterar medicinering
Linköpings stift	Mars 2022		
9.		12	Asylärenden. Lång väntetid.
EAPN Skåne	Oktober 2021		
10.		15	Boende för människor med psykiska funktionsvariationer
11.		16	Samverkan inom sjukvården
Livsberättelse G.(man)	Oktober 2021	19	
Livsberättelse J.(kvinna)	Oktober 2021	23	
X-cons	Juni 2022		
12.		25	Överföring av betalningsansvar /Försörjningsstöd mellan kommuner-lång väntetid
Ångestförbundet Stockholm	Juni 2022		
13.		27	Dyr el
14.		28	Inflation-höga matpriser
15.		29	Olika myndighetsbeslut
Ångestförbundet Linköping	Juni 2022		
16.		30	Ersättning för resa dras av försörjningsstöd
Verdandi	Juni 2022		
17		31	Svårt tillgodogöra sig vård
18		32	Trångboddhet för barnfamiljer
Alltmöjligt verkstaden Broby	September 2021		
Sammanfattning Livsberättelse E.		33	
Motion 19 E.		34	Lyssna på barn
Motion 20 E.		36	Kontroll av fosterhem/familjehem

Motion 21 E.		39	Rätt till sociala aktiviteter
Motion 22 E.		40	Tandvård i sjukförsäkringen
Motion 23 E.		41	Avgifter sjukvården
Motion 24 E.		42	Skulder hos kronofogden belastar partner
Motion 25 E.		43	Aktivitetsersättning och studier vid godkännande av en kurs i taget
Motion 26 E.		44	Bättre information till unga hur de kan möta svårigheter i livet
Motion 27 E.		45	Ekonomisk grundtrygghet åt alla
Motion 28 E.		47	Körkort för dyrt för många
Motion 29 E.		48	Ungas skuldbörda
E: Livsberättelse hela		49	
Sammanfattning Livsberättelse M.		58	
Motion 29 M.		59	Vuxna lyssnar inte på barn
Motion 30 M.		60	Brist på uppföljning av barn och unga med problem
Motion 31M.		61	Sysslolöshet
Motion 32 M.		62	Ekonomiska problem försvårar återhämtning
Motion 33 M.		63	Dålig samordning mellan myndigheter
Motion 34 M.		64	Dålig kunskap hos ansvariga om elever med diagnoser som ADHD,ADD etc.
Motion 35 M.		65	Psykologer och intyg hos Försäkringskassan
Motion 36 M.		65	Olika läkare varje gång
Motion 37 M.		66	Nedsatt arbetsförmåga och inget stöd från Arbetsförmedlingen
Hela livsberättelse M.		67	
Verdandi Örebro	September 2022		
38.		75	Arbetsmarknadens krav
39.		76	Digitalisering och funktionsnedsättning
Osby pastorat	November 2021		
J:s livsberättelse		77	
A:s livsberättelse		78	
Dialogmöte Malmö	221206		
76		80	Försäkringskassan-återbetalningskrav på bostadstillägg/sjukpenning.
77		83	Hemlöshet
78		84	Flyktingar. Livet försvåras för flyktingar på grund av krångligt system.
79.		88	Färdtjänst

Riksdialogmöte Stockholm	221214		
80.		89	Brottsdömdas etablering, jobb och bostad.
81.		90	Kvinnofällan.
82.		91	Flyktingar. Svenska och praktik från dag ett i Sverige.
83.		93	Försäkringskassan-återbetalningskrav på bostadstillägg/sjukpenning.
84.		95	Effekter av långvarig fattigdom.
85.		96	Svårigheter att komma till egenförsörjning.
86.		97	Från bidragstagare till skattebetalare.
87.		98	Nationella riktlinjer för akut- och stödboenden.

RSMH-Lund

Juni 2022

Motion 1

man [x] kvinna [ ] annat [ ]

Tema:
Rån hos pensionärer

1. PROBLEM
Få får straff för rån hos åldringar
2. ORSAKER
Politiker förstår inte hur illa det är.
3. EFFEKTER
Folk blir rädda. Det kostar lidande och pengar. Folk kommer att skaffa vapen för att skydda sig.
4. LÖSNINGS/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG
Informera mera om problemet i skolor. På så sätt kan man nå ut till de ungdomar som rånar.
5. PERSONLIG BERÄTTELSE
En dam som är 95 år. Hon har blivit rånad och misshandlad fyra gånger i hemmet. Detta anmäldes, men ingenting hända. Ärendena lades ner. Det fanns inte tillräckligt med bevis. Det är hemskt att polisen inte gör något. Kvinnan kände sig fruktansvärt illa till mods. Hon var förvånad att de inte gjorde något åt det.

Motion 2

man [x] kvinna [ ] annat [ ]

Tema:
Rättigheter för personer med funktionsvariationer

1. PROBLEM
Svaga rättigheter för personer med funktionsvariationer (LSS)
2. ORSAKER
De respekteras inte tillräckligt i samhället
3. EFFEKTER
De får inte den livskvalitet som de behöver. Livskvalitet är att känna människovärde, att kunna resa, att kunna utbilda sig, att ta del av livet.
4. LÖSNINGS/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG
Mer utbildning och bidrag till kreativa aktiviteter.
5. PERSONLIG BERÄTTELSE
När jag var yngre var jag med i en förening. När det var utflykt fick jag inte följa med. De förstod sej inte på mej, tyckte bara att jag var jobbig. Folk vill inte ha med en som de tycker inte passar in.

Motion 3

man [x] kvinna [ ] annat [ ]

Tema: Utbildning för personer med funktionsvariationer

1. PROBLEM
Dålig utbildning för personer med funktionsvariationer.
2. ORSAKER

Samhället förstår inte vikten av utbildning för dessa människor.
3. EFFEKTER
Folk är inte motiverade att jobba. De känner sig inte uppskattade.
4. LÖSNINGS/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG
De behöver en alternativ utbildning så att de kan vara med i samhället. Till exempel på folkhögskolor.
5. PERSONLIG BERÄTTELSE
Många med funktionsvariationer borde få utbildning så att de kan utvecklas. Utan detta kommer man inte vidare i livet som man ska. Det känns tufft i livet om man inte kommer vidare. Man känner frustration och blir illamående. Man blir deprimerad. Man vet att man kan mer, men man får inte möjlighet till det.

Motion 4

man [x] kvinna [ ] annat [ ]

Tema:
Löner för polis, tull, lärare, sjukvårdspersonal, fritidssektorn

1. PROBLEM
Lönerna i dessa grupper är för låga med tanke på det ansvar de har. Delvis för lite utbildning.
2. ORSAKER
Man tar inte deras jobb på allvar.
3. EFFEKTER
De känner sej inte motiverade.
4. LÖSNINGS/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG
Högre lön, mer förståelse för deras ansvar. Sätta sig in i deras jobb. Att de får mer utbildning.
5. PERSONLIG BERÄTTELSE
Jag märker att de behöver mer utbildning. En polis som inte förstår riktigt vill själv inte bli tagen för en idiot och för i stället över problemet till andra.

Motion 5

Organisation	RSMH Lund	Datum	22-06

man [x] kvinna [ ] annat [ ]

Tema:
Tillgång till psykologer

1. PROBLEM
Det finns för få psykologer.
2. ORSAKER
För få utbildas.
3. EFFEKTER
Samhället faller på detta. Psykologer kan hjälpa till med mycket. Det blir långa köer för människor som behöver omedelbar hjälp.
4. LÖSNINGS/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG
Utbilda fler.
5. PERSONLIG BERÄTTELSE
Jag har varit hos både bra och dåliga psykologer. De ska helst ha likartad erfarenhet som de som de ska hjälpa. Jag fick ta extra stark antidepressiv medicin för jag var tvungen att vänta på en tid hos psykolog. Jag fick vänta i 3-4 månader.

Motion 6

man [x] kvinna [ ] annat [ ]

Tema:
Kostnader för mat och bensin

1. PROBLEM
Det är för dyrt.
2. ORSAKER
De som säljer vill tjäna pengar. Det hade vari möjligt att ha lägre priser. Man vill att folk ska betala och betala. Det beror inte bara på kriget i Ukraina. Man ser inte grundproblemet som är girighet.
3. EFFEKTER
Depressioner, kriminalitet.
4. LÖSNINGS/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG
Sänk priser på mat och bensin. Folk blir mer upplysta och inte hjärntvättade av media. Ifrågasätt och granska media. Ta till sej kunskap. Lyssna till vad andra människor som är kritiska säger. Kolla vad som är viktigt, rimligt och sannolikt.
5. PERSONLIG BERÄTTELSE
Jag har upplevt att det blir jobbigare för mej att leva eftersom man höjt avgifter bara för att det skulle vara så till exempel på sommarkortet (kollektivtrafik).

Motion 7

man [x] kvinna [ ] annat [ ]

Tema:
Energiförsörjning

1. PROBLEM
Brist på el.
2. ORSAKER
Det kostar för mycket att få fram el. Vi har inte rätt energikällor.
3. EFFEKTER
Det blir dyrare att leva.
4. LÖSNINGS/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG
Kör igång kärnkraften. Utveckla solceller.
5. PERSONLIG BERÄTTELSE
När man stänger kärnkraftsanläggningar måste man importera el från andra länder. Det blir dyrt. Sverige blir idiotförklarat utomlands för att vi lägger ner kärnkraften.

Motion 8

man [x] kvinna [ ] annat [ ]

Tema:
Psykiatrin prioriterar medicinering

1. PROBLEM
Psykiatrin prioriterar medicinering framför terapi.
2. ORSAKER
Det är billigare.

3. EFFEKTER
Människor får inte den hjälp de behöver.
4. LÖSNINGS/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG
Prioritera terapi.
5. PERSONLIG BERÄTTELSE
Se livsberättelse.

Livsberättelse

Jag föddes 1955. Mellan åren 1962-1991 försvann 80% av sängplatserna inom psykiatrin. Det är helt orimligt. KBT och annan form av terapi har ersatts med mediciner. Medicinering är billigare än terapi.
Jag har haft kontakt med psykiatrin från 17 till 66 års ålder. Jag har sett hur verksamheten inom psykiatrin har krympt och krympt. Jag blir arg, ledsen och förbannad.
I Italien är psykiatrin integrerad med annan sjukvård. Psykiatrisk och somatisk vård erbjuds på samma sjukhus. Det är mycket framgångsrikt. Finland och USA har samma modell. I Sverige och England är det pillermodellen som gäller.
I Hässleholms kommun finns en bra sak. Det är ett stödcenter. Det är det enda i hela landet. I stöd centrat finns inga läkare eller sjuksköterskor. Där finns inga mediciner. Där kan man ta sin egen medicin. Personalen är utbildade psykvårdare. Det är kommunen som driver detta. Det finns en olikhet inför lagen. Vissa missbrukare syns inte. Det är de som bor i rika och fina bostadsområden. Andra syns.
Jag har en bipolär sjukdom. Bipolär sjukdom kombinerat med narkotikamissbruk ökar självmordsfrekvensen. Det är inte gratis att knarka. I NA hjälper man sig själv, vi hjälper varandra.
Sverige har den mest cyniska psykiatrin i Europa. Det är indirekt mord när de inte tar emot människor. En person sade ”jag vill ta livet av mig”. Vårdaren svarade ”vad ska jag göra åt det?
En läkare delade ut medicin. ”Här har du så att du kan ta livet av dig”.

Linköpings stift

Mars 2022

Motion 9

man [ ] kvinna [x] annat [ ]

Tema:
Asylärenden. Lång väntetid.

1. PROBLEM
Lång väntan vid Migrationsverkets handläggning av asylärenden.
2. ORSAKER
en “individuella prövningens” upplägg, brist på utbildning, struktur, samverkan (ingen tillit till andra organisationers insatser), underbemanning.
3. EFFEKTER
Psykisk tortyr i form av oviss väntan. Inga besked om hur lång tid det kan ta. Pausade liv. Svårt att integreras, lära sig språket och annat när man inte vet vart man ska hamna.
4. LÖSNINGS/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG
Tidsbegränsad handläggningstid. Lägre beviskrav. Bevisbördan för en eventuell avvisning ska ligga på Migrationsverket. Jag föreslår att Migrationsverkets handläggning av ett enskilt ärende får ta högst ett år från det att asylansökan lämnats in. Om prövningen inte har genomförts fullständigt efter ett år får den asylsökande permanent uppehållstillstånd. Jag föreslår också Att nivån på beviskraven sänks i utredningen, på grund av hur verkligheten ser ut samt att bevisbördan för en eventuell avvisning ska ligga på Migrationsverket.
5. PERSONLIG BERÄTTELSE
Se livsberättelse.

Väntans tortyr
Jag heter Omid och är 23 år. Jag har väntat på att få leva mitt liv halva livet. Det låter som en självmotsägelse men är sant.
Jag var mellanbarn i en trasig familj som levde utan papper i en mellanstor stad i Iran, fördriven från Afghanistan både som Hazarer och på grund av hedersrelaterad släktkonflikt.

Jag hörde att mina äldre halvbröder som var kvar i hemlandet orsakade min pappa sorg och bekymmer. Mina systrar fick hjälpa och stötta mamma känslomässigt och mina yngre bröder tog inget ansvar. Själv lekte jag väl hyfsat bekymmersfritt tills jag som elvaåring hamnade i ett fånigt bråk med en klasskamrat. Hans pappa var polis och förstorade upp min skuld i det som hänt för att sedan kunna utpressa mina föräldrar. Plötsligt var hela familjen hotad av utvisning till Afghanistan där min pappa redan var hotad med blodshämnd av den inflytelserika familj han varit ingift i. Han hade skilt sig från sin första fru i ett arrangerat äktenskap för att av kärlek gifta sig med min mamma och lämna landet.
Nu blev mina föräldrar så uppskrämda att de faktiskt offrade min säkerhet för att rädda familjen. Några bekanta skulle resa tillbaka till hemtrakterna i Afghanistan och fick ta mig med sig, eftersom polisen nöjde sig med att jag lämnade landet.
Plötsligt satt jag på en buss med en familj jag knappt kände och visste inte vad som skulle hända. Mitt i ödemarken stoppades bussen och några aggressiva talibaner beväpnade med stora knivar och maskingevär klev ombord. De letade efter Madhis son sa de. Min pappa heter Madhi, och jag blev stel av fasa och tryckte mig intill kvinnan jag reste med. Men talibanerna sliter loss mig från henne med våld och sen minns jag inget mer... Jag vaknade på ett sjukhus med armen i ett blodigt bandage. Min vänstra hand och halva underarm var borta, och allt gjorde fruktansvärt ont. Talibanerna hade huggit av mig i handen och jag trodde att jag aldrig skulle få återse min familj. Men när det börjat läka och de visste att jag skulle överleva fick jag återvända hem till min familj. Jag var bara tolv år men var kanske offer för en blodshämnd riktad mot min pappa, och här skulle jag för alltid betraktas som en krympling. Nu började väntan på ett värdigt liv. Mina föräldrar började smida nya planer för mig.
Kanske kunde jag och någon av mina bröder skickas till Europa och få komma till ett bra land och stanna där. Då skulle familjen kunna komma efter. Vi kände till att folk gjorde så, och särskilt jag skulle kunna få bättre vård och hjälp med mitt handikapp, resonerade de. Flyktingsmugglare anlitades, och plötsligt var det dags. Min mamma, som jag blivit extra beroende av försäkrade att det bara var ett litet spännande äventyr. Jag kunde inte föreställa mig att det skulle vara mer än några dagar. Plötsligt ville ingen av mina bröder följa med, men jag MÅSTE åka för familjens skull. Återigen fick jag ge mig iväg med några bekanta. Det blev en äventyrlig och lång resa med buss och tåg och bil till Turkiet. Där fanns en kusin till mig, och han sa att vi kunde följas åt till Europa. Efter några månaders väntan gavs tillfälle att komma vidare, och vi tog oss ända till Tyskland. Båtresan var läskig, jag kan ju inte simma. På vägen mötte jag många snälla människor, som särskilt ville hjälpa mig på grund av mitt funktionshinder, men jag var också med om att många svek mig, bland andra min kusin. Tyska nya vänner ville att jag skulle stanna där. Jag var en i “den stora flyktingvågen”, och jag hittade nya kompisar som ville vidare till drömlandet Sverige. Och jag kom hit med dem, sökte asyl och placerades i ett boende med andra ungdomar. Här började andra delen av min långa väntan. Jag fick god man och juridiskt biträde, assistenter och allt möjligt, och alla lovade att jag nog lätt skulle få permanent uppehållstillstånd, bara jag kämpade på i skolan och lärde mig svenska och så var jag ju funktionshindrad. Och det gjorde jag, men det dröjde. Efter över ett års väntan fick jag min intervju. Jag hade inga id-papper att visa upp och hade svårt att komma ihåg alla detaljer, så handläggaren på Migrationsverket var väldigt misstänksam. Jag mådde dåligt både fysiskt och psykiskt mitt i denna stora väntan, men jag fick vänta väldigt länge på läkarbesök, tandvård och psykologsamtal varje gång. Det kändes som om ingen såg mig på riktigt. I början vågade jag inte heller titta andra i ögonen särskilt inte flickor och kvinnor. Mina föräldrar hade som djupt troende muslimer uppfostrat mig till

denna besvärande ödmjukhet och försiktighet, och att barn ibland stirrade på min armstump gjorde inte saken bättre.
Men efter något år tänkte jag om. Ingen skulle straffa mig om jag gjorde som alla andra, och jag ville inte tillhöra någon organiserad religion som mest använder hot och förtryck för att få lydiga anhängare. Efter lång väntan fick jag en tillfällig protes, men den skaver så mycket och är mest i vägen, så jag använder den väldigt sällan. Ytterligare ett år gick innan beskedet från Migrationsverket kom. Det var avslag! Men mitt nya nätverk hjälpte mig att överklaga det skulle säkert ordna sig! Avslag igen och även en tredje gång. Advokaterna var förbluffade. Jag blev 18 år och fick inte bo kvar. Nu började jag flytta runt hos kompisar som hemlös. Aldrig hade jag kunnat ana detta när jag som 15 åring lämnade min familj för ett litet äventyr. Efter att ha fått hjälp med att lämna in en protest till FN-organet för funktionshinder och flytta in hos en svensk familj fick jag lite hopp tillbaka. Snart skulle jag väl få något positivt besked! Men inget hände. Polisen gav besked om att de skulle avvakta med avvisningen tills FN sagt sitt. Så kom pandemin, ett års väntan till och sen Afghanistankrisen. Nu fick jag det hoppfulla att få göra en helt ny ansökan. Det gjordes och ansökan accepterades för prövning. Nu var jag inne i systemet igen. Jag fick träffa min FN-advokat för förberedande samtal och fick datum för en intervju på Migrationsverket. Tre dagar innan blev detta möte, fast det skulle vara på länk för handläggaren i Malmö, inställt på grund av att de ukrainska flyktingarna börjar komma. Då tappade jag allt hopp och mod och drack mig full för första gången. Jag vill också hoppa av folkhögskolan jag får gå på. Finns det inga regler för i vilken ordning Sverige tar hand om sina asylsökande? Jag har väntat här i sex och ett halvt år nu. Jag orkar snart inte längre. Det känns inte som om svenska myndigheter förstår eller ser att jag är en människa med känslor och ett liv som väntar på att få levas.

Förtbättringsförslag

- Tidsbegränsad handläggningstid
  Om prövningen inte har genomförts fullständigt efter ett år får den asylsökande permanent uppehållstillstånd
- . Lägre beviskrav. Bevisbördan för en eventuell avvisning ska ligga på Migrationsverket. Jag föreslår att Migrationsverkets handläggning av ett enskilt ärende får ta högst ett år från det att asylansökan lämnats in. Jag föreslår också Att nivån på beviskraven sänks i utredningen, på grund av hur verkligheten ser ut samt att bevisbördan för en eventuell avvisning ska ligga på Migrationsverket.

EAPN-Skåne

Oktober 2021

Motion 10

man [x] kvinna [ ] annat [ ]

Tema:
Boende för människor med psykiska funktionsvariationer

1. PROBLEM
Människor inom psykiatrin har svårt att få egna boenden som är anpassade till de behov man har.
2. ORSAKER
Boenden går till andra. Även om det finns boende får personer med psykiska besvär inte. För att få en bostad måste man anmäla sig till en bostadskö och stå i kö ett antal år. Dessa lägenheter är inte anpassade för människor med psykisk ohälsa/funktionshinder. Man kan gå genom LSS. Stödet är anpassat till vissa personer. Det är inte många personer med psykisk ohälsa som får lägenhet genom detta. Man behöver ha en diagnos. Man kan få hjälp via boendeprogram som socialtjänsten har. Då skall man gå igenom en hel del steg. Socialen ställer orimliga krav. Vara inne senast kl. 22.00. Inga besök. Det sker kontroller om man städat etc. Kontroller utan föranmälan. Stigmatisering av personer med diagnos. De betraktas av hyresvärdar så att de inte blir betrodda med egna kontrakt. Man har ofta skulder när man har psykisk ohälsa. Detta försvårar att man får en lägenhet. Hos tex MKB mycket långa kötider, ofta över 5 år. Om man missar betalning för att stå i bostadskö åker man ur kön. Anpassade lägenheter som kommunen har är det mycket svårt för en person med psykisk ohälsa att hitta vägar att få. Det kan finnas ett motstånd hos biståndshandläggare. En snålhet från kommunens sida. Det finns människor som har autism och formellt har rätt till boende, men det finns inte tillräckligt med lägenheter. Kommunen tar inte sitt ansvar. Man måste ha goda boendereferenser. Om man har haft problem är det svårt att få boende på den öppna bostadsmarknaden. Det finns en hel del som kommunerna inte måste åtgärda. Man är ibland utlämnad åt myndighetsutövare som inte tar sitt ansvar.

3. EFFEKTER
Hemlöshet Människor som dör utan tak över huvudet. Människor bor i helt fel boende eftersom boendet inte är anpassat till diagnosen som man har. Om man har boende till exempel hos föräldrarna får man inte ett eget boende.
4. LÖSNINGS/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG
Mer anpassat boende. Mer träningsboende. Bostad först utan villkor men med det individanpassade stöd som man behöver. Innan dess skall man utreda vilket stöd som behövs. Kommuner borde vara tvingade att stödja när man riskerar att förlora sin bostad. Inte bara när det är barn inblandade. Hyresvärdar borde ha en skyldighet att kontakta socialtjänsten när man missat sin hyra. Vissa gör det idag, men inte alla. Bättre samarbete med hyresvärdar och kommunen. Detta gäller också privata hyresvärdar.
5. PERSONLIG BERÄTTELSE
-

Motion 11

man [x] kvinna [ ] annat [ ]

Tema:
Samverkan inom sjukvården

1. PROBLEM
Folk med hälsoproblem ramlar mellan stolarna. Personer med särskilda behov får inte det stöd de skulle ha. Det gäller sjukvården generellt och speciellt för människor med psykisk ohälsa eller beroendesjukdom. Det kan vara en riktig mardröm om man har dubbeldiagnostik. Det kan vara psykisk ohälsa kombinerat med somatisk sjukdom. Det medför ofta stort personligt lidande.

Systemen är inte samkörda. Psykiatrin kan inte ta del av journaler från somatiska vården. Det är för lite information från vården till patienten.
Det råder en brist på helhetssyn – man skiljer på fysiskt och psykiskt. Allt skall vara evidensbaserat. Kanske finns det aspekter som andlig problematik eller alternativa behandlingar som man inte tar upp.

2. ORSAKER

Människor med psykisk ohälsa och/eller beroendesjukdom är fortfarande stigmatiserade. Det kan också handla om okunskap och professionell inkompetens bland sjukvårdspersonal. Ibland är det är fel personer på fel plats inom sjukvården. Vårdpersonalen har inte den tid som krävs, de hinner inte prata tillräckligt med patienten.

3. EFFEKTER

Människor med psykisk ohälsa eller beroendesjukdomar får inte den somatiska vård man behöver.
När man sammankallar till SIP-möten uteblir ofta läkare som ansvarar för somatisk vård. De är kallade men kommer med undanflykter för att inte delta.

4. LÖSNINGS/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG

-SIP: En person borde vara ansvarig för SIP-en.
-Sanktioner (böter) för den som inte genomför det man kommit överens om i SIP.
-Mer personal och tid att prata med patienter.
-Samköra journaler mellan psykvård och somatisk vård. En journal till en patient.
-När man är inneliggande för somatisk vårt skall det finnas en vårdplanering när man skrivs ut.
-Patienten skall informeras om sina rättigheter. Kanske också en närstående om patienten mår dåligt.

5. PERSONLIG BERÄTTELSE

Bilaga SIP

<u>SIP – samordnad individuell plan</u>

Personer som behöver stöd från flera aktörer kan behöva en SIP. Planen ger överblick och gör det lättare att samarbeta och se vilka insatser som ger bästa möjliga effekt.

-SIP är lagstiftat

I både socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen finns en bestämmelse om att kommunen och regionen ska upprätta en samordnad individuell plan när de bedömer att insatser behöver samordnas. Det här gäller också privata utförare som kommun och

region har avtal med. I lagen om samverkan vid utskrivning från sluten hälso-och sjukvård finns även SIP med som en del.

-SIP gäller till exempel:
Placerade barn som ofta har många kontakter vilka kan behöva samordnas

- Asylsökande och nyanlända barn och unga har ofta behov av stöd utifrån ökad risk för psykisk ohälsa
- Sjuka äldre
- Personer med allvarlig psykisk och somatisk samsjuklighet
- Barn med funktionsnedsättning
- Vid utskrivning från sluten hälso-och sjukvård.

-Lagarna (2 kap § 7 SoL, 16 kap § 4 HSL)
beskriver vad en SIP ska innehålla och att personen själv ska vara med i arbetet med planen. När man bedömt att en SIP behövs ska arbetet med planen påbörjas snabbt. Det finns inget som hindrar att man gör mer än vad lagen kräver – lagen markerar lägstanivån. I lagen om samverkan vid utskrivning från sluten hälso-och sjukvård finns SIP med som en central del.

På många håll i landet finns särskilda överenskommelser för hur verksamheter inom kommunen eller regionen ska arbeta med SIP. Överenskommelserna kan till exempel reglera vilka som kan ta initiativ till SIP, vilka som kan delta i arbetet och hur samverkan ska ske.

-Vad krävs för att starta en SIP?
För att starta ett SIP-arbete krävs alltid att den som planen handlar om har gett sitt samtycke. Individen ska också alltid få möjlighet att aktivt vara med i planeringen och påverka vilka aktörer som ska delta. Planen är till för att möta individens behov, och måste därför utgå från individens upplevelse och önskemål.

-Individens behov i fokus
En SIP ska alltid utgå från individens behov och situation. Planen är inte ett mål i sig, utan ett sätt att se till att individen får de insatser och det stöd hen behöver. Hur själva SIP-arbetet ska läggas upp beror på hur individens livssituation ser ut och vilken typ av insatser som krävs.

-Planen beskriver insatser och ansvar
Planen svarar på frågan *vem gör vad och när*? I en SIP ska det framgå:

- vilka insatser som behövs för att tillgodose individens behov
- vilka insatser respektive huvudman ska ansvara för
- vilka åtgärder som någon annan än kommunen eller regionen ska vidta
- vem av huvudmännen som ska ha det övergripande ansvaret för planen.

-Uppdrag psykisk hälsa: Att stärka samverkan med hjälp av SIP
Tillgänglig https://www.uppdragpsykiskhalsa.se/sip/

-Sveriges Kommuner och Regioner (SKR): Att stärka samverkan med hjälp av SIP. Förstudie innehållande nulägeskartläggning och rekommendationer för framtida arbete. Januari 2020.
Tillgänglig https://www.uppdragpsykiskhalsa.se/wp-content/uploads/2020/02/Att-st%C3%A4rka-samverkan-med-hj%C3%A4lp-av-SIP.pdf
- Sveriges Kommuner och Regioner (SKR): Framgångsfaktorer och hinder för SIP. Affisch. Mars 2020.
Tillgänglig https://www.uppdragpsykiskhalsa.se/wp-content/uploads/2020/03/Affisch.pdf

G. – livsberättelse (man)

Jag föddes 1962 i Hagfors, Värmland och hade en normal uppväxt. Jag led troligen av autism sedan barnsben, något som senare i livet utgjort ett stort handikapp för mig i arbetsliv och studier. Lärarna sade redan under min skolgång på lågstadiet att jag klarade studierna bra, men att de fick intrycket av att jag inte var riktigt närvarande. Det är viktigt att sätta in stödet för personer med neuropsykiatriska funktionshinder i tid. Jag fick min Asperger-ADHD-diagnos först 2009 då jag haft ett flertal olika, troligen felaktiga, diagnoser genom åren. Bland annat borderline, icke-regressiv schizofreni, personlighetsstörning, schizotypal personlighetsstörning vars religiösa funderingar inte har "proregriderat". Det senare är egentligen en grov kränkning. Jag är troende med – troligen - en sund religiositet. Kyrkan har haft ett postivt inslag i min person. Jag kan verkligen undra över psykiatrin och dess legitimitet i det att de sjukförklarar kort sagt alla personer. Jag tillhör en av överlevarna inom psykiatrin och har nu formellt friskförklarats och har hela tiden egentligen lidit av ett handikapp ända sedan barnsben. Människor med neuropsykiatriska funktionshinder- NPF- behöver troligen stöd och hjälp från tidig ålder. Feldiagnostiken har medfört stora uppoffringar för mig som person, för anhöriga och även för så kallad idéburen sektor. Jag har bland annat fått gå i St Lukasterapi hos en präst i flera år till stor del beroende av så kallade systemfel.

Jag klarade skolan bra. Jag utvecklade i tonåren svår ångest på grund av NPF(ovan) som senare utvecklades till en form av rädsla för själva rädslan och fobier. Jag vågade inte samtala med någon om detta i det att jag alltid varit ganska blyg- något som kommenterats vara "sociala fobier"- återigen sjukförklaring av ett vanligt mognadsproblem.

Under tonåren och puberteten började jag självmedicinera med alkohol och upptäckte i tjugoårsåldern att jag utvecklat en beroendesjukdom- alkoholism, något som jag avhåller mig från idag och behöver ingen kontakt med beroendesjukvård. Felaktiga diagnoser samt senare hemlöshet gjorde att jag för att överleva psykiskt självmedicinerade med alkohol och under de sista åren i aktivt missbruk även med narkotika. Jag avhåller mig idag och kyrkan- idéburen sektor- speciellt tolvstegsrörelsen har gjort att jag idag inte befinner mig aktiv i en beroendesjukdom.

Min far var skogvaktare, en mycket skicklig yrkesman och min mor arbetade sista åren med ekonomi. De förstod inte vad jag led av och gjorde så gott de kunde. Ekonomiskt var de ett stort stöd för mig. Min bror utbildade sig till optiker och är verksam som det i Hagfors sedan cirka 1980. Hemmet präglades mycket av att de var en bruksort som jag och min bror växte upp i- ett ganska hårt klimat. Jag gillade naturen bäst där, idrottade en del och läste mycket. Jag fick upp intresset för musik. Genom att jag mådde dåligt på grund av NPF började jag söka svar på varför inom filosofi, litteratur och senare även inom religion. Detta har varit ett- troligen- positivt inslag i min personlighet. Genom att jag var blyg blev jag tämligen isolerad och under vissa perioder har jag bara kunnat umgås med människor i berusat tillstånd, något som inte är aktuellt idag.

Jag gjorde militärtjänsten som expeditionsbiträde på Karolinen- ett försvarsverk då- i Karlstad och tillbringade mesta tiden där med att läsa rysk litteratur. Jag vantrivdes och skämdes över mitt mående och kunde inte kommunicera riktigt med omgivningen. Skammen och skulden över att inte vara som alla andra har funnits där som en ständig följeslagare, något som senare förstärktes av beroendesjukdomen- som inte är aktuell idag. Jag deltar i tolvstegsrörelsen och har även gjort en gedigen insats där.

Efter militärtjänsten följde en tid av arbetslöshet och sedan tog jag anställning på Volvo Torslandaverken som bilmontör och var anställd där mellan 1983 - 1995. Jag sökte in på Chalmers, teknisk fysik, och började där. Mina starkaste ämnen på gymnasiet var de naturvetenskapliga och jag gick ut gymnasiet med bra betyg - naturvetenskaplig med 4.2 i snitt även om jag bara läste sista året på riktigt. Det konstiga var, att jag klarade studierna bättre när jag hade fått psykisk ohälsa på grund av NPF (ovan). Studierna på Chalmers var mycket hårda. Jag klarade i stort sett allt de två första åren. Dock kan människor med NPF utveckla schizofreniliknande tillstånd under stor stress. Jag slutade på Chalmers, något som jag ångrar idag. Jag hade antagligen klarat utbildningen med rätt stöd. Jag hade i snitt över fyra av fem på de kurser tenterade av. Det var mitt egna psykiska illamående som gjorde, att jag slutade. Samtidigt var det en hård miljö med mycket pennalism och mobbning- något jag inte hade samvete till. Jag var dessutom mycket känslig. Efter studierna hamnade jag inom psykiatrin. Jag sjukskrevs en period från Volvo där jag varit tjänstledig en tid. Jag fick en felaktig diagnos som borderline och släcktes som människa- då av denna psykiatri. Detta sänkte mig och släckte mig tre gånger. Det höll på att kosta mig livet. Dock, jag är en av överlevarna inom psykiatrin. Det kan låta som skryt, men det var en välrenommerad psykiater som jag känner som kallade mig detta.

Successivt började jag utveckla ett slags tro på något gott, att livet måste ha mening. Religionen och filosofin började få större plats i mitt liv. Jag läste också mycket psykologi och ägnade ämnena mycket tid på universitet. Jag deltog även som aktiv inom kyrkan och såg ut att kunna må bra en period. Jag feldiagnostiserades dock av en psykiater som sedan begick självmord och levde nu med en stämpel som obotligt schizofren och medicinerades för detta. Jag använde själv min överlevnadsstrategi- bland annat med alkohol. Det blev nästa ett demoniskt vacuum. Jag fick brottas med felaktig diagnostik från 1984-2009, under tjugofem år.
Jag har inte direkt sett, att samhället specifikt tagit så kallat ansvar för mig. Jag vägrar att se mig själv som offer i detta. Jag tar mitt ansvar så gott jag kan genom deltagande i idéburen

sektor, kyrkan, tolvstegsrörelsen osv. Att poängtera detta är ett sätt för mig att beskydda mig, att värja mig för alla anklagelser jag fått genom åren.
Jag hade personligt ombud. Mellan 2002-2015 var jag hemlös. Under denna tid kom jag att lära mig att-då- mellan 1997-2015 - hade ingen tagit sitt ansvar. Ingen hade gjort sitt arbete och jag hade inga rättigheter.

Jag bodde i Göteborg mellan 1983-1993 och flyttade sedan. Under en femårsperiod bodde jag i Stockholm. Jag kom i kontakt med en psykosmottagning där. Detta fungerade inte på grund av att jag inte hade en permanent adress i Stockholm. Jag ansökte om förtur för ett boende med tungt vägande skäl från en överläkare i psykiatri. Denna avslogs av bostad Stockholm. Jag levde i kappsäck under mycket svåra omständigheter under denna tid med ett tilltagande missbruk av alkohol- något som fick överläkaren i psykiatri att skriva ut mig från mottagningen- ovan- i det han inte längre ville ta ansvar. Meningen var, att jag skulle få terapeutiskt stöd via denna mottagning. Jag var den enda av cirka fyrahundra patienter som var mottaglig för terapi. Jag upplevde detta som en brutal överkörning och uppmanades indirekt av en överläkare till den nya mottagningen som jag kom till att begå självmord.
Jag flyttade sedan till Malmö. Jag hamnade fel i ett eget boende med medicinska problem, ett tilltagande bruk av alkohol och senare narkotika. Jag kastades efter fem år i eget boende ut på gatan-oriktigt genomfört. Hyresvärden MKB gavs tillåtelse att ta lägenheten från mig under mycket oklara omständigheter. En tid av öppen hemlöshet kom. Det personligt ombudet kan sägas räddade livet på mig.

Jag har under tiden lyckats bevara intressena för ämnena på universitet- ovan- kyrkan, Fontänhuset och andra sammanhang som tolvstegsrörelsen. Sista överkörningen- förhoppningsvis - kom 2013 då jag hade en stroke samt en ryggmärgsblödning. Problemet är, att människor med psykisk ohälsa och/eller beroendesjukdomar inte ges den somatiska vård de behöver. I den här olyckan som jag kallar det var det till sist min mor i Värmland som räddade livet på mig. Jag hade fått en stroke i min bostad, kunde inte stå på benen och hade alla tecken på ett livshotande tillstånd. Jag nödgades till sist själv ringa ambulans och kom in på akutavdelningen på Malmö Allmänna sjukhus. Jag hade ont i huvudet, i nacken och kunde ej stå på benen. Jag skickades hem efter en natt av observation. En subarachnoidal blödning som skall ges omedelbar sjukvård. Blodet rann ut i ryggmärgskalen. Det var också en spinalblödning. Jag hade då också kontakt med beroendecentrum. På något sätt lyckades jag ta mig döende till denna mottagning. Ingen reagerade. Jag hade också boendestöd. De kom till min bostad tre gånger på avtalad tid. De trodde-eller ljög-att jag inte var hemma när jag låg medvetslös i cirka åtta dygn, ensam i över trettio graders värme. Boendestöd hade direktiv att gå in i lägenheten om man inte öppnade. De hade en nyckel till bostaden. Inget hände-åter-ingen tog sitt ansvar, ingen gjorde sitt arbete och jag hade inga rättigheter. Min mor- en fattig, lungsjuk änka i Värmland reagerade till sist och efter att cirka en vecka legat i bostaden medvetslös och senare i koma tog hon kontakterna som gjorde att jag fortfarande lever. Jag utvecklade också ett djupt trycksår i ryggen som fortfarande inte är helt läkt. Det kan låta osannolikt men enligt en läkare som jag känner kan en människa överleva så lång tid-fastän det överstiger gränsen för vad en människa klarar av. Mitt personliga ombud såg till att en formell anmälan gick in till IVO. Somatiken har sin historia om vetenskap och evidens men det verkar som om de for med osanning. Sjukvården utreder sig själv och Malmö Stad for också med osanning för att upprätthålla skenet. Jag avböjde själv att kommentera ärendet som är avslutat formellt. Det här är åtta år senare och det kan utgöra

ett exempel som är betydelsefullt på en frågeställning om somatisk vård för människor med psykisk ohälsa/och-eller beroendesjukdomar, samverkan
osv.osv.

Vem jag är idag och det goda exemplet. Jag har arbetat som volontär på olika platser under kortare perioder. Jag är aktiv inom kyrkan, Fontänhuset och bedriver studier på centrum för teologi och religionsvetenskap på Lunds universitet. Jag representerar Fontänhuset i olika externa fora och har fortsatt att delta i självhjälpsgrupper som tolvstegsrörelsen. Jag har kämpat för att få rätt boende relaterat till min riktiga diagnos, ett personkrets ett boende. Jag har bott här i åtta år och stödet har blivit bättre. Jag mår relativt bra även om det finns fysiska rester av förhoppningsvis den sista olyckan. Hade också en lättare hjärtinfarkt 2016 som jag är återställd från. Frågor om samverkan upplever jag som betydelsefullt idag och andra frågor som belyser vår situation inom idéburen sektor. Kyrkan
tender hamna i skymundan och den har också- rätt tolkad - en betydelsefull plats för oss inom idéburen sektor och andra religiösa verksamheter.

<u>Några frågor:</u>

-Hur integrera idéburen sektor i samhället och hur kan man visa på denna sektors betydelse?
-Hur integrerar samhället de människor som idéburen sektor vänder sig till, även kyrkor och andra samfund?
-Hur agera för att människor med former av psykisk ohälsa och/eller missbruk skall få den somatiska vård de behöver?
-Frågor rörande hemlöshet och de systemfel som uppstår- avskaffa hemlösheten i Sverige.
-Ansvarsfrågan- hur lösa en situation där ingen tar sitt ansvar, ingen gör sitt arbete och en person inte har några rättigheter.
-Hur samverkar vi bättre så att människor inte ramlar mellan stolarna?
-På vilka sätt får personer med till exempel autism idag det stöd de behöver?
-Hur agera vad gäller personer med beroendesjukdomar och det negativa inflytande som t.ex. läkemedelsindustri kan ha på behandlingen.

J :s livsberättelse (kvinna)

Jag föddes i Västergötland, på Kullings-Skövdes BB, i Alingsås. Mamma Inger är från Sundsvall och pappa Bengt Göran, han var från Herrljunga. Mamma hade en tös med sig in i förhållandet men det var inget som Ann-Britt eller jag fick veta förrän senare i livet.
Vi flyttade till Malmö 1969 då mina föräldrar skildes och uppväxten var inte något att hurra för.

Uppväxten i Malmö:
Här bodde jag med mamma och min syster Ann-Britt. Mamma berättar nu att vi alltid har bråkat, Ann-Britt och jag, psykologen i mig kan tänka mig ett par anledningar (nu).
A-B hade ett fruktansvärt humör, det kunde vända från en skrattande och glad tjej till en häxa, det enda jag kan komma på som liknelse är egentligen Hulken när förvandlingen är på väg. Hade hon levt i dag hade hon garanterat fått någon slags diagnos. Mamma jobbade kvälls/nattjobb och vi fick ta hand om oss själva. Många var gångerna jag fick på käften av min syster om jag inte gjorde som hon sa. Jag berättade bara för några i min klass och dom berättade inte det vidare. Ingen i min omgivning reagerade på något sätt.
En gång, vi bodde på Östra Rönneholmsvägen i Malmö, mitt emot Magistratsparken. Mellan hallen och badrummet fanns ett fönster, det satt nästan uppe i taket (äldre byggnad med högt i tak). A-B var inne på toaletten och började skrika på mig att jag skulle springa och köpa tamponger till henne, jag vägrade och låste toalettdörren utifrån hallen.
A-B – nu öppnar du dörren annars slår jag ihjäl dig, du vet att jag gör det?
Jag- aldrig i livet, du kommer aldrig att få slå mig igen
A-B – Ska vi slå vad?
Det blev tyst i några minuter och sen såg jag henne försöka klättra ut genom fönstret mellan hallen och toaletten, heligt förbannad och så fastnade hon och jag kunde inte låta bli att skratta och då började hon skrika på mig igen men det tog bara några sekunder så insåg hon hur löjligt det måste ha sett ut med henne fast i fönstret.
Det som var konstigt med vår relation var att hon aldrig lät någon annan var elak eller taskig mot mig.
Men fram tills A-B flyttade hemifrån vid 17–18 års ålder så såg dagarna likadana ut. En gång fick mamma nog och skrek till mig att slå tillbaka nästa gång. Det gjorde jag och Ann-Britt pep och började gråta och sa till mig: Du slog mig? Ja sa jag, nu vet du hur det kan kännas. Det blev bättre efter flytt och detta.

Uppväxt Helsingborg, Borås, Malmö, Göteborg mm:
Det var en tuffare uppväxt med pappa, han var alkoholist, använde ”hasch” och säkert annat också. Han flyttade ofta, bodde i små ettor och jag fick sova på soffan när han låg i sängen och hade sex med sina tjejer, inget kul att vara 4–5 år och höra på det. Han lärde mig att blanda ”holk” och groggar ifall han skulle vara för påverkad för att klara av det själv. Han visade upp mig för kompisarna när jag blandade en holk en gång, faktiskt den enda gången han sa (vad jag kan komma ihåg nu) att han var stolt över mig. Det var inte normalt, det kände jag själv och då var jag bara 4–5 år.
På somrarna åkte vi ofta till Varberg och tältade med farmor och farfar, jag älskade dessa gånger vi var på Apelvikens camping. En av dessa gånger råkade farmor berätta att min pappa inte var Ann-Britts riktiga pappa och det var då jag insåg en av anledningarna till att A-B behandlade mig som hon hade gjort. Hon hade sagt det som hastigast till mamma en gång,

jag råkade lyssna, varför inte pappa älskade henne också, han bad aldrig henne hälsa på honom. När A-B 1988 fick sin son, då kallade han sig morfar, Ann-Britt hatade honom för det men dom kom varandra närmare när A-B blev sjuk.
Efter några år gifte han om sig och Rose-Marie hade två barn med sig och dom fick även en gemensam dotter, min halv-syster Frida. Allt var lugnt i några år tills pappa fick ett återfall i sitt drickande. R-M hade gömt hans sprit och han blev vansinnig. Vi låste in oss i barnens sovrum och han höll på att slå in dörren, då puttade R-M ut mig i hallen med orden, visa honom var hans sprit är, dig slår han inte.
Livet fortsatte trots allt detta

Åren gick och jag hade det väl ganska bra fram till 1993 när Ann-Britt trillade ihop och hamnade på sjukhus, epilepsi, diabetes mm. Hon blev inlagd på sjukhus minst ett par gånger om året. 1995 fick mamma en hjärnblödning och jag flyttade hem till henne och blev hennes personliga assistent. Så flöt det på några år.
2004 blev jag uppsagd från mitt arbete och fick gå samma dag, jag fick avliva min hund och något senare även min katt. Inget att hurra för och för att göra det ännu värre så dog Ann-Britt den 6/12 2004. Hon skulle fyllt 42 år den 18/12 och begravdes den 21/12. December är ingen bra månad för mig.
I januari 2006 fick jag börja på ett projekt som AF och FK hade, det gick en dag sen brakade jag ihop med mitt mående.
Då började en tid i mitt liv jag inte unnar min värsta fiende:
Jag gick till vårdcentralen för att få hjälp, betänk att detta var 2006 och allmänläkare inte var så jättebra utbildade på psykisk ohälsa

- Besök 1 hos VC – mediciner och blev skickad till psykakuten
- Besök 1 psyk – remiss till öppenvården, läkarintyg och åter till vc
- Remiss till öppenvården nekad
- Besök 2 på vc – skickade mig till psykakuten
- Besök 2 psykakuten - samma som besök 1 förutom att dom sa att kom hit om två veckor och få nytt läkarintyg
- Från den 8/1 2006 och fram tills i slutet på juli 2006 höll det på så här.
- Varje besök på psyk kostade då 300 kr, med mitt mående höll inte jag koll på

högkostnadskort. Jag fick ta taxi dit då jag hade torgskräck, kristaller i öronen och noll balans
Detta är inget som ska få hända, här kan man verkligen prata om att hamna mellan stolarna.
Jag hade ingen som kunde hjälpa mig, ingen förening som kunde ställa upp.
Ett av dom få sällsynta besök på Öppenvården när jag var hos min läkare (Anton Perlesi)
A – varför använder du alltid stöd när du kommer hit
J – jag har dålig balans, det känns som om jag har konstant svindel och måste ha stöd när jag är utomhus och går
A – men det är väl bara att gå?
J – Nej, det säger bara stopp, tar jag ett steg utan stöd så blir det tvärstopp
Här berättade jag för honom att när jag var riktigt nere i ett skov hemma så fick jag krypa på golvet när jag skulle till köket eller på toa, jag klarade inte ta två steg och ta stöd av väggen.
A – jag tycker att du ska slänga dina kryckor och satsa på att gå, jag skickar dig till vår sjukgymnast så får hon lära dig hur du ska göra.
Hos sjukgymnasten. Jag står i ett rektangulärt format rum och fick gå diagonalt över golvet i en timma vid varje besök. Jag var psykiskt slut i en vecka efter varje besök. Jag tänker på henne varje gång jag har ett skov och har problem att gå över en gata.

Slutligen fick jag en psykos och blev inlagd på slutenvården i början på 2008, där blev jag rekommenderad att gå till Fontänhuset för att aktivera mig och det var det bästa råd jag någonsin fått.
Livet har inte varit en dans på rosor för mig ändå
Jag blev utskriven från slutenvården och fick vänta över 3 månader innan jag fick en tid på öppenvården.
När jag fick tid på öppenvården så avslutade dom mig som patient efter ett besök och sa att nu kan vårdcentralen ta över din medicinering. Vi skriver en remiss. Jag gick till VC som inte skriver ut mediciner utan dom skickade tillbaka mig till öppenvården, dom hade glömt läkarintyg så nu hade jag inga pengar, jag fick då kontakta socialen och det blev en ond cirkel även om detta men nu hade jag iaf stöd ifrån handledare på Fontänhuset. Men ekonomin blev lidande, räkningarna samlades på hög och jag hamnade hos kronofogden. Till slut (2013) fick jag en tid på öppenvården med samma ord, vårdcentralen får ta över, vi skickar remiss.
I juni 2018 bytte jag vårdcentral, träffade en underbar läkare, hon skrev ut mediciner till mig och med mitt tillstånd kollade hon mina journaler och varken 2009 eller 2013 fanns det någon remiss skriven till någon som helst vårdcentral från Öppenvårdsmottagningen, Fosie. Så i alla dessa år gick jag utan mediciner bara för att två lata psykiatriker på deras mottagning inte kunde skicka en remiss. Ja dom har många patienter att hantera men detta handlar om en persons liv och mående. Hade jag inte haft Fontänhuset så vet i 17 hur det hade slutat.

Att tänka på också är högkostnadskort både för sjukvård och mediciner, alla som lever på försörjningsstöd, ersättningar av något slag dom har svårt att få ekonomin att gå ihop i vanliga fall men om bägge korten tar slut och man ska betala allt själv, man får välja mellan mat, räkningar eller mediciner/vård. Ökar inte detta stressen hos någon som mår dåligt redan innan så vad?

Det har hänt så mycket mer i mitt liv men mycket av händelserna i min uppväxt har jag faktiskt förträngt så förmodligen har det hänt en hel del värre saker än vad jag skrivit ner nu men som jag inte kommer ihåg eller inte vill komma ihåg.

X-cons

Juni 2022

Motion 12

man [x] kvinna [ ] annat [ ]

Tema:
Överföring av betalningsansvar/Försörjningsstöd mellan kommuner-lång väntetid

1. PROBLEM

Social dumping – kommunens betalningsansvar.
Brukare hamnar mellan stolarna när kommuner tar 3 månader på sig att ”överföra” betalningsansvar från en kommun till en annan.
Socialtjänsten i kommun x har ett betalningsansvar för de som kvalificerar sig för försörjningsstöd. Om individen flyttar till kommun y är handläggningstiden 3 månader innan nytt försörjningsstöd kommer igång.

2. ORSAKER

Lång handläggningstid när betalningsansvar flyttas från en kommun till en annan.

3. EFFEKTER

Dessa 3 månader är ett svart hål för individen, som kan förlora vårdnad av eventuella barn, tvingas till kriminalitet för att försörja sig, hamna i missbruk och hemlöshet, tiggeri etc.

4. LÖSNINGS/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG

-Bättre och snabbare kommunikationskanaler och handläggning av dessa ärenden mellan kommuner.

-Utöka ”enheten för hemlösa” och ge dem mandat att hitta ekonomiska- och boendelösningar som *inte* är härbärgen.

-Utveckla ett statligt system för betalnings- och boendeansvar. Enligt SOL ska detta ske sömlöst. Lev upp till existerande lagstiftning.

5. PERSONLIG BERÄTTELSE

Nynäshamns kommun har länge haft en boendeplacering på X-Cons i Spånga. Av medicinska skäl skrev en man in sig i Stockholm för några år sedan.
Nu vill Nynäshamns kommun att den boende ”flyttar hem” eftersom han tillhör dem. Det vill inte X-cons av medicinska skäl. Trots att den boende är skriven i Stockholm kan inte ansvaret tas över av kommunen förrän efter 3 månader. X-Cons i Stockholm låter mannen bo gratis i väntan på att Spånga social ska bevilja betalningsansvar.

Ångestförbundet Stockholm

Juni 2022

Motion 13

man [x] kvinna [ ] annat [ ]

Tema:
Dyr el

1. PROBLEM
Stark prisökning på el.
2. ORSAKER
Kriget i Ukraina.
3. EFFEKTER
Människor som inte har ekonomiska reserver far illa.
4. LÖSNINGS/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG
Kompensera fullt ut de som drabbas hårdast av höjda elpriser. Eventuellt erbjuda tillfälligt boende vintertid.
5. PERSONLIG BERÄTTELSE
A bor på landet i ett äldre hus med sin far. A är 55 år gammal och pappan är nästan 90 år. De har numera inte råd att värma upp huset med el utan får bo i en stuga på tomten där det finns vedspis att elda i. det är trångt och pappan mår inte alls bra. Det finns inte ordentligt med varmvatten. Relationen mellan far och son rämnar. Pappan far illa kroppsligt och fysiskt. ”Min pappa har ingen annan än mig och har bott hela sitt liv på vår släktgård. Pappa är ganska frisk men eftersom han är så gammal är han svag och frusen och äter en del mediciner. Han behöver ordentlig mat och omvårdnad.

Nu bor vi två vuxna i en stuga med bara ett sovrum. Det är knepigt att laga mat på vedspisen. Jag jobbar hemifrån och det har fungerat bra, men nu är det knepigt. Jag är väldigt orolig för min pappa. Han har inga andra barn, och mamma dog för många år sedan. Han borde ha rätt att må bra efter ett långt och slitsamt liv”.

Motion 14

man [ ] kvinna [x] annat [ ]

Tema:
Inflation-höga matpriser

1. PROBLEM
Priserna upp, med 6-7%, men för mat åtskilligt mer än så.
2. ORSAKER
Världsläget.
3. EFFEKTER
Personer med begränsad ekonomi drabbas hårdast av inflation och i synnerhet av stigande matpriser. Hela familjer får leva på billigaste mat och riskerar därmed sin hälsa. Barnen måste sluta med alla fritidsaktiviteter – aktiviteter som innebär avgifter. Barnen kan inte resa och träffa släktingar på annan ort.
4. LÖSNINGS/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG
Finna vägar att kompensera personer med låga inkomster och i synnerhet barnfamiljer.
5. PERSONLIG BERÄTTELSE
En ensamstående mor lever med sina två barn och jobbar i vården. Hon har inte längre råd att äta ordentligt och ge sina barn bra mat. Hon måste dessutom avstå från allt som inte är absolut nödvändigt då inkomsterna bara ökar marginellt. ”Jag kämpar och sliter för att ge mina barn en bra uppväxt. Vi har alltid varit stolta över att klara oss själva trots att barnens far inte finns med i bilden. Jag blir så knäckt av att barnen

inte får ordentlig mat. Min yngsta får sluta på dansen för vi har inte råd. Hennes syster kan inte åka och hälsa på vänner och några släktingar som bor i grannstaden för SL-kortet (Stockholms lokaltrafik) täcker inte det. Det är personer som är väldigt viktiga för henne.

Motion 15

man [x] kvinna [ ] annat [ ]

Tema:
Olika myndighetsbeslut

1. PROBLEM
Olika myndighetsbeslut för människor i samma situation.
2. ORSAKER
B. har inte diagnos för personkrets 3 i LSS, vilket A har.
3. EFFEKTER
A har anställning på Samhall, ordnad ekonomi och en reglerad lön. B lever på lägsta standard och mycket osäkra inkomster (försörjningsstöd).
4. LÖSNINGS/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG
Jämställ all varaktig psykisk ohälsa/funktionsnedsättning så att alla har samma rätt till trygg ekonomi.
5. PERSONLIG BERÄTTELSE
A och B har samma psykiska problem men har inte samma rättigheter. ”Jag och J. är bästa vänner sedan massor av år och har följts åt genom livet. Vi har liknande problem och erfarenheter av att må dåligt. Nu riskeras vår vänskap av att vi inte kan leva på samma villkor. Min mobiltelefon har gått sönder och jag har inte råd att köpa en ny, inte ens en begagnad. Så vi kanske inte ens kan hålla kontakten förrän jag fått ihop pengar. ”

Ångestförbundet Linköping

Juni 2022

Motion 16

man [x] kvinna [ ] annat [ ]

Tema:
Ersättning för resa dras av försörjningsstöd

1. PROBLEM
Ersättning för utlägg resa räknas som inkomst och dras av försörjningsstödet.
2. ORSAKER
Alla inkommande belopp räknas som inkomst även om man kan styrka en motsvarande utgift.
3. EFFEKTER
A. riskerar att inte kunna följa med på en viktig resa. Föreningen måste avvika från ordinarie rutiner och sköta transaktionen från sitt eget konto, dvs lägga ut för biljetten. Rutinen är att resenären betalar resan och får ersättning för detta.
4. LÖSNINGS/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG
Räkna inte ersättningar för kostnader man haft som intäkt.
5. PERSONLIG BERÄTTELSE
A. blir erbjuden att åka på konferens med föreningen. Man ska köpa biljett och få kostnadsersättning, men eftersom A har försörjningsstöd räknas kostnadsersättningen av från stödet och ses som en inkomst. ”Resan är ett tillfälle att bryta min ensamhet, få nya intryck och träffa folk. Föreningen vill gärna att jag ska vara med i deras aktiviteter och jag känner mig behövd. På grund av sociatjänstens rutiner måst jag prata med föreningen om en speciallösning. Det är krångligt för dem och det känns *förnedrande* för mig.

Verdandi

Juni 2022

Motion 17

man [ ] kvinna [x] annat [ ]

Tema:
Svårt tillgodogöra sig vård

1. PROBLEM
En person som söker vård kan inte tillgodogöra sig vården på grund av en otrygg livssituation.
2. ORSAKER
Erfarenheten från att ha blivit avvisad från vård, när man sökt vård gör att man blir otrygg när man inte vet vad som förväntas av en.
3. EFFEKTER
Eftersom man inte är trygg i sin vårdsituation så kan man inte tillgodogöra sig t.ex. psykiatrisk vård för man svarar vad vården vill höra, inte vad man egentligen har som problem. Följden blir att man inte lyssnar på eventuella instruktioner.
4. LÖSNINGS/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG
Skapa trygghet genom till exempel kamratstödjande insatser inom psykiatrin så vårdtagaren får någon att vända sig till som har egen erfarenhet. Ställa frågor om trygghet/otrygghet, hur tillgång på pengar ser ut osv.
5. PERSONLIG BERÄTTELSE
KILLE I 30-ÅRSÅLDERN Söker vård, men får ingen förklaring på varför han ska svara på en massa frågor. Eftersom erfarenheten säger honom att risk för bestraffning är uppenbar, så berättar han inte om sitt pågående missbruk av narkotika. Psykologen uppmanar honom att berätta, och peer-support som var med gav honom den tryggheten att han till sist vågade berätta.

Motion 18

man [ ] kvinna [x] annat [ ]

Tema:
Trångboddhet för barnfamiljer

1. PROBLEM
Trångboddhet för barnfamiljer
2. ORSAKER
Familjen får ingen adekvat bostad pga för höga hyror då det bostadsbidrag som betalas ut har ett tak. Brist på pengar gör att man inte kan hitta en lösning.
3. EFFEKTER
Barnen blir försenade i sin språkutveckling. De kan inte tillgodogöra sig undervisning, leka på egna villkor, lära sig att uttrycka sig i sociala sammanhang utanför familjen.
4. LÖSNINGS/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG
Utred varje barnfamiljs betalningsförmåga och föräldrarnas möjlighet att försörja sig i ett gemensamt statligt system med generösare villkor. Detta inom Försäkringskassans ”paraply”.
5. PERSONLIG BERÄTTELSE
En barnfamilj lever i två rum och kök. Båda föräldrarna är arbetslösa. Mamman går på SFI. Pappan har ett fysiskt funktionshinder. De får ingen annan bostad pga för höga hyror, då det bostadsbidrag som betalas ut har ett tak. EN MAN I 40-årsåldern Kommer till lokalen och gråter för att han inte kan försörja sin familj. Han ber om hjälp till att hitta en större lägenhet så att barnen kan få ett eget gemensamt rum. Han och hans fru kan inte kommunicera som vuxna utan att barnen hör. Han uttrycker också förtvivlan över att hans barn inte kan bjuda hem kompisar. Därför är de hänvisade till att leka ute och det blir ofta utan stöd av vuxna.

UTSATTHET OCH FATTIGDOM

Broby 21-09-16

Två personers livsberättelser och motioner.

1. Sammanfattande livsberättelse
2. Motioner utifrån livsberättelsen
3. Hela livsberättelsen

-E-

Sammanfattande livsberättelse:

E. är nu 30 år gammal. Hon har växt upp under svåra förhållanden. **Hon blev utsatt för våld av mammans man. Mamman försvarade mannen och skyllde på henne**. E började rymma hemifrån dricka alkohol och vara ute med äldre vänner som också hade problem. När hon var 15 år hade de en dialog med socialförvaltningen. E framställdes som att det var hon som var problemet. **När de ansvariga utredarna från socialförvaltningen bad henne rita en bild av mannen, ritade hon honom som en djävul. Men ingen reagerade.** När man pratade med hennes systrar så ställde de bara frågor om E. Det var redan avgjort att det var hon som var problemet. **När hon var 15 år flyttades hon till en fosterfamilj**. Problemen i hemmet fortsatte, men nu var det systrarna som fick lida. I fosterhemmet gick det bra de första två åren. Men sedan kom det allt fler barn. Som mest var det 6. Det uppstod en tävling om vem som kunde vara fostermamman mest till lags. Situationen var inte bra. Men det var ingen som kontrollerade hur det var. **När hon var 19 år flyttade hon från fosterfamiljen**. Hon flyttade till en pojkvän.

> ***”Det slutade dock med att jag gick in i väggen när relationen efter lång tid av kaos till slut sprack. Det ledde till att jag fick lägga in mej på ett sjukhus på grund av självmordstankar, depression och frekventa panikångestattacker som kändes som om jag skulle svimma eller dö varje gång.*** *Och än idag har jag fortfarande inte vant mej vid dessa extrema panikattacker. Det är något av det värsta jag vet. Jag har dagligen en väldigt hög ångestnivå, varje minut. Eftersom jag hela tiden lever med ångest blir*

panikattackerna jättekraftfulla. Jag får aldrig känna hur det är att inte ha ångest. ***Det finns inget "normalt" att landa i och komma ner i efter en panikattack*** *då jag även har GAD (generaliserat ångestsyndrom). Så mina dagar handlar väldigt mycket om ångest. Har även haft inslag av självskadebeteende, självhat, självmordstankar, fysiska symtom som illamående och huvudvärk, stelhet i hela kroppen, sovit med hopbitna käkar och har bitit av en bit av min hörntand i sömnen."*

Problemen har sedan dess fortsatt med skulder hos kronofogden, ett liv på existensminimum och sjukdom.

"Jag är på arbetsträning via kommunen varje dag för att få mitt försörjningsstöd, och för att inte bli totalt isolerad i hemmet… ***Sjukdom och fattigdom hör tyvärr ihop som handen i handsken och än värre blir det när du är mycket ensam. Kan man bara eliminera fattigdomen så förvärras inte sjukdomen…*** *Hur ska jag komma framåt?"*

Motioner

Motion 19

Tema:

Lyssna på barn

1. PROBLEM
Myndigheterna lyssnar inte tillräckligt på barnen när man ska utreda problem i hemmet.
2. ORSAKER
Inkompetens som kan leda till partiskhet och oförmåga att kommunicera med barnet. Kanske finns inte alltid tillräckligt med tid för att bygga upp det förtroende med barnet som krävs för att barnet skall berätta konkret vad det utsätts för.
3. EFFEKTER
Det kan bli jättefel beslut. Att barnet blir ivägskickat mot sin vilja eller blir övertalat till att tro att det är det bästa. Man ser till symtomen men inte till orsakerna.

4. LÖSNINGS/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG
Att man blir bättre på att kommunicera med barn på det sätt som barnen kan kommunicera. Bättre utbildning (praktik och teori) för de personer som skall föra en dialog med barnen. Om det finns tecken på våld i hemmet måste man lyssna på barnen. Man måste även kunna tolka barns beteende om de väljer att inte berätta hur det är. För detta krävs utbildning och erfarenhet.
5. PERSONLIG BERÄTTELSE
JAG FICK RITA EN BILD HOS MYNDIGHETERNA PÅ MANNEN DÄR HAN SÅG UT SOM DJÄVULEN. MEN DE LYSSNADE INTE. När jag var liten hade jag det väldigt jobbigt. Jag blev fysiskt och psykiskt misshandlad av min mammas olika män. En av männen var orsaken till att jag kom till en fosterfamilj. Han var hela tiden på mej, jagade mej runt i huset, drog mej i håret, smällde till mej. Han provocerade mej så att mitt ADHD-utbrott skulle komma. Så kunde han sedan skylla på mej när jag som en konsekvens var den som var upprörd. Det var terror varje dag. Jag rymde hemifrån. Jag var kaxig. Som de brukade säga, obstinat. Jag kunde inte acceptera sättet han behandlade mej och min mamma på. Han använde grepp han lärt sej som väktare. Han misshandlade min mamma. När han förgrep sej på min mamma stirrade mina systrar framför sej in i TV:s medan det var jag som skrek: ”Rör inte min mamma”. Om vi anmält honom till polisen skulle han hamnat i fängelse. Då skulle jag inte behöva hamna hos en fosterfamilj. Min mamma stod inte upp för mej. Hon ville ha kvar det liv och huset de hade tillsammans. Det hela ledde till att min mamma såg mej som problemet och tog hans parti. De tog symtomen, tex att jag drack alkohol med mina kompisar, rymde hemifrån, rökte cigaretter. När han ville tvinga mej att äta och jag var tvungen att sitta fyra timmar vid matbordet kunde min mamma protestera. Då gav han sej på henne. De vände sej emot mej. Detta använde de som bevis i samtal med socialen att det var jag som var problemet. Jag kommer inte ihåg exakt vad som sades i samtalen med socialen. Jag vet att de bad mej rita en bild av mannen. Jag ritade en bild där mannen liknade djävulen. Jag ritade till och med horn i pannan.

När socialen pratade med mina systrar pratade de bara om mej med dom. De hade redan bestämt sej att det var jag som var problemet. Jag tror att jag kanske inte konkret berättade vad mannen gjort mej. Jag tror att jag tänkte att det var helt ok att mannen behandlade mej så. Min mamma lärde mej att jag gjorde fel när jag stod upp mot honom. Kanske min mamma sade till socialen att jag bara hittar på. Hennes förre kille behandlade mej likadant när jag var mindre. Ingen visste hur man behandlade ett ADHD-barn, så de tog i med hårdhandskarna. Kanske hade jag en attityd som gjorde att socialen inte lyssnade på mej. Jag tror att jag försökte visa problemet med min attityd istället för med ord. Socialen tog inte den tid på sej som krävdes för att få mej att öppna upp. Kanske jag inte litade på dom.

Motion 20

Tema:

Kontroll av fosterhem/familjehem

1. PROBLEM
Fosterfamiljen kunde inte ta hand om alla barn som de tog emot.
2. ORSAKER
Det var för många barn. Det blev för rörigt.
3. EFFEKTER
Jag fick inte den hjälp som jag hade behövt.
4. LÖSNINGS/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG
Socialen borde ha bättre kontroll på fosterfamiljerna så att det inte blir för många barn som leder till missförhållanden. Förbättra rutiner och direktiv. Förmodligen krävs också större resurser för kontroll.

5. PERSONLIG BERÄTTELSE

Allt var bra när vi var två barn i fosterfamiljen. Jag kom bra överens med det andra barnet. Jag kände mej lugnare än när jag levde med den andra mannen hemma.

Sedan kom det flera barn. Som mest var vi 6 st.

Så småningom uppstod det en konkurrens om fostermammans uppmärksamhet. Det kändes mer som ett spel än att jag skulle få hjälp. Jag fick skulden för saker jag inte gjort. Ett av barnen ville att jag skulle få skulden. Det bara fortsatte med mobbingen. Det var aldrig tal om att barnet som mobbade mej skulle flytta. När jag väl fick problem i fosterfamiljen fick jag aldrig hjälp att hantera det. Då tog jag till de sätt jag lärt mej. Jag började dricka alkohol igen, festa, vara med kompisar. Då var jag 16 år. Det här bara fortsatte. Fostermamman hanterade det genom att det tystades ner. De andra barnen berättade dåliga saker om mej. Det blev en visklek. Fostermamman var hemmafru och hade inget annat att göra än att skvallra med sina fosterbarn.

På gymnasiet träffade jag andra kompisar och då blev det värre med hasch. Jag blev avstängd från skolan och blev tvungen att ta urinprov. Fosterfamiljen lärde mej inte att hantera mina känslor. Det måste finnas ett högre syfte med en fosterfamilj än att man bara ska vara där som förvaring.

Från gymnasiet fick jag bra betyg i de ämnen jag gillade och inte i andra. På grund av haschet blev det bråk med fosterfamiljen. De anklagade mej att jag börjat missbruka igen även vid de tillfällen jag inte gjorde det. Det slutade med att jag rymde därifrån. Vi fick inget bra avslut alls.

Jag träffade en kille, flyttade till XX och trodde att han var kär i mej och skulle ta hand om mej. Så slutade min tid i fosterfamiljen. De förstod inte mina problem från början. Om man inte förstår ett barns problem förstår man inte heller dess behov. Genom att jag har en pappa som är missbrukare fanns det många riskfaktorer som alla verkade missa.

Bilaga – sammanfattning av resultat från brukarundersökning barn på familjehem 2021.

Tillgänglig: https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2021-3-7251.pdf

Sammanfattning:

I den här rapporten, ”Att lyssna på barn i familjehem”, presenteras resultatet från den första nationella brukarundersökningen som genomförts med familjehemsplacerade barn. I samarbete med 57 kommuner har Socialstyrelsen intervjuat 341 familjehemsplacerade

barn i åldern 9 – 17 år om hur de upplever sin situation under pågående placering. Intervjuerna fokuserade på fem områden: barnets kontakt med socialtjänsten, barnets relation till familjehemmet samt materiella resurser, barnets kontakt med familj och nätverk, barnets skola, kompisar och fritid samt barnets hälsa och mående.

• Det övergripande resultatet är att de flesta barn har det bra i sina familjehem. De känner sig trygga och får stöd och hjälp av familjehemsföräldrarna, både känslomässigt och praktiskt. Så gott som alla barn går i skolan och de allra flesta har fritidsaktiviteter och kompisar som de umgås med på fritiden. De flesta av barnen har också kontakt med sin egen familj och är nöjda med omfattningen av den kontakten.

• När det gäller relationen till socialsekreteraren visar resultaten på en större variation, både avseende omfattning och karaktär. Flertalet barn uppfattar relationen till socialsekreteraren som i huvudsak positiv. Samtidigt finns det ett antal barn som inte har en förtroendefull relation till socialtjänsten och som inte uppfattar sig som delaktiga.

• När det gäller barnens rätt till information om vilka rättigheter de har under sin vistelse i familjehem, uppger mer än hälften att de inte har fått eller att de inte minns om de har fått någon sådan information.

• De flesta av de placerade barnen har det relativt bra i sina familjehem men det finns en mindre grupp barn, för vilken vare sig socialtjänst eller familjehem tycks kunna erbjuda barnen en trygg och säker vård. Tvärtom beskriver barnen en utsatt livssituation, där de verkar sakna en förtroendefull relation, både till familjehemmet och till socialtjänsten.

• Resultatet av den här undersökningen lyfter fram ett *förbättrings- och förstärkningsbehov inom flera områden, såsom stärkt barnrättsperspektiv och kontinuitet inom socialtjänsten, stöd och uppföljning av familjehemmen, strukturerat stöd kring hälsa och skola samt bättre kunskap om neuropsykiatrisk funktionsnedsättning.* Det unika med denna undersökning är att den fångar in de intervjuade barnens situation här och nu och kan ses som ett komplement till socialtjänstens kontinuerliga individuppföljning. Alla dessa barns erfarenheter skapar kunskap som kan användas för att utveckla och stärka familjehemsvården.

Motion 21

Tema:

Rätt till sociala aktiviteter

1. PROBLEM
Alla aktiviteter med andra människor kostar pengar. Det är inte kul att alltid göra saker ensam. Man blir isolerad när man inte har råd.
2. ORSAKER
Det finns för lite platser att gå till när man inte har råd. De som inte har en inkomst från yrkesverksamhet har oftast inte råd med t.ex. gymkort, aktiviteter där man träffar andra människor.
3. EFFEKTER
Att man fortsätter i social isolering och det blir svårare att komma ut i arbete. Om jag inte kan mellanlanda någonstans, hur ska jag veta hur jag reagerar på kontakt med andra om jag får jobb, och jag levt socialt isolerad. Övergången mellan att vara isolerad och sedan när man får jobb eller börjar studera plötsligt ska vara social är svår.
4. LÖSNINGS/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG
Antingen erbjuda gratisaktivitet med andra människor eller pengar till fattiga människor så att de kan delta i verksamheter som kostar pengar (tex. gymkort).
5. PERSONLIG BERÄTTELSE
Jag har bara suttit hemma ett långt tag. Då hade jag ingenting att göra. Sedan började jag plugga på distans. Och min sociala osäkerhet bara växte. Det var svårt i skolan för jag inte hade någon att prata med, och inte hade haft det på läge. Sedan började jag arbetsträning i en förening, och det räddade mitt liv. Men det är ju inte alla som får den möjligheten. Jag fick svårt att prata med människor och ovanpå min ångest fick jag social fobi. Det fungerar inte att bara sitta ensam med sina egna tankar, man kommer ingenstans.

Motion 22

Tema:

Tandvård i sjukförsäkringen

1. PROBLEM
Det är för dyrt med tandvård.
2. ORSAKER
Tänderna anses inte tillhöra kroppen och behandlas inte som vanlig sjukvård.
3. EFFEKTER
Att man får gå länge med tandvärk. Att man kan bli sjuk i resten av kroppen. Problem med tänder påverkar resten av kroppen. Man har inte råd att laga tänder, bara att dra ut dom. Det är det billigaste alternativet. Drar man ut tänder är det svårare att tugga maten. Man får dåligt självförtroende för det syns att tänder fattas när man skrattar.
4. LÖSNINGS/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG
Tandvård skall vara en del av sjukförsäkringen.
5. PERSONLIG BERÄTTELSE
Jag har haft psykisk ohälsa, ätstörning och drogmissbruk. Detta gjorde mina tänder sköra. När jag väl ville ta tag i det och börja ett bättre liv, blev jag blockad för att jag inte hade en ekonomi för att fixa tänderna. Jag har bitit av en bit av en tand i sömnen och fick gå jättelänge med smärta. Jag hade inte råd att laga tanden och jag ville inte dra ut den. När jag väl löste det då var det för sent och jag fick ändå dra ut den. Jag fick en akut tid för att dra ut tanden. Det är en annan sak om man har försörjningsstöd. Man får ett kostnadsförslag, men då måste man ha levt på försörjningsstöd i 6 månader. Om jag hade gjort det hade jag kanske fått pengar för att laga tanden. Så länge jag hade kronofogden och aktivitetsersättning hade ingen informerat mej att jag hade haft möjligheten att få pengar reserverade för tandvård. När jag fick den informationen var det för sent, jag hade ingen aktivitetsersättning längre, utan fick försörjningsstöd. Jag skäms för att skratta för då ser man att jag inte har alla tänder.

Motion 23

Tema:

Avgifter sjukvården

1. PROBLEM
Det blir problem om man har varit inlagd för livsavgörande vård och sedan tvingas betala en avgift för tiden man varit inlagd och då inte har råd att betala. Då undviker man att kontakta sjukvården. Om man lider av psykisk ohälsa kan man vara tvungen att avboka läkarbesök med kort varsel. Då måste man betala en avgift.
2. ORSAKER
Det finns inga undantag för människor med psykisk ohälsa, att de ibland måste avboka kortfristigt. Ingen förstår vad det innebär att leva med psykisk ohälsa.
3. EFFEKTER
Det blir dyrt med alla avbokningar. Det blir en dubbel bestraffning. Först missar man sitt läkarbesök, och sedan måste man betala en straffavgift. Man undviker att kontakta sjukvården när man inte har råd att betala.
4. LÖSNINGS/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG
Om man lider av psykisk ohälsa borde man kunna avboka också kortfristigt utan att behöva betala en avgift. Om man har fått vård som har varit livsavgörande för patienten, så kanske man inte ska debiteras alls om man inte kan betala. Då skulle skulden inte gå till kronofogden. Kontrollera först personens inkomst, om den har råd att betala.
5. PERSONLIG BERÄTTELSE
Jag blev inlagd på psykiatrin för att jag riskerade att ta livet av mej. När jag kom ut igen, så kom räkningarna för vårdkostnader. Det ledde till att jag började må dåligt igen. Jag hade inga pengar att betala med. Det gick till kronofogden. Jag har också fått räkningar för att jag har avbokat läkarbesök för sent. Om man lider av psykisk ohälsa så kan man vara tvungen att avboka läkarbesök med kort varsel. Min funktionsnedsättning visar sej just genom att jag ibland inte orkar ta mej ut.

Motion 24

Tema:

Skulder hos kronofogden belastar partner

1. PROBLEM
Om man har skulder hos kronofogden och vill bli sambo då räknas inkomsterna ihop. Om jag bor ensam får jag behålla 5000, om vi bor tillsammans får vi behålla 8000.
2. ORSAKER
Man räknar bådas inkomst.
3. EFFEKTER
Man drar ner sin partner i fallet. Hen får också mindre pengar kvar. Det kan påverka relationen negativt. Hen straffas för mina skulder. Partnern har kanske egna utgifter och intressen hen vill ha pengar för. Kanske vill hen spara till något. Kanske har hen en hund som behöver gå till veterinären. Alla vet ju hur dyrt det är. Skulderna är ju inte hens. Om vi skulle flytta isär kan jag inte få ett boende om jag har skulder hos kronofogden. Har man väl blivit sambo är man i beroendeställning för att man inte kan få ett eget kontrakt för ett boende. Man vågar inte bli sambo. Det blir en låsning. Man vågar heller inte flytta isär om man redan bor ihop. Även om jag flyttar in hos min partner som inneboende, betyder det att om jag vill flytta ut så kan jag inte det, jag får inget kontrakt om jag har skulder hos kronofogden. Det blir hen som bestämmer över mitt boende.
4. LÖSNINGS/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG
Att man inte slår ihop bådas inkomst.
5. PERSONLIG BERÄTTELSE
Jag kan inte flytta till min kille i Stockholm. Han vill ju inte förlora hela sin lön han jobbar jättemycket för. Jag kan inte komma härifrån. Jag kan varken bli sambo eller få ett eget kontrakt. Jag kan överhuvudtaget inte flytta, till exempel om jag skulle få jobb någon annan stans. Det påverkar hela ens liv.

Motion 25

Tema:

Aktivitetsersättning och studier vid godkännande av en kurs i taget

1. PROBLEM
Om man har aktivitetsersättning vid förlängd skolgång så kan rektorn bestämma att man bara kan söka kurserna en åt gången i stället för att söka och få kurser godkända för hela terminen. Det betyder att Försäkringskassan bara godkänner utbetalning för en kurs i taget. Eftersom de har två till tre veckors handläggningstid för varje kurs så blir ekonomin väldigt oregelbunden. Vissa kurser är tre veckor, andra är fem veckor.
2. ORSAKER
Det är möjligt för skolledningen att bara godkänna en kurs i taget och göra detta över Försäkringskassans huvud.
3. EFFEKTER
Inkomsten blir oregelbunden och betalning av räkningar som hyra och el blir försenade. Det är svårt att ha pengar till mat. Samtidigt skall man klara av studierna, vilket är jättesvårt om man har dessa ekonomiska problem. Det blir en ond cirkel.
4. LÖSNINGS/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG
Att Försäkringskassan skall kräva att man får kurser godkända terminsvis.
5. PERSONLIG BERÄTTELSE
När en kurs blev klar så skulle Försäkringskassan sen ha 2-3 veckors handläggningstid på nästa kurs. Jag var så stressad när min betalning av hyra och el blev sen och att jag inte hade pengar till mat. Jag fick låna pengar till höger och vänster och hyresvärden började klaga på försenad hyra. Jag var så stressad att alla mina naglar på fingrarna blödde på grund av att jag bitit ner dom så mycket i min stress. Jag fick ibland inkomsten retroaktivt månaden efter men det hjälpte ju inte då jag var tvungen att betala tillbaka det jag lånat. Det hela gjorde mig helt slut så istället för att få jobb efter avslutad gymnasiekompetens så fick jag igen hamna på försörjningsstöd på socialen och den psykiska ohälsan förvärrades. Det kändes som ett straff att få sämre ekonomi efter att ha blivit klar med gymnasiet. Men den blev däremot åtminstone regelbunden. Men ändå, jag skulle ju ha börjat jobba eller

åtminstone vara med i något program på arbetsförmedlingen. Istället var jag slutkörd o hamnade på socialen med försörjningsstöd.

Motion 26

Tema:

Bättre information till unga hur de kan möta svårigheter i livet

1. PROBLEM
Alla barn får inte lära sig hemma hur man klarar sig i vuxenlivet. Till exempel har man fri tandvård och sjukvård upp till 18 års ålder, men inte sedan. Barn/ungdomar borde bli bättre rustade att möta vuxenlivets utmaningar. Till exempel borde de vara beredda på konsekvenserna om man blir sjuk och hur man då klarar sig ekonomiskt.
2. ORSAKER
Kanske lär sig barnen inte hemma därför att föräldrarna själva har problem, det sociala arvet. Barn och ungdomar lär sig inte dessa saker i skolan. Till exempel att göra en budget eller vad som händer om man blir sjuk. Ofta utgår man från de som ändå klarar sig. Det måste finnas en väg också för dom som inte kan tryckas in i samma mall, en väg som inte leder till ekonomisk bestraffning.
3. EFFEKTER
Att människor får en chock när de går från ungdomslivet till vuxenlivet. Många blir skuldsatta. Folk förstår inte riktigt hur de ska göra. De faller mellan stolarna och hamnar utanför systemet.
4. LÖSNINGS/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG
Inte alla barn lär sig genom uppfostran i hemmet. Skolan ska därför fortsätta utvecklas till att omfatta ”livskunskap” och hur man får sig själv att må bra, typ känsloreglering, hur man omfamnar sina egna behov och står upp för sig själv! Vad betyder A-kassa? Hur klarar man sig själv om man inte har någon annan vid sin sida? Hur blir man självständig? Vad gör kronofogden? Hur undviker man att hamna där? Hur lever man ett liv utan att behöva låna pengar och sedan bli skuldsatt? Vilka rättigheter har jag i systemet? Om jag hamnar på livets botten, skuldsatt och svag, hur tar jag mig upp? Varför ska jag lära mej om gamla kungar i skolan, men hamna efter i vuxenlivet på grund av bristande kunskap och fostran?

Sverige är ett av världens rikaste länder, vi måste kunna utbilda folk så att de inte blir skuldsatta och uppbundna flera år efteråt. Jag vet folk som inte vågar utbilda sig och ta studielån på grund av detta. Jag förstår ju dom eftersom jag själv fick CSN på fogden eftersom jag inte kunde börja jobba direkt efter studierna och därigenom inte kunde betala tillbaka lånet. Det finns en möjlighet att ansöka om uppskov med betalning hos CSN, men det var inget jag visste. Det borde gå automatiskt att CSN tar reda på vilken inkomst man har.
5. PERSONLIG BERÄTTELSE
När jag fick kravbrev från CSN hade jag ingen aning om vad jag skulle göra. Det enda jag visste var att jag inte hade råd att betala. Det var ingen som berättade för mej att om jag levde på försörjningsstöd så kunde jag slippa betala. Allt ansvar ligger på en själv att skaffa sig information om vilka regler som gäller. CSN kan ju inte kolla alla som har studieskulder vad de har för inkomst. Vem ska informera? Människor med flera funktionsnedsättningar och som mår dåligt orkar kanske inte fylla i en massa papper. Om man sedan missar ett papper är man körd. Det kan inte hänga på ett papper.

Motion 27

Tema:

Ekonomisk grundtrygghet åt alla

1. PROBLEM
Många människor saknar en ekonomisk grundtrygghet som gör att man kan betala för saker som bostad, mat, el, sjukvård etc.
2. ORSAKER
Det finns inte en ekonomisk grundtrygghet för alla. Välfärdssystemet har många luckor och brister.
3. EFFEKTER
Folk måste hela tiden tänka på hur de ska lösa sin ekonomi istället för testa sina vingar, utvecklas.

Om jag skulle våga mej på ett jobb, och lita på att min lön kommer. Om jag sedan skulle förlora mitt jobb och ansöka om försörjningsstöd igen tar det flera veckor att utreda. Under den tiden har jag inga pengar. Det kan leda till att pengar saknas för hyra, mat etc. Hur ska man våga utan ekonomisk grundtrygghet? Det finns mycket som kan gå fel.

4. LÖSNINGS/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG

Medborgarlön som ekonomisk grundtrygghet för alla. Om man har ett jobb kan medborgarlönen vara vilande.

5. PERSONLIG BERÄTTELSE

Om jag skulle våga mig på ett arbete då kommer jag bort från försörjningsstöd. Om jag skulle förlora jobbet eller bli lurad på min lön tar det ju flera veckor att komma in där igen och få hjälp om det skulle behövas. Socialen skall ju utreda allt först, vilket tar flera veckor. Och det kan vara just de veckorna utan inkomst som fattades för att min situation ska bli totalt ohållbar! Så hur ska jag våga? Jag vill ju jobba på 50%, och mår inte bra av att leva på försörjningsstöd. Det upplever jag som en skam i sig. Samtidigt kan andra plocka ut miljoner och miljarder av skattepengar i vinster i välfärden, utan att personalen på samma ställe får ett smack, utan att känna någon skam så jag borde egentligen inte känna som jag gör men jag gör det ändå. För jag vill jobba och göra rätt för mig. vill bara klara mig och slippa leva på existensminimum som jag både har framför mig och haft bakom mig hela mitt vuxna liv.

Jag är helt slut i huvudet av dessa inre och yttre faktorer som leder till mitt dåliga mående. Men hade man bara kunnat få bort de yttre faktorerna hade de inre varit mycket lättare att hantera. Jag har redan försökt i 10 år att hantera de inre faktorerna med en urkass ekonomi men jag har inte lyckats må bättre då ekonomin hela tiden är en trigger och drar ner mig igen och får mig känna mig jätteotrygg och inte våga jobba fast att jag VILL! Därför vet jag att jag först måste lösa den ekonomiska biten.

Motion 28

Tema:

Körkort för dyrt för många

1. PROBLEM
Det är för dyrt för fattiga människor att ta körkort. Samtidigt är det ofta en förutsättning för att få jobb.
2. ORSAKER
Det är för dyrt att ta körkort för människor med dålig ekonomi.
3. EFFEKTER
Det blir en ond cirkel. Har man inte råd att ta körkort så är det ofta svårt att få jobb och det leder till att man förblir fattig.
4. LÖSNINGS/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG
Man kan numera få lån från CSN för att ta körkort om man är arbetslös. Som mest kan man låna 15 000 kr. Det täcker alltså inte hela kostnaden för körkort. Det borde finnas lån eller bidrag som täcker hela kostnaden. Körkortslånet borde också vara möjligt att ta för människor som har skulder. syftet är att också om man är fattig så skall man kunna ta körkort. Detta för att öka chansen att vända sitt liv.
5. PERSONLIG BERÄTTELSE
Jag har försökt söka jobb tidigare. I den lilla kommunen där jag bor fanns inte jobb. Då har jag sökt utanför kommunen. Jag fick inte jobb därför att jag inte har bil för att ta mej till jobbet. Fastän jag inte behöver bilen i jobbet krävde de att jag har bil och körkort.

Motion 29

Tema:

Ungas skuldbörda

1. PROBLEM
Många ungdomar får börja sitt vuxna liv med skulder. Det ändrar förutsättningarna totalt.
2. ORSAKER
Man kan t.ex. har blivit pålurad ett mobilabonnemang, blivit av med en bok från biblioteket, ha legat inne på sjukhuset etc.
3. EFFEKTER
Att vara skuldsatt så tidigt i ens vuxna liv bidrar till utanförskap, psykisk ohälsa. Man får bara dörren stängt i ansiktet överallt om man har skulder. Det är både på bostadsmarknaden, om man vill skaffa en mobil eller tandläkare där man inte kan ta något på avbetalning. Man kan heller inte ta några lån som vuxen. Man mår bara sämre och sämre och kommer ännu längre från arbetsmarknaden. Kanske har man som ung inte tänkt på att det finns en tidsgräns för tillgång till gratis sjukvård och tandvård.
4. LÖSNINGS/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG
Man måste göra en kontroll för ungdomar mellan 18-25 år. Det borde finnas en resurs för att förklara läget för ungdomar och få extra hjälp innan det är för sent.
5. PERSONLIG BERÄTTELSE
Jag fick skulder väldigt tidigt i början på mitt vuxna liv. Det var mobilabonnemang, en skolkatalog som aldrig kom, inneliggande vård och CSN. Då var jag ungefär 21 år. Då var jag inlagd 3 månader på psykiatrin. På grund av bristande information om möjlighet till uppskov med betalning gick mitt CSN-lån till kronofogden. Sedan har jag haft en lång kamp och fått många dörrar stängda. Med dessa skulder har jag inte kunnat flytta utanför kommunen och få en bostad. Det påverkar min möjlighet att få jobb. Jag har haft stora problem med tänderna som jag inte kunnat lösa. Bara att dra ut en tand kostar 1200 kr. det är en stor del av min inkomst då jag har skulder hos kronofogden.

Det är svårt att ordna en ny telefon med bank-id som numera krävs. Jag kan inte ta telefonen på avbetalning. Att betala kontant kan jag inte.
Jag kan inte utbilda mej och ta nytt CSN-lån eftersom mina gamla CSN-skulder jagar mej och ligger hos kronofogden.
Samtidigt mår jag dåligt och för en kamp inom sjukvården för att få rätt hjälp. Hela livet känns som ett moment-22. Nu är jag 30 år gammal och har haft den här kampen i nästan 10 år. Jag har ansökt om skuldsanering, och om jag får det raderas skulderna efter 5 år. Men det är lång tid att bara gå och vänta om man är ung. Inledande skuldsanering innebär att de ringar runt till alla borgenärer. Det har de gjort nu, och jag kommer att få svar om skuldsaneringen är accepterad inom tre månader.
Psykisk ohälsa och dålig ekonomi hänger ihop.
För mej började det med att jag hade skulder när jag började mitt vuxna liv. Om jag inte haft skulder hade jag varit utbildad, haft ett jobb, mått bättre och inte bott kvar här.

E-Livsberättelse hela

Jag har under de senaste åren inte mått så bra. Har alltid haft en benägenhet för ångest och fick som 13-åring en ADHD-diagnos. Uppväxten var jobbig med män som slog mej och min mamma. Psykisk misshandel hörde till vardagen för både mej, min mamma och mina systrar. **Jag var den utav oss barn som protesterade högst. Men det lärde min mamma mej var fel eftersom hon inte ville lämna mannen för då hade hon förlorat sitt drömhus.** Mamma har i efterhand erkänt för mej att det var därför hon blundade. Min mamma har nämligen sin egen konflikt med min mormor och morfar. Och hon ville bara hålla fasaden uppe stenhårt inför sina föräldrar. Hon har aldrig känt att hon kunnat leva upp till deras förväntningar och nu när allt såg så bra ut på ytan, så höll hon krampartat om det och vägrade att återigen erkänna sig ”besegrad”. Hon vägrade låta det hela se ut som ännu en misslyckad relation och misslyckat åtagande. Hon ville inte ta konsekvenserna det innebar att lämna mannen. Då hade vi varit tvungna att flytta till ett billigare och mindre boende - utan mannen. Därför blev jag försummad. Hennes man slog mej visserligen mest när hon inte såg. I den andra delen av vårt hus var det nämligen en lanthandel**. Det var bara en dörr mellan vårt hus där vi bodde och själva lanthandeln.** Mannen jobbade som väktare och jobbade

mest på kvällar och nätter. Så han var hemma på dagen och kunde ställa till med bråk, när han inte sov då vill säga. **Mamma öppnade ofta dörren och sa till på skarpen ”nu är ni tysta, det kommer kunder”. Utan att engagera sig mer i vad det egentligen var som hände därinne**. Och efteråt frågade hon sin dåvarande man vad som hade hänt. Men hon lyssnade aldrig på mej. Hon verkar ha trott att jag var dum bara för jag var ett barn. Men jag har aldrig varit dum. Jag har alltid haft rätt i att mamma skulle ha lämnat den mannen och jag visade det på det sätt som jag kunde. Men ingen lyssnade. Min mamma har aldrig lärt mej att gå till polisen när någon slåss. Men det är vad jag borde ha gjort. Fast då kanske inte de heller hade lyssnat. Min mamma kan konsten att prata bort det mesta. Vår relation är minst sagt på helspänn idag på grund av detta. Jag tyckte hon skulle stått upp för mej och för sig själv och mina små systrar så att jag slapp dra hela lasset ensam.

Men istället för att lämna den elake mannen blev jag som 15-åring placerad i fosterfamilj. Detta därför att jag flera gånger rymde hemifrån, rökte cigaretter och drack alkohol med mina kompisar och deras äldre syskon. Mina vänners föräldrar satte aldrig sina barn i fosterfamilj på grund av detta. Vi betedde oss ju alla likadant. Men **min mamma vände sig emot mej och använde mitt ungdomliga beteende emot mej. Hon överdrev allt och ljög för socialen för att övertyga dom att det var JAG som var problemet**. Fast det var hennes man som fick mej att rymma hemifrån från början! Han jagade mej runt i huset ofta för någon liten bagatell som han som vanligt förstorade upp och blev jättekränkt av! Det kunde vara att jag inte hade satt upp håret innan jag satte sig för att äta vid bordet, eller för att jag satt med benen under mej och åt istället för att sitta med fötterna i golvet. Det var hela tiden tillrättavisande om allt, mista lilla sak, och det stressade sönder mej. Jag hade stressmage redan på den tiden! Jag brukade tycka att han hade stenåldersregler och att det hela var jättekonstigt och löjligt. Det var aldrig något som var bra nog. En gång skulle jag dammsuga ovanvåningen, och jag fick göra om det 10 gånger för han blev inte nöjd. Han gick och lyfte på varenda inredningsdetalj och sa sig hitta damm.

En annan gång så brottade han ner mamma på golvet när vi alla 3 barnen såg. Jag och mellansystern höll för minsta systerns ögon. Han satte sej sedan över mamma och boxade henne på näsan. Mamma skrek till och sa ”jag hoppas inte du bröt näsan på mej, du bröt väl inte näsan på mej”. Näsan var inte bruten då men det var nog nära. Han var en person som gillade att visa sina ”grepp” som han som väktare precis fått lära sig. Han använde oss som träningsdockor. Saker kunde gå från lek till allvar på ett nafs. Och så satt eller låg man

helt plötsligt och skrek med armen bakom nacken eller handleden vriden för långt. Och man skrek ”släpp” men han släppte aldrig direkt. Han bestämde ju när han skulle släppa.
En annan av alla gånger som han var våldsam mot mej så drog han mej i håret så hårt att jag nästan ramlade baklänges. Den gången såg min kompis det och hon sa efter flera år att hon aldrig glömt när han drog mej i håret och att jag då skrikit ”ajjjj jag ska snagga mej”. För jag var så trött på att han drog mej i håret hela tiden. Han brukade även ta mej hårt i armen, släpa mej in på mitt rum där han kastade mej på sängen för att slå mej. Då oftast med öppen hand.
Och detta visste mamma om. Hon själv var med i en absurd diskussion vi hade då om att det inte heter ”smäll I gumpen” utan ”smäll PÅ gumpen”. Men varför ska någon smällas över huvud taget? **Gjorde smällarna mej till ett bättre barn? NEJ ALDRIG. Snarare tvärtom! Jag lärde mej ingenting** av det, fick ingen riktig kunskap med den ”uppfostringsmetoden**”. Jag rymde hemifrån, rökte cigaretter på skoltid, var kaxig och drack alkohol på torget på helgerna med mina vänner. Några av dom hade det inte heller bra hemma. Men ingen vuxen lyssnade. Vi hade ju bara varandra.** Mamma svek mej.
Jag försökte på alla sätt säga eller visa att det var mannen som var problemet, men ingen lyssnade på mej. Min mamma och mannen bestämde sig för att gå till socialen angående mej och sätta mej i fosterfamilj. Mina systrar har berättat i efterhand att socialen ställde bara frågor om mej och inte om mannen. **Socialen bad mej rita en bild av mannen. Jag ritade en där han liknade djävulen för att de skulle förstå att det var han som var problemet, men ingen lyssnade**. Ingen anmälan gjordes emot honom. Antagligen för att min mamma skyddade honom för att han satt inne med halva deras ekonomi. Hon kunde lika gärna ha sagt att ”Elina hittar på. Titta här vad hon har gjort, hon har druckit alkohol på torget med sina kompisar och umgåtts med 25-åringar”. Hon vände mej emot mej själv för att skydda sitt val att behålla mannen, och samtidigt skydda honom. Jag kunde inte lita på henne, och än idag går det inte. För det är faktiskt hon själv som alltid har druckit mest! Tillsammans med allt det jag berättat kan man lägga till ett övergripande inslag av alkohol.
Så min mamma och hennes exman konspirerade med socialen och skyllde allt på mej för att få bort mej och de lyckades. När jag var 15 flyttade jag till en fosterfamilj. Mamma och mannen höll ihop ett år till efter det. Sedan var han otrogen och då lämnade mamma honom till slut. Men det krävdes att han skulle vara otrogen mot henne, att han slog både henne och hennes barn räckte tydligen inte. Efter att de lämnat varandra fick mamma och mina mindre

systrar flytta till en liten lägenhet. Jag bodde kvar i fosterfamiljen. Min syster har efteråt berättat att när jag flyttade så blev ingenting bättre, snarare tvärtom. Då fick de andra ta hans skit istället.

Jag tyckte bara att mamma skulle ha lämnat mannen istället för att lämna bort mej! Att visa att hon lyssnade på mej fast jag var ett barn. **För då hade jag mått mycket bättre och då hade mitt liv sett helt annorlunda ut idag!** Jag hade varit mindre lost och hade bott närmare mina barndomsvänner osv. Efter tiden i fosterfamiljen har jag bara träffat på ännu värre människor istället. Så att lämna bort sina egna barn är inte alltid det bästa för dom utan snarare det bästa för föräldrarna. Socialtjänsten var inte professionella där heller. Ni svek också mej!

Fosterfamiljen sade till min mamma att det bara var jag som skulle vara där, men som mest var vi sex barn. I fosterfamiljen gick det bra de första två åren, men sedan började jag gymnasiet och där fick jag problem att hänga med. Jag fick fina betyg i ämnena som jag tyckte var roliga och var naturligt bra på, musikämnen, bild och kulturhistoria tex. Men jag blev inte godkänd i de ämnen jag tyckt var tråkiga, där det krävdes att man verkligen koncentrerade sig. Till exempel naturkunskap B och matte B. Jag hade ju fått gå sommarkurs bara för att klara matte A. Så även om jag är smart så har jag aldrig förstått hur man löser ekvationer eller vad deras mening är i det verkliga livet. Jag har aldrig behövt använda en ekvation. Dessutom så kom det fler och fler barn till fosterfamiljen och **det blev liksom någon slags tävling om uppmärksamheten där vissa snackade skit om andra och skulle skvallra om något påhittat för att själva ställa sig i bättre dager hos fosterfamiljsmamman. Hon var hemmafru medan mannen jobbade och inte riktigt hade koll liksom. Eller så hade han det, men ville inte gå emot sin fru.**

Vuxenlivet

Jag har alltså alltid haft det jobbigt med ångest, ADHD osv men det var när jag blev vuxen som det tog sig till en helt ny nivå. **Jag var 18-19 år gammal då jag flyttade från fosterfamiljen för jag hade hittat mitt livs kärlek och hittat ”hem” - trodde jag. Det slutade dock med att jag gick in i väggen när relationen efter lång tid av kaos till slut sprack. Det ledde till att jag fick lägga in mej på ett sjukhus på grund av självmordstankar, depression och frekventa panikångestattacker som kändes som om jag skulle svimma eller dö varje gång. Och än idag har jag fortfarande inte vant mej vid dessa extrema panikattacker.** Det är något av det värsta jag vet. Jag har dagligen en väldigt hög ångestnivå, varje minut. Eftersom

jag hela tiden lever med ångest blir panikattackerna jättekraftfulla. **Jag får aldrig känna hur det är att inte ha ångest**. Det finns inget "normalt" att landa i och komma ner i efter en panikattack då jag även har GAD (generaliserat ångestsyndrom). Så mina dagar handlar väldigt mycket om ångest. Har även haft inslag av självskadebeteende, självhat, självmordstankar, fysiska symtom som illamående och huvudvärk, stelhet i hela kroppen, sovit med ihopbitna käkar och har bitit av en bit av min hörntand i sömnen. Detta ledde till att jag var tvungen att dra ut den för att slippa smärtan då jag inte hade råd att laga den. Det syns nu varje gång jag råkar le för brett, vilket självklart drar ner självförtroendet ytterligare.
Efter ca 3 månader på sjukhuset kom jag ur det mest akuta skedet och kunde åka hem igen. Men sedan kom räkningarna från den inneliggande vård jag fått när jag vart sjuk. Men vården var ju livsnödvändig i min kamp mot självmordstankarna.
Eftersom jag började mitt vuxna liv så här, med massor av psykisk ohälsa, så hade jag inget undansparat från ett arbete att kunna betala sjukhusräkningarna med. Så **de gick vidare till kronofogden.**
Jag fick även CSN-lån som även det hade gått till kronofogden i samma veva då jag i relationen jag berättade om försökt klara av min gymnasiekompetens på komvux men tyvärr misslyckades. Detta på grund av att allt var för rörigt runt omkring mej och inom mej av olika skäl för att jag skulle kunna fokusera i längre perioder.
Efter sjukhusvistelsen hamnade jag sedan på försörjningsstöd. Jag blev mer och mer stressad över kronofogden och tänkte ju självklart att ett jobb skulle vara lösningen på det problemet. Jag var på en del anställningsintervjuer. Jag fick frågan om jag kunde tänka mej att flytta för att ta jobbet. Jag minns att jag svarade JA trots att jag sände ut signalen NEJ. Jag ville ju ha jobbet men samtidigt så visste jag att jag inte kunde flytta någonstans på grund av kronofogden. Jag hade ju redan försökt flytta men inte ens kunnat hitta något i andrahand eller hos någon privat. Det slutade med att jag inte blev erbjuden jobbet. Och jag förstår dom. För jag var inte realistisk utan enbart desperat. Och det lyste nog igenom. **Jag tänkte kanske att det skulle lösa sej själv bara jag fick ett jobb. Men det funkar inte så.**
Nu i efterhand så tror jag ändå inte att jag hade blivit någon bra försäljare med tanke på min ovilja att pressa människor att köpa saker. Jag har inte den mentaliteten i mej alls. Snarare tvärtom!
Jag kände mej dock väldigt begränsad när jag till slut accepterade att jag inte kommer att kunna flytta någonstans, inte ens om jag får ett jobb där. Och idag, så många år senare, bor

jag fortfarande kvar på samma plast trots en sedan länge stark önskan om att få flytta om börja om, skapa nya positiva minnen och slippa att ständigt bli påmind om allt tragiskt som hänt här i denna lilla byhåla. **Att bli sambo med någon går inte heller eftersom då räknar kronofogden ihop våra inkomster och man får behålla mindre sammanlagt. Man drar då även ner sin partner i fallet vilket jag inte tänker utsätta någon för.**

Jag har även haft mycket ont i mina tänder och förlorat flera smärtsamma tänder som egentligen gått att laga men jag har bara haft råd att dra ut dom för att slippa smärtan. Har man kronofogden kan man ju inte ta någonting på avbetalning, inte ens tandläkarbesöken. Och under de senaste tio åren har jag enbart levt på existensminimum oavsett om jag haft socialens existensminimum eller kronofogdens existensminimum som jag hade när jag hade aktivitetsersättning.

Jag kan heller inte ha en vanlig mobiltelefon på avbetalning vilket gör det till ett jättestort problem för mej om min mobil skulle gå sönder. För man behöver ju BANK ID i dagens samhälle. Det funkar inte längre att använda sig av en för gammal telefon. Man förväntas i princip att ha tillgång till BANK ID idag av myndigheter och för att kunna logga in på vissa hemsidor. Om man ska få hemskickat en pappersfaktura istället då kostar det nämligen extra och i min sits så räknas varenda krona.

Jag kan inte ta ett lån heller för att täcka upp om något akut skulle hända, tex att jag inte har pengar till hyran på rätt datum, vilket kan leda till att jag blir vräkt ur min lägenhet. **Om något händer mej har jag ingen som helst "back up" vilket gjort och gör mej mestadels livrädd för att leva.**

Jag vågar inte ta steget att börja arbeta eftersom om något går fel, tex jag blir lurad på min lön, lönen blir försenad, jag misslyckas att komma i tid, blir varslad eller missar att lämna in ett papper eller posten blir försenad med ett papper eller kommunikationen brister någonstans (vilket för mej är tyvärr en vana trots att jag försöker vara tydlig så jag nästan blir övertydlig), så kan jag bli vräkt. Jag har ingen familj att vända mej till och de bor långt ifrån mej. Jag är väldigt ensam här och inte så bra på att hantera ensamheten heller. En del har hela sin familj och släkt att vända sig till om något skulle gå snett. Jag har inte det.

Dessutom har jag redan varit i en situation där jag hade aktivitetsersättning vid förlängd skolgång (och blev äntligen klar med gymnasiekompetensen trots 1000 motgångar) där min inkomst blev helt oregelbunden på grund av rektorns beslut att jag bara skulle få ansöka om mina kurser en efter en istället för att få alla kurserna godkända samtidigt.

När en kurs blev klar så skulle Försäkringskassan sedan ha två till tre veckors handläggningstid på nästa kurs**. Jag var så stressad när min betalning av hyra och el blev sen och att jag inte hade pengar till mat. Jag fick låna pengar till höger och vänster och hyresvärden började klaga på försenad hyra. Jag var så stressad att alla mina naglar på fingrarna blödde på grund av att jag bitit ner dom så mycket i min stress.** Jag fick ibland inkomsten retroaktivt månaden efter men det hjälpte ju inte då jag var tvungen att betala tillbaka det jag lånat. Det hela gjorde mej helt slut, så istället för att få jobb efter avslutad gymnasiekompetens så fick jag igen hamna på försörjningsstöd hos socialen och den psykiska ohälsan förvärrades. Det kändes som ett straff att få sämre ekonomi efter att ha blivit klar med gymnasiet. Men den blev däremot åtminstone regelbunden. Men ändå, jag skulle ju ha börjat jobba eller åtminstone vara med i något program på Arbetsförmedlingen. Istället var jag slutkörd och hamnade på socialen med försörjningsstöd.

Under denna tid hade jag också haft extrem tandvärk under en längre period. Jag hade inte kunnat lösa det och jag visste som vanligt inte vilka rättigheter jag hade. Så **när jag fick socialbidrag kunde jag boka en akut tid för att dra ut tanden, för då hade det gått så långt att det inte ens gick att laga längre. Detta eftersom jag genom stressen hade bitit av en bit av tanden i sömnen på grund av hoppressade käkar när jag sov. Att ersätta tanden kunde jag ju bara drömma om. Det syns när jag skrattar, och jag mår varje dag dåligt över att inte kunna le utan att tänka på det. Jag begränsar mitt leende så att det inte ska synas att jag saknar en tand. Det är också svårare att tugga, jag påminns om det varje gång jag äter. På vissa bilder syns det oerhört mycket, jag blir så ledsen!**

Det räcker att jag mår dåligt av mina inre problem. Jag behöver inte alla dessa yttre faktorer också med så dålig ekonomi. Det rubbar hela min grundtrygghet och jag kan inte komma över det eller utveckla min egen personlighet i en positiv riktning så länge min grundtrygghet saknas. Jag kan inte heller förstå systemet, vilka vägar som finns för en sådan som mej, vilka rättigheter man har osv. Jag har aldrig fått lära mej detta ordentligt som barn på grund av min stökiga barndom som handlade om helt andra saker.

Jag hamnade efter redan i gymnasiet och sen har det bara fortsatt. Det är mycket svårt att ta igen det man missat och komma tillbaka på fötter när man en gång hamnat efter, och jag har fortfarande inte lyckats. Jag försöker fortfarande komma ikapp mej själv. Men jag kommer ingenstans när det är så här, det får mej bara att må sämre istället. Hur ska jag kunna komma till andra trappsteget om jag inte har kommit upp på det första? Det första trappsteget för

mej i min situation är en ekonomisk grundtrygghet. Det handlar om att för att klara av att fokusera på att klara av rutiner och ett jobb så måste man ha någonstans att bo och ha mat att äta samt el annars är man ju hemlös. Och hur ska man gå från hemlöshet till att få ett arbete när inte ens folk med ett hem har lätt att få jobb.

Om jag skulle våga mej på ett arbete då kommer jag bort från försörjningsstöd. Om jag skulle förlora jobbet tar det ju flera veckor att komma in där igen och få hjälp om det skulle behövas. Socialen skall ju utreda allt först, vilket tar flera veckor. Och det kan vara just de veckorna utan inkomst som fattades för att min situation ska bli totalt ohållbar! Så hur ska jag våga? Jag vill ju jobba på 50%, och mår inte bra av att leva på försörjningsstöd. Det upplever jag som en skam i sig. Samtidigt kan andra plocka ut miljoner och miljarder av skattepengar i vinster i välfärden, utan att personalen på samma ställe får ett smack, utan att känna någon skam. Så jag borde egentligen inte känna som jag gör men jag gör det ändå. För jag vill jobba och göra rätt för mej. Jag vill bara klara mej och slippa leva på existensminimum som jag både har framför mej och haft bakom mej hela mitt vuxna liv.

Jag är helt slut i huvudet av dessa inre och yttre faktorer som leder till mitt dåliga mående. Men hade man bara kunnat få bort de yttre faktorerna hade de inre varit mycket lättare att hantera. Jag har redan försökt i 10 år att hantera de inre faktorerna med en urkass ekonomi men jag har inte lyckats må bättre då ekonomin hela tiden är en trigger och drar ner mej igen och får mej känna mej jätteotrygg och inte våga jobba fast att jag VILL! Därför vet jag att jag först måste lösa den ekonomiska biten.

Jag är på arbetsträning via kommunen varje dag för att få mitt försörjningsstöd, och för att inte bli totalt isolerad i hemmet igen vilket jag var när jag pluggade på distans och innan dess också. **Sjukdom och fattigdom hör tyvärr ihop som handen i handsken och än värre blir det när du är mycket ensam.** Kan man bara eliminera fattigdomen så förvärras inte sjukdomen. Jag ska ansöka om sjukersättning på 50% och hoppas att denna gång så kommer inte Försäkringskassan att köra över mitt läkarintyg som förra gången när jag var inskriven i jobbgarantin. Då ville de pressa mej till att jobba mer än 50%. Då tvingades jag återigen att backa. Lyssna på läkarintygen Försäkringskassankassan och sluta köra över dom, för ni är INGA LÄKARE!!! Men vad händer om Försäkringskassan avslår min ansökan om sjukersättning? Hur ska jag komma framåt?

Några saker man kan göra:

- **Skulder**

Se till att ingen behöver börja sitt vuxna liv med skulder hos kronofogden. För kan du inte ens ordna en mobil med abonnemang eller flytta till en annan stad så kommer det bidra till problem, hinder och förr eller senare psykisk ohälsa. Ingen mår bra av att vara skuldsatt och jagad av kronofogden, det är själva definitionen av ordet skuld. Skuld = må dåligt. Man måste hjälpa människor att komma ur skulderna snarare än att jaga dom och förvärra deras psykiska ohälsa till den grad att det tar längre tid för dom innan de kan klara av att sköta ett jobb och betala tillbaka.
När ungdomar blir 18, 19 eller 20 år så ska de kollas upp obligatoriskt om de har skulder och i så fall få hjälp direkt av en speciell grupp som jobbar med detta! För det är inte direkt svårt att bli skuldsatt i dagens samhälle med internet och allt nytt som finns som ingen riktigt har koll eller kontroll på än. Samt att många har CSN-skulder på fogden.

Man ska få information om hur man kan lösa skulderna, hur man kan lägga upp en avbetalningsplan och vad ungdomarna kan vänta sig som skuldsatta och hur lång tid det tar innan pricken/anmärkningen försvinner från registret.
Se till att försvåra för människor att bli skuldsatta från början.

- **Barnens fostran**

Inte alla barn lär sig genom uppfostran i hemmet. Skolan ska därför fortsätta utvecklas till att omfatta ”livskunskap” och hur man får sig själv att må bra, typ känsloreglering, hur man omfamnar sina egna behov och står upp för sig själv! Vad betyder A-kassa? Hur klarar man sig själv om man inte har någon annan vid sin sida? Hur blir man självständig? Vad gör kronofogden? Hur undviker man att hamna där? Hur lever man ett liv utan att behöva låna pengar och sedan bli skuldsatt? Vilka rättigheter har jag i systemet? Om jag hamnar på livets botten, skuldsatt och svag, hur tar jag mej upp? Varför ska jag lära mej om gamla kungar i skolan, men hamna efter i vuxenlivet på grund av bristande kunskap och fostran?

Sverige är ett av världens rikaste länder, vi måste kunna utbilda folk så att de inte blir skuldsatta och uppbundna flera år efteråt. Jag vet folk som inte vågar utbilda sig och ta

studielån på grund av detta. Jag förstår ju dom eftersom jag själv fick CSN på fogden eftersom jag inte kunde börja jobba direkt efter studierna och därigenom inte kunde betala tillbaka lånet.

-M-

Sammanfattning livsberättelse

M är idag 30 år gammal. Hennes mamma är invandrare och kom till Sverige och gifte sig med en svensk man. Relationen var dålig, och efter åtta år skildes de. M var då tre år. Familjen var fattig bland annat på grund av att mammans tidigare man hade skrivit över skulder på henne. Mamman var nästan aldrig hemma och arbetade dygnet runt för att klara ekonomin. Pappan betalade inte ens underhåll.

M blev mycket mobbad i skolan. Hemma var det inte bättre.

> *”Jag har blivit strypt, slagen, sparkad, hotad, och så mycket mer fler gånger än jag kan räkna innan jag ens nått tonåren. Varje gång jag försökte be om hjälp eller förklara min situation så trodde ingen på mig eller bortförklarade de det med de mest ondskefulla orden jag hört - syskonkärlek. Jag berättade det för lärare, det var de som sade att det var syskonkärlek... Det hände betydligt värre saker också. Även här bortförklarades det med syskonkärlek… Mobbingen på skolan slutade med att jag gick hem de 8 km jag hade från skolan täckt i hundskit, som en kille jag aldrig hållit en riktig konversation med hade slängt på mig. Skolans svar var att de inte lägger sig i elevernas konflikter och att vi fick lösa det själva. Jag gick aldrig tillbaka utan bytte skola redan nästa dag.”*

På den nya skolan var det inte bättre. Hon kom till Barn- och Ungdomspsykiatrin (BUP). Där fick hon diagnosen Aspbergers Syndrom, men fick aldrig en förklaring på vad det var, så hon förnekade diagnosen eftersom hon trodde det var ett svårt handikapp. Då var hon 14 år. Först som vuxen fick hon en förklaring och att symtomen var att hon blev sjuk i sociala och stressiga situationer. Symtom som hindrade henne att gå till skolan.

Under de sista åren i skolan sattes hon i ett enskilt litet klassrum. Då och då tittade en lärare in. Socialtjänsten ordnade en stödperson, men allt de gjorde var att gå på restaurang med M två gånger i veckan.

Hon påbörjade en annan utbildning som hon fick avbryta. Då blev hon återbetalningsskyldig för det förlängda barnbidraget som hade gått till hennes mamma. Hon fick sedan försörjningsstöd.

Genom psykiatrin fick hon ungefär fyra år efter den första utredningen samma diagnos en gång till. Nu accepterade hon den. Därefter kopplades hon ihop med Vuxenhabiliteringen.

Här fick hon värdefull hjälp. På grund av diagnosen fick hon sin skuld nästan halverad. Hon blev beviljad aktivitetsersättning, vilket ledde till en förbättrad ekonomi. I övrigt fick hon ingen hjälp och satt helt isolerad och djupt deprimerad i hemmet. Genom psykologen på vuxenhabiliteringen fick hon medicin mot ångest. En ledsagare hjälpte henne att träna på att ta bussen, åka tåg och att besöka olika platser hon inte kunnat ta sig till tidigare. Hon blev antagen på en utbildning, hade en stabil inkomst och ångestdämpande medicin. Det gick bra i skolan, men sedan kom Covid 19 pandemin. Den nya utbildningen hon sökt in på stängdes ner. Hon isolerades på nytt i hemmet, men fick en pojkvän som kom till Sverige och flyttade in hos henne.

Efter många och krångliga turer slutade allt med att hon kom till Allt Möjligt verkstaden i Broby för arbetslivsinriktad rehabilitering. Hon ville använda tiden på verkstaden som hjälp i kampen mot ångest. Att kunna ta sig till jobbet, vara ute bland folk, och att testa och utöka sin arbetsförmåga. Där är hon nu.

”Jag har kämpat varje dag i flera år på att utvecklas och göra framsteg mot min ångest. Vissa dagar fungerar mycket bättre än andra. När jag inte har klarat mej själv så har jag haft stöd av min ledsagare. Som när vi övade på att gå till verkstaden tills jag hade mod nog att ta mig dit själv. Mina energinivåer varierar och vissa dagar efter aktiviteter kan jag inte stiga upp ordentligt på flera dagar.

Det jag vill för mig själv är att utbilda mig, skaffa jobb, körkort och att bli självständig.

Det jag vill för allmänheten är att ingen ska behöva gå genom det jag har gått igenom.”

Motion 29

Tema:

Vuxna lyssnar inte på barn

1. PROBLEM
Skolan. Vuxna lyssnar inte på barn. Anhöriga, lärare, socialassistenter osv.
2. ORSAKER
Dåligt stöd för elever. Till exempel kurator, skolpsykolog, skolsköterska med tillräckligt med tid och intresse för eleverna.
3. EFFEKTER
Kaos. Det uppstår lätt mobbing om elever inte känner sig trygga och om man inte lyssnar på dom.

4. LÖSNINGS/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG
Det borde finnas en plats där elever som mår psykiskt illa kan vila. Det borde finnas personer med tid för att se elever och kolla hur de mår. Bättre information vilka resurser det finns för elever när de behöver stöd och hjälp.
5. PERSONLIG BERÄTTELSE
Personalen på skolan sade inget om att jag kunde få stöd när min pappa hade dött. Jag blev utfryst och mobbad av de andra eleverna. Detta ledde till att jag fick byta skola mitt i en termin. Mamma bytte skola. På skolan sade de att eleverna får sköta sina egna konflikter. Skolans personal gjorde ingenting. När jag stack från skolan körde en lärare efter och ville att jag skulle åka tillbaka med henne till skolan. Läraren frågade inte varför jag stack. Jag gick från skolan cirka 8 km hem täckt i hundskit som elever hade kastat på mej. Jag kom till en stor skola där det fanns många fler elever. Jag kände ingen och jag hade bytt mitt i terminen. Det skapade så stor ångest och osäkerhet i mej så att jag inte orkade ta mej dit som jag skulle. Jag klarade inte att gå dit för att jag blev sjuk. När jag får ångest så får jag magkramper, migrän, svimfärdighet, diarréer. Det yttrar sej fysiskt. Man ska inte behöva känna sej så varje dag. Där gick allt snett. Därefter har jag sex år av ingenting, där jag inte minns något. Jag misslyckades totalt i skolan. Skolan misslyckades totalt med mej. Jag hade ingen trygghet hemma. Hade jag haft trygghet i skolan hade jag åtminstone kunnat gå dit och bygga upp en stabilitet där, men jag hade inte det.

Motion 30

Tema:

Brist på uppföljning av barn och unga med problem

1. PROBLEM
Att socialen inte har tillräckligt bra uppföljning med barn och ungdomar som de gett stöd till (stödpersoner som jobbar för kommunen).
2. ORSAKER
Vuxna tar inte barn på allvar. Rutiner för uppföljning och kontroll hos ansvarig myndighet är bristfällig.
3. EFFEKTER

Barn får inte stabilitet och trygghet. De känner sej bortglömda som om det inte spelar någon roll. De hamnar i en sits där de inte vet hur de skall kunna ta sig ut.
4. LÖSNINGS/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG
Bättre kontroll från kommunens sida. Lyssna på barnen det handlar om!
5. PERSONLIG BERÄTTELSE
Jag var 14 år när jag fick en stödperson från kommunen. Det var ett år efter det att min pappa dog. Jag fick det för att jag knappast gick till skolan och knappast lämnade huset. Stödpersonerna hade ett företag tillsammans som anlitades av kommunen. Allt de gjorde var att de hämtade mej och vi gick till restaurang tillsammans. Jag åt pizza två dagar i veckan, det var inte så nyttigt. Det var en person från kommunen som frågade mej hur det var med stödpersonerna. De hade uppföljning med stödpersonerna och min mamma. Där påstod de att de lärt mej gå till affären och att hälsa på folk. Det stämde inte. Allt de gjorde med mej var att gå på restaurang tillsammans. Barn behöver trygghet och stabilitet de behöver känna att deras åsikter spelar någon roll, att de har ett värde. Det är jättedåligt för självkänslan.

Motion 31

Tema:

Sysslolöshet

1. PROBLEM
Människor som är sjukskrivna, har aktivitetsstöd eller aktivitetsersättning för nedsatt arbetsförmåga riskerar att sitta hemma utan sysselsättning.
2. ORSAKER
Människor vet inte vilket stöd de har rätt till och om de vet så finns det inte så mycket tillgängligt.
3. EFFEKTER
Man blir inte bättre om man är passiv i hemmet. Man mår psykiskt dåligt.
4. LÖSNINGS/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG
Bättre information från myndigheter om vilka möjligheter som finns till sysselsättning/rehab.

Skapa fler möjligheter till daglig verksamhet, någonting att göra, någon slags stöd, att komma ut från hemmet och vara aktiv. Någon slags aktivitet i närheten där man bor om man inte orkar ta sig till en aktivitet långt ifrån där man bor. Det skall finnas tillgängligt i närheten där man bor som kan göras utan alltför långa väntetider.
5. PERSONLIG BERÄTTELSE
Mamma har varit sjukskriven i flera år. Hon klarade inte av att ta hand om sig själv. Det enda stöd hon fick var 50 min från där vi bodde med bil. Hon klarade inte av resorna. Hon hade grön rehab. Hon hade väntkö för att komma dit (6-8 månader), men med restiderna var det orealistiskt. Hon ligger hela dagarna med kronisk smärta och kan inte bli bättre själv. Hon behöver komma ut, någonting som kan distrahera henne från smärtan, något som gör att hon mår bättre. Även om det inte hjälper fysiskt kan det hjälpa psykiskt.

Motion 32

Tema:

Ekonomiska problem försvårar återhämtning

1. PROBLEM
Ekonomiska problem försvårar återhämtning. Det blir ofta problem med olika former av bidrag. Bristande information, krångliga ansökningshandlingar, man bollas mellan olika myndigheter, långa väntetider på beslut, svårt att få tag på ansvarig handläggare.
2. ORSAKER
För Försäkringskassan kan det ta 3-4 månader för att fatta beslut. Under tiden väntar man. Tvingas gå till socialen. Hos socialen är handläggningstiden ungefär en månad. Arbetsförmedlingen vägrar att hjälpa om man inte har varit inskriven i 14 månader. Tex innan man kan komma på arbetsprövning.
3. EFFEKTER
Man har osäker inkomst eller ingen inkomst alls.
4. LÖSNINGS/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG
Ekonomisk trygghet främjar återhämtning. En kravlös inkomst typ medborgarlön för de som har behov. Då hade man sluppit ekonomiska bekymmer och skulle kunna fokusera på återhämtning.

5. PERSONLIG BERÄTTELSE
Min handläggare på Försäkringskassan begärde kompletterande information tre gånger för att kunna handlägga mitt ärende. Sedan gick hon på semester. Det ledde till att jag fick gå nästan 4 månader utan inkomst. Jag fick använda alla pengar som jag sparat till ett körkort och fick be om hjälp av min mamma. Men hon var sjukskriven och hade knappast några tillgångar. Jag fick snylta och äta med henne. Det var jättetufft. När jag sedan skulle börja skolan var jag så utmattad på grund av min ekonomiska situation att jag började få dålig närvaro. Jag var så utmattad så att jag knappast orkade stiga upp på morgnarna.

Motion 33

Tema:

Dålig samordning mellan myndigheter

1. PROBLEM
Att bli bollad mellan myndigheter.
2. ORSAKER
Myndigheterna samverkar inte.
3. EFFEKTER
Folk får inte den hjälp de behöver. När de får hjälp får de inte när det behövs som mest.
4. LÖSNINGS/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG
Person som kan navigera mellan olika myndigheter. Man skall ha en kontaktperson så att man slipper springa runt mellan olika myndigheter.
5. PERSONLIG BERÄTTELSE
Jag hade ett möte med Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen. Hon på Arbetsförmedlingen sade att egentligen skall skulle jag inte ha hjälp av dom utan av LSS. LSS vägrade hjälpa på grund av att jag inte ville bo på specialboende. Det jag får nu genom LSS är en ledsagare som jag träffar två timmar i veckan. Försäkringskassan vägrar att hjälpa. De hänvisade till Arbetsförmedlingen. På Arbetsförmedlingen säger de att jag inte tillhör deras målgrupp, att jag borde få hjälp via LSS. Men att de eventuellt kan hjälpa mej efter 14 månader med arbetsprövning. LSS vägrar hjälpa mej eftersom jag inte vill bo på specialboende. Får bara ledsagare.

Socialen vill egentligen heller inte hjälpa, de tycker jag ska gå till de andra som heller inte vill hjälpa. Det är orättvist att jag ska behöva vänta 14 månader. Jag vill ha ett jobb. Just nu har jag stöd från socialen.

Motion 34

Tema:

Dålig kunskap hos ansvariga om elever med diagnoser som ADHD,ADD etc.

1. PROBLEM
För lite förståelse bland elever och lärare för elever med diagnoser som autism, ADHD, ADD etc. Barn är för lite informerade och har för liten förståelse för att alla fungerar inte likadant, men att det är ok.
2. ORSAKER
Okunnighet, brist på inlevelse och elakhet
3. EFFEKTER
Mobbing. De med diagnoser hamnar utanför och får gå igenom mycket orättvisor för att samhället saknar förståelse.
4. LÖSNINGS/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG
information som leder till insikt och förståelse för föräldrar, lärare och elever. Inte bara en broschyr!
5. PERSONLIG BERÄTTELSE
Under hela min studietid har jag varit mobbad och utfryst. Lärarna har inte lyssnat på mej. När jag fick min diagnos trodde jag att det var något fel på mej för jag visste inte vad diagnosen innebar.

Motion 35

Tema:

Psykologer och intyg hos Försäkringskassan

1. PROBLEM
Psykologer kan inte skriva intyg till Försäkringskassan.
2. ORSAKER
Endast läkare kan göra det.
3. EFFEKTER
Man tar inte tillvara på psykologers kunskap.
4. LÖSNINGS/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG
Psykologer skall precis som läkare kunna skriva intyg till Försäkringskassan.
5. PERSONLIG BERÄTTELSE
Jag hade kontakt med psykolog. Det hon skrev räknades inte hos Försäkringskassan. Jag fick gå till vårdcentralen tre gången, till två olika läkare för att de skrev fel intyg. Jag fick betala tre gånger. Jag fick fortfarande avslag hos Försäkringskassan. Läkarna var inte kompetenta.

Motion 36

Tema:

Olika läkare varje gång

1. PROBLEM
Varje gång man går till vårdcentralen är det en annan läkare.
2. ORSAKER
Kanske har man för få läkare.
3. EFFEKTER

Läkarna känner inte patienten. De vet bara det som står antecknat. Hade de känt patienten hade de kunnat hjälpa bättre.
4. LÖSNINGS/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG
En fast läkarkontakt. Anställ fler läkare på vårdcentraler så att det blir möjligt.
5. PERSONLIG BERÄTTELSE
Jag gick till vårdcentralen tre gånger. Jag träffade två olika läkare. De kände mej inte och skrev felaktiga intyg som Försäkringskassan inte godkände.

Motion 37

Tema:

Nedsatt arbetsförmåga och inget stöd från Arbetsförmedlingen

1. PROBLEM
Nedsatt arbetsförmåga och utan stöd från Arbetsförmedlingen.
2. ORSAKER
Just nu finns det så få handläggare. Det har blivit värre p.g.a. pandemin. Men människor med nedsatt arbetsförmåga har aldrig varit en prioriterad grupp på Arbetsförmedlingen.
3. EFFEKTER
Det finns många människor som väntar på stöd som aldrig kommer.
4. LÖSNINGS/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG
Prioritera människor med nedsatt arbetsförmåga och anställ fler handläggare på AF.
5. PERSONLIG BERÄTTELSE
Jag måste vänta 14 månader innan Arbetsförmedlingen ger mej möjlighet till arbetsprövning. Jag är så nedprioriterad så att jag inte får kontakt med min AF-handläggare. Jag har ringt avdelningen och bett dom kontakta henne. Men hon kontaktar inte mej. Det verkar som om människor som jag inte är värd deras hjälp. Nu har kommunen tröttnat och jag har genom dem fått plats för arbetsträning på AMV. (Jag har försörjningsstöd).

Livsberättelse hela M.

Min mamma var en invandrare som flyttade till Sverige efter att hon träffat min far och blivit gravid. Han övertalade henne att gifta sig med honom för att få behålla sitt barn och sedan sade han att om hon någonsin försökte lämna honom så skulle han få ensam omvårdnad om barnet. Hon stannade med honom i ytterligare 8 år trots en dålig relation. Han bad henne då att ansöka om skilsmässa. Jag var tre år gammal.

Som barn blev jag mobbad och utfryst men lyckades ändå bra i skolan. Lärarna insåg att jag var smart nog att hoppa över en klass. Ändå föreslog de att jag inte skulle det då min sociala förmåga inte var lika utvecklad som de andra barnens. Det skulle gå flera år innan vi insåg att min sociala förmåga inte skulle bli något bättre och att all mobbing faktiskt gjort det mycket värre.

Hemma var det inte mycket bättre då båda minan syskon, som det nu visar sig har ADHD, var extremt destruktiva och våldsamma och både jag och min syster fick utstå mycket misshandel (fysiskt och psykiskt) av vår bror som är äldst.

Vår mamma var ensamstående, med en massa skulder som vår far byggt upp i hennes namn. Hon fick jobba nästan dygnet runt på många olika platser för att hålla oss med tak över huvudet. Vår far spenderade varken tid eller ett enda öre på oss, han betalde inte ens underhåll. Mamma fick stå för allt själv.

Med andra ord så växte jag upp i ett hushåll med bara en förälder som nästan aldrig var hemma och när hon var det så var hon utmattad. Hon var rädd för att gå till socialen då hon blev tillsagd att hon skulle tvingas sälja bilen. Hon älskade sin bil och vi bodde mitt ute i skogen ca två mil ifrån närmaste stad. Vår far lovade henne att hjälpa så han fick henne att skriva över bilen i hans namn. Han sålde bilen och gav henne en skrotbil som gick sönder nästan direkt. Pengarna från bilförsäljningen behöll han för sig själv.

Jag har blivit strypt, slagen, sparkad, hotad, och så mycket mer fler gånger än jag kan räkna innan jag ens nått tonåren. Varje gång jag försökte be om hjälp eller förklara min situation så trodde ingen på mig eller bortförklarade de det med de mest ondskefulla orden jag hört ”syskonkärlek”. Jag berättade det för lärare, det var de som sade att det var syskonkärlek. Har lärare anmälningsplikt? Ingen tror på barn. Det hände betydligt värre saker också. Även här bortförklarades det med ”syskonkärlek”. Samma om man berättade för anhöriga eller vänner. Det leder ingen vart. **Det är viktigt att stärka barnens röst. Vi har ett ansvar att hjälpa barn och tro på dom.**

Efter några år så flyttade vi 500 km genom Sverige till Östra Göinge där skolan var bättre men hemmet var lika illa. Folk varken kunde eller ville se vad vi genomled och **när jag**

försökte berätta så tog ingen vuxen mig på allvar. Jag pratade med lärare, klassassistenter och klasskamrater. Ingen tog mej på allvar.

Efter min fars död så föll den lilla komforten jag hade kvar också isär. Mina vänner förstod inte min sorg och när några av dem träffade min bror så blev jag utfryst igen. **Det slutade med att jag gick hem de 8 km jag hade från skolan täckt i hundskit, som en kille jag aldrig hållit en riktig konversation med hade slängt på mig. Skolans svar var att de inte lägger sig i elevernas konflikter och att vi fick lösa det själva**. **Jag gick aldrig tillbaka utan bytte skola redan nästa dag.** Lärarna har skyldighet att ta itu med mobbing.

På den nya skolan så gick det inte mycket bättre, skolan var mycket större och hade hundratals fler elever. Jag bytte dit mitt i terminen. **Allt blev för mycket och jag började kräkas nästan varje morgon, fick yrsel, migräner, magsmärtor, diarréer och kände mig svimfärdig varje dag.** Jag var konstant sjuk och åkte på många läkarbesök utan att någon upptäckte vad felet var. Mamma började bli tvungen att köra mig till skolan, vissa dagar kunde jag ta mig in utan problem och andra så kunde jag inte ta ett steg ut ur bilen, någon gång så började jag hyperventilera tills hon var tvungen att ta mig till vårdcentralen eller helt enkelt köra hem mig igen.

Skolan anmälde oss upprepade gånger till socialtjänsten som skickade oss till Barn och Ungdoms Psykiatrin (BUP). **Efter flera utredningar så fick jag en diagnos, Aspergers syndrom. Utan någon aning om vad det innebar eller hur det påverkar individer så fick jag uppfattningen av att jag var svårt handikappad och att det var något fel på mig, så jag förnekade min diagnos och fick därför inte heller någon hjälp. Jag var 14 år.**

Det skulle ta fler år, tills jag var vuxen, för mig att få reda på att jag har generell ångest speciellt runt sociala och stressfulla situationer som uttryckte sig i de fysiska symptomen som gjorde mig sjuk och stoppade mig från att kunna gå till skolan.

Från mitt unga perspektiv så trodde jag att något var allvarligt fel och jag var döendes av något som läkarna helt enkelt inte hittat spåren av i min kropp. Inte fått rätt information. Man får diagnosen utan att veta hur det påverkar resten av livet. **De gav diagnosen, jag vägrade acceptera. jaha du vägrar, och sedan fick jag gå. De förklarade aldrig**, de lät mej inte prata med andra som har samma diagnos. LÄRARNA BORDE LÄRA SIG DESSA DIAGNOSER I SIN UTBILDNING. Alla skolor borde ha specialpedagoger, klassassistenter.

Om en elev inte tycker en behandling är ok, skall lärarna sätta stopp. Det är elevens uppfattning som gäller.

Anmälningarna från skolan fortsatte och till slut så sa socialtjänsten till dem att om de inte slutade anmäla familjen så skulle de anmäla skolan.

Vissa initiativ sattes i gång, **skolan placerade mig i ett rum i källaren med två andra ungdomar som ”också skolkade”. Jag skolkade inte, jag blev sjuk varje dag. När jag hade**

lektioner så kände jag mig bortstött som om jag borde skämmas för att jag fanns. Jag kände så eftersom det kändes som om de gömde undan mig i ett hörn i källaren. Dessutom kunde jag inte heller koncentrera mig under ”lektionerna” då det var för mycket oväsen utanför klassrummet.

Det blev bara svårare för mig att ta mig till skolan och jag blev fortfarande oförklarligt sjuk varje dag. Ett tag skickades en kvinna som hette Beverly Hills hem till oss för att hjälpa mig med läxor och efter några veckor så skulle jag börja träffa henne på skolan intill min, vilket var upp till 6an och inte 8 som jag gick i.

Under mitt sista år på den skolan så placerades jag i ett enskilt litet klassrum, 2 timmar under 3 dagar i veckan, där en lärare tittade in lite då och då. Ibland fanns det 1-2 andra elever i klassrummet som behövde extra hjälp och om de var där så var läraren i klassrummet med oss. Vid det laget så hade jag bara 3 ämnen svenska, matte och engelska.

Socialtjänsten fixade till det så att jag träffade några stödpersoner som jobbade för kommunen och de skulle hjälpa mig med att ta mig ut ur huset, men allt de gjorde var att ta mig till restauranger för att äta 2 gånger i veckan. Under våra utflykter så gick vi aldrig runt någonstans och tog aldrig någon kontakt med andra utan åt bara innan de körde hem mig igen. Några gånger då de skulle hjälpa mig att ta mig till skolan så dök de aldrig upp utan lät mig vänta i regnet**. Under möten med socialen så hävdade de att de lärt mig gå till affären, hälsa på folk osv. De fick mig att låta helt invalid och som om de var mirakelkuren.**

Enda anledningen att jag gick färdigt i grundskolan var för att jag under nationella proven fick VG, VG och MVG i de tre ämnen som jag faktiskt pluggat, fast mestadels självständigt då jag nästan aldrig var i skolan och när jag var det satt själv större delen av tiden.

Min nästa ”utbildning” var på Stenforsa[2] där jag gick ett nytt program som kallades IM, vilket tidigare kallats IV. **Det var en utbildning för sådana som inte riktigt klarat av grundskolan men skickats vidare ändå**. Jag gjorde vad jag kunde och studerade väl men kunde inte med den stökiga klassen och fick studera självständigt i korridorerna för att kunna fokusera. **Vid det laget hade jag börjat göra framsteg och det var lite lättare att ta mig till skolan vissa dagar, jag hade även börjat småsocialisera med de andra eleverna. Jag pluggade de flesta ämnena och insåg att jag älskade att lära mig mer än jag hade trott.**

Varje gång något hände så blev det ett bakslag som gjorde det svårare för mig att ta mig till skolan igen. Som när några elever hade mobbat en lärare och jag pga. barndomstrauman mådde illa av det och började bli sjuk under några veckor och när det lättat så skämdes jag på grund av min frånvaro vilket gjorde det väldigt svårt att ta mig dit.

[2] Göinge utbildningscenter i Sibbhult. En skola.

Slutligen så blev jag utkastad ur skolan pga. för hög frånvaro.

Det visade sig att jag fått förlängt barnbidrag, i stället för CSN eftersom jag aldrig riktigt gått färdigt grundskolan, och att pengarna gått till min mamma som hon ansåg var min hyra till henne**. Efter att jag blivit utslängd från skolan så blev jag återbetalningsskyldig för det förlängda barnbidraget som gått till min mamma. Det innebar att jag hade en skuld på runt 30 000 kr. Då var jag 16 år. De ansåg det var studiemedel från CSN fast det var barnbidrag.**

Min mamma hade ringt runt till CSN och där barnbidraget kom ifrån för att berätta att jag blivit utslängd skolan men deras svar var att pengarna på hennes konto inte var från dem och att hon kunde behålla det. Hon fick betalt i flera månader efter jag ”slutat skolan” vilket senare skulle bli min skuld. Jag blev återbetalningsskyldig för tiden då jag hade lämnat skolan. Det för att det var förlängt barnbidrag.

Utan inkomst eller någonstans att vända mig och nu en skuld i mitt namn var jag tvungen att vända mig till socialen som betalde ut ett ekonomiskt bistånd på bara några tusenlappar varje månad. Min handläggare gick tillbaka så långt det gick i min bankhistorik och kopierade ut papper om min bankhistorik från när jag var 12. Jag var tvungen att ansöka varenda månad och de räknade varje öre jag fick in och när min fars livförsäkring på 500 kr om året kom in så fick jag 500 kr mindre i bidrag den månaden. När man ansöker om ekonomiskt bistånd så måste man skriva ut kopior och bankutdrag varje månad för att visa att kontona är tomma, kan man inte ta sig till Socialen så måste man stå vid banken med tomma konton och be dem i receptionen att skriva ut papperna på ens tomma konton. I mitt fall får det mig att skämmas, må illa och känna mig misslyckad.

Eftersom jag misslyckats så pass illa så insåg jag att jag behövde hjälp och kontaktade psykiatrin för att genomgå ännu en utredning för Aspergers syndrom. Jag lovade mig själv att om jag fick diagnosen igen så skulle jag acceptera den. Efter flera månader och många besök så fick jag ännu en gång samma diagnos som jag redan fått ca 4 år tidigare. **Efter det att jag fått diagnosen igen så kopplades jag ihop med Vuxenhabiliteringen i Kristianstad, som har varit den största hjälpen för mig speciellt när det kommer till att bearbeta min ångest och mina trauman från barndomen.**

Efter att jag fått min diagnos bekräftad, och faktiskt accepterat den, ringde mamma dem där skulden satt och använde sig av min diagnos för att få avdrag på skulden vilket som tur var nästan blev halverad. Skulden i sig var så pass stor för mig att vi med hjälp av en överenskommelse bara kunde betala av 100kr i månaden, räntan låg på 46kr i månaden, vilket var max summan jag hade råd till med Socialens hjälp/inkomst. Det skulle egentligen ta mig flera år att betala av.

Eftersom jag ville lära mig och ta igen det jag missat skrev jag in mig på en ny sorts utbildning på Stenforsa, som var större delen på distans men med vissa lektioner i klassrummet med en lärare. Nackdelen var att jag bara fick studera ett ämne vilket blev socialkunskap.

Vuxenhabiliteringen hjälpte mig ansöka till aktivitetsersättning för förlängd skolgång och jag fick då en stabil inkomst under studierna på nästan dubbla summan jag fått av socialtjänsten vilket fortfarande låg på under 7000 kr i månaden. Nu kunde jag i vart fall betala hyra, räkningar och köpa kläder lite då och då vilket jag inte gjort på flera år. Jag behövde inte längre oroa mig för avdrag om jag flyttat pengar mellan konton. Eftersom det tar några månader för Försäkringskassan att göra beslutet så får man en klumpsumma. Summan jag fick in första gången gick direkt till att betala av resten av min skuld. Det var en klumpsumma för tre månader. Under dessa tre månader hade jag fortfarande försörjningsstöd.

Utbildningen gick helt okej. Jag trivdes inte med distansundervisningen eller med det faktum att jag bara var bunden till ett ämne. Efter att jag avslutat kursen så hjälpte **Vuxenhabiliteringen mig med att ansöka om Aktivitetsersättning för nedsatt arbetsförmåga. Jag fick det då jag aldrig jobbat, knappt gått färdigt grundskolan och bara lämnat huset för läkarbesök under väldigt lång tid. Mina ångestnivåer hade gjort att jag knappt ens kunde vistas i vår egen trädgård.**

Med aktivitetsersättning och bostadstillägg så kände jag världens lättnad över att inte behöva oroa mig över vad jag skulle ta mig till, hur jag skulle kunna betala räkningar eller hyran. Men jag fick ingen annan hjälp. **Jag satt hemma hela dagarna och mådde dåligt. Jag var djupt deprimerad och hade inget sätt att ta mig ut och ingen att vända mig till så att jag inte skulle känna mig som en fånge i hemmet. Jag visste inte vilka insatser sam fanns eller vilka möjligheter som finns, och det gör jag fortfarande inte då nästan alla man frågar inte ens vet.** Det finns inget program eller någon utbildning inom ämnet så inte ens vuxenhabiliteringen visste hur de kunde hjälpa mig. Man isoleras i hemmet och får inte information om vilken hjälp man kan få. **Jag fick aktivitetsersättning för nedsatt arbetsförmåga, men satt helt isolerad.**

Jag ansökte om en vuxenutbildning för alla grundämnen på Glimåkra folkhögskola för att ta igen det jag missat, lära mig så mycket jag kunde, möjliggöra det för mig att potentiellt studera vidare och bygga upp mitt självförtroende utanför hemmet. Dock fick jag avslag.

Min psykolog på Vuxenhabiliteringen föreslog att jag skulle medicinera mot ångest, så jag fick vända mig till vårdcentralen för att be om hjälp. Jag fick utskrivet antidepressiva, som fungerar mot ångest då det påverkar samma del av hjärnan som depression**. Efter jag tagit min medicin i några månader dog min farmor vilket chockade mig ur min depression och motiverade mig ännu mer att göra något av mig själv.**

Min psykolog på vuxenhabiliteringen föreslog också att ta kontakt med LSS för att få stöd. Efter flera möten kom de fram till att om jag vill ha stöd så måste jag flytta ut och bo på specialboende. Efter diskussioner så bestämde de till slut att jag kunde ha en ledsagare. Antingen flyttar du ut och får hjälp och stöd, eller så hjälper vi dej med en ledsagare.

Min ledsagare hjälper mig att ”buss träna” vilket är vad vi kallar när vi åker ut med kollektivtrafiken och promenerar för att jag ska vänja mig vid att åka bussar och tåg och att vara på platser jag inte kan ta mig till själv då jag fortfarande har svårt att ens lämna min by. Än så länge kan jag självständigt åka till och hoppa av vid centralstationen i Broby och i Osby.

Jag ansökte ännu en gång till samma utbildning som gett mig avslag och började promenera med hunden för att vänja mig vid att vara utanför huset. Denna gång blev jag antagen och fortsatte promenera för att lättare kunna ta mig till skolan inför terminsstarten. Jag hade en stabil inkomst, en utbildning som var inom 5 minuters gå avstånd och medicin för att hämma det värsta av min ångest. Det första året av min utbildning så hade jag fortfarande aktivitetsersättning för nedsattarbetsförmåga därefter skiftade det till Aktivitetsersättning för förlängd skolgång som jag var tvungen att ansöka om varje år. Deras krav på vad som behövs för ansökan finns inte tillgängligt innan terminsstarten. De vill ha exakt schema, vilka lektioner man ska ha. Skolan har det inte klart vid terminsstarten.

Jag ansökte runt april/maj. Min handläggare hade gått på semester. När hon kom tillbaka bad hon tre gånger efter kompletterande information. Det ledde till att allt försenades och att jag var utan inkomst i tre månader. Jag fick snylta av min mamma. När skolan började var jag så utmattad att jag inte knappast orkade ta mig dit. Jag började med dålig närvaro, efter ett tag blev det bättre. OM MAN HADE HAFT INKOMST KRAVLÖST HADE MAN KUNNAT UTVECKLAS PÅ ETT HELT ANNAT SÄTT.

Runt tiden jag blivit antagen, innan jag hade börjat skolan, träffade jag min blivande sambo.

Denna utbildning gick bra redan från början, enligt mitt schema skulle jag ha börjat med 50% men började egentligen med 75% och inom 3 månader så utökade min kursansvariga lärare mig till 100%, eftersom jag gjorde bra ifrån mig och kunde avsluta kursen på 3 år istället för 4 år om jag gick 100%. Min närvaro låg alltid över 80% fast än jag fortfarande hade dåliga dagar.

Jag trivdes bra på skolan, blev inte mobbad och hade många möjligheter att lära mig alla av vilka jag uppskattat. Jag fick även ett väldigt bra omdöme av alla mina lärare 3,5 av 4.

Sedan kom COVID 19…

Lektionerna hölls på distans, min ledsagare och jag kunde knappt träffas och jag slöts återigen in i huset. Inte allt var illa för mig dock, min Pojkvän flyttade inte bara till Sverige utan också in hos oss och blev min sambo och jag tog studenten. Medan han skrev sig in på SFI och sedan vidare på Allmän språk Resurs på min skola så stängdes nästa utbildning jag sökt mig in på ner på grund av Corona, då läraren var i riskzonen.

Många saker gick fel på en och samma gång, jag hade ingenstans att ta vägen då jag inte hade någon utbildning längre och inte kan arbeta än. Jag fick ännu en gång ansöka om

aktivitetsersättning för nedsatt arbetsförmåga, där de satt upp nya krav för att antas. Jag var bland annat tvungen att skaffa ett nytt intyg på min diagnos och varför jag inte kan arbeta. Det blev en cirkus av sig själv. Jag fick också reda på att Aktivitetsersättning för förlängd skolgång inge gäller om man tagit studenten även om det bara var för grundämnena och utan inriktning.

Eftersom vårdcentraler inte har möjligheten till individuella läkare så fanns det ingen som kände mig så jag var tvungen att träffa läkaren fysiskt mitt under pandemin. Jag fick vänta i flera veckor för läkartiden. När jag väl träffat henne så fyllde hon ut fel formulär för intyget och ansökan, vilket jag ändå var tvungen att betala för fast än jag bara hade mitt sparande för körkort kvar att leva på**. När jag tvingats ringa till henne igen för att rätta till mitt intyg så hade hon gått i pension och det blev en annan läkare som saknade tålamod. Läkaren som inte ens kände mig eller mina åratal av ångest som jag medicineras för fyllde ut i mina dokument att jag "eventuellt kan göra lättare fysiskt arbete" vilket Försäkringskassan tog som grund för avslag.** Försäkringskassan gav mig några veckors tid för mig att överklaga och jag kontaktade läkaren ännu en gång som skrev ut exakt samma dokument som han redan skickat in vilket jag var tvungen att betala för, det var så **jag fick betala för tre värdelösa intyg utan inkomst.**

Försäkringskassan satte upp en tid för digitalt möte. E person från Försäkringskassan och en från Arbetsförmedlingen deltog. Under mötet förklarade personen från Försäkringskassan att enda anledningen jag fått avslag var på grund av läkarens ord. Arbetsförmedlaren förklarade att jag inte tillhör deras avdelning och att jag egentligen borde ha hjälp av LSS och Försäkringskassan. Vi pratade lite och de nämnde något om möjlighet till att skickas på arbetskurs/träning/prövning eller liknande och mötet var avslutat.

Läkaren hade kontaktat kommunen om att det fanns någon med Autism och ekonomiska svårigheter vilket fick min ledsagares chef på LSS att ringa mig och sätta upp ett möte med socialtjänsten vilket jag undvikit då det för mig var sista steget att ta när jag väl sökt hjälp överallt annars och fortfarande hade lite pengar kvar på kontot. Det visar sig att det ändå inte spelade någon roll för socialtjänsten sade att de inte kunde hjälpa mig innan mina pengar var slut. När de var det så hjälpte de mig den 27 så att jag precis hann betala mina räkningar för månaden och förklarade för mig att det skulle täcka nästa månad. Så därför har jag ca 1-3 dagar på mig, beroende på vart helgen hamnar, varje månad att betala mina räkningar eller så får jag förseningsavgifter.

LSS handläggaren, jag, min ledsagare och min handläggare på socialtjänsten har haft flera möten där de försökt att få med min handläggare på Arbetsförmedlingen, då jag själv inte kunnat få tag på henne oavsett hur många gånger jag ringt eller mejlat. Vi har kommit fram till att Arbetsförmedlingen har nedprioriterat människor med nedsatt arbetsförmåga pga. Corona (handläggaren på Arbetsförmedlingen sa det själv under mötet) och att jag

helt enkelt inte är en prioritet. Arbetsförmedlingshandläggaren erbjöd att skicka mig till Alltmöjligt verkstaden i Broby[3] och lät oss vänta på svar.

Flera månader senare sade hon till min handläggare på socialtjänsten att hon ”inte kan hjälpa mig innan september.” Ännu en gång höll vi ett möte med LSS, min ledsagare och handläggaren på socialtjänsten bara för att komma fram till att jag ska till Alltmöjligt Verkstaden via socialtjänsten fram tills september då Arbetsförmedlingen tänker skicka mig dit. **Handläggaren på socialtjänsten satte upp ett möte på Allt Möjligt verkstaden som jag gick till med min ledsagare och vi bestämde att jag skulle börja några veckor efter mötet. Även då det inte exakt är det jag vill så har jag bestämt mig att använda verkstaden som en hjälp i min kamp mot ångest. Att ta mig till jobbet, vara ute bland folk och utöka mitt motstånd mot mina svårigheter bl.a. min ångest och att testa/utöka min arbetsförmåga.**

Jag har kämpat varje dag i flera år på att utvecklas och göra framsteg mot min ångest. Vissa dagar fungerar mycket bättre än andra. När jag inte har klarat mej själv så har jag haft stöd av min ledsagare. Som när vi övade på att gå till verkstaden tills jag hade mod nog att ta mig dit själv. Mina energinivåer varierar och vissa dagar efter aktiviteter kan jag inte stiga upp ordentligt på flera dagar.

Det jag vill för mig själv är att utbilda mig, skaffa jobb, körkort och att bli självständig.

Det jag vill för allmänheten är att ingen ska behöva gå genom det jag har gått igenom.

- Information ska ut i samhället och att det ska finnas personer som är utbildade och kan reglerna för bl.a. Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, LSS, fonder osv. som finns tillgängliga för de som behöver hjälp från dem.

- Information ska ut i skolor och samhället om diagnoser som Autism, ADHD, ADD och Aspbergers så att barn kan vara informerade och förstå att inte alla fungerar likadant men att det är okej.

- Utbildade psykologer ska kunna skicka in intyg till bl.a. Försäkringskassan så en vanlig läkare som inte vet något om psykisk ohälsa, speciellt inte om de inte känner eller ens har träffat patienten inte ska skriva det.

- Man ska kunna ha en fast läkare på vårdcentraler i stället för att ha en ny läkare under varje besök.

- Det borde finnas högre prioritet på Arbetsförmedlingen för individer med nedsatt arbetsförmåga då de inte kan skaffa jobb själva.

- Läkare borde inte ha tillåtelse att skriva egna åsikter i dokument och intyg.

[3] En förening med anknytning till Svenska kyrkan för förrehabilitering och arbetsträning.

Jag vill också tillägga att min mamma gick rätt in i väggen och är nu långtidssjukskriven med kronisk smärta och diagnosen Fibromyalgi. Hon får fortfarande inget stöd, hennes inkomst är en bråkdel av vad den var när hon jobbade och vissa dagar klarar hon knappt att stiga upp på morgnarna. Hon kan inte ta sig någon vart utan bil. Hon kan fysiskt inte arbeta och hon behöver stöd men jag vet inte hur jag kan hjälpa henne. Summan hon får in via sin sjukskrivning räcker inte till och hon är sängliggande större delen av dagarna.

Verdandi Örebro

September 2022

Motion 38

man [ ] kvinna [X] annat [ ]

Tema:
Arbetsmarknadens krav

1. PROBLEM
Arbetsmarknaden förutsätter att man kan jobba efter marknadens behov, vilket förutsätter att du inte har någon form av hinder, psykiskt eller fysiskt.
2. ORSAKER
Antalet anpassade arbetsplatser är för få. Till och med Samhall, som ska tillhandahålla dessa anpassade arbetsplatser, är idag är konkurrensutsatt, vilket har lett till en exkludering av dessa grupper.
3. EFFEKTER
Människor med nedsatt arbetsförmåga platsar inte längre in på arbetsmarknaden. Vanligt är att de blir utförsäkrade och hamnar i kläm i vårt trygghetssystem och tvingas in i fattigdom, utanförskap och tappar sitt sociala sammanhang.
4. LÖSNINGS/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG
En lösning är fler sociala företag, där det finns möjlighet att jobba 100 % av sin egen förmåga, med arbetsuppgifter anpassade utifrån de behov som personen har. Det gäller att fokusera på möjligheter, inte problem.

Med hjälp av anpassningar, med bland annat olika tekniska lösningar, kan många fler komma till egen försörjning och egenmakt över sitt liv. Istället för utanförskap blir det ett innanförskap och möjlighet att bidra till samhället.
5. PERSONLIG BERÄTTELSE
Efter en långvarig sjukskrivning kom jag tillbaka i arbete och fick möjlighet, tillsammans med andra, att starta ett arbetsintegrerat socialt företag, som jag sedan drev i elva år.

Motion 39

man [X] kvinna [ ] annat [ ]

Tema:
Digitalisering och funktionsnedsättning

1. PROBLEM
Den alltmer utvecklade digitala tekniken tar inte hänsyn till olika former av funktionsnedsättningar.
2. ORSAKER
Orsaken kan variera och vara både psykisk och fysisk. I mitt fall fungerar inte min proteshand med touch, vilket är en förutsättning för att kunna använda appar.
3. EFFEKTER
Några exempel på effekter • Kan inte använda en smartphone, måste finnas knappar • Kan inte använda mobilt bank-id • Fungerar inte med swish • Kivra fungerar inte för mig Till och med tv-tittande påverkas, exempelvis när duo-appen ska användas för sportresultat. Och så vidare…
4. LÖSNINGS/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG
Scanna av behovet i samhället och kom med lösningar utifrån olika funktionsnedsättningar. I mitt exempel skulle en proteshand som fungerar på touch lösa problemet. Det pratades om att en sådan skulle tas fram redan för tio år sedan, men än finns ingen.

5. PERSONLIG BERÄTTELSE
Jag saknar båda armarna efter en olycka 1984.

Osby pastorat

September 2021

J:s livsberättelse (46 år)

man [x] kvinna [ ] annat [ ]

Jag var cirka 11 år när jag fick problem med panikångestsyndrom. På den tiden hade man inte namn på det här. Det var inte så känt. Skollan var obeskrivligt svår. Jag led av detta varje dag. Men jag tog mej igenom det, lyckades ta körkort och allt. Jag kom framåt. Jag lyckades hitta ett visstidsarbete efter att gått ut gymnasiet. Det var först en månads visstid. Detta var 1994. Sedan hittade jag ett annat arbete och fick en visstid på tre månader. Lite senare hittade jag en möjlighet till provanställning inom förpackningsindustrin. Där arbetade jag medan 1994-2001. Som jag minns det så fungerade det väl. Jag jobbade tvåskift.
2001 sökte jag in på yrkeshögskolan i Hässleholm. Jag ville vidareutbilda mej inom industrin där jag hade en grundutbildning på gymnasiet. Jag gick på yrkeshögskolan i två år. Mitt under utbildningen fick jag ett enormt bakslag med panikångestsyndrom. Det var 2003. Jag kunde ändå avsluta utbildningen och fick jättebra betyg. Sedan hamnade jag i en ond cirkel av sjukskrivningar. Jag blev allt sämre. Jag behandlades med psykofarmaka. Det förvärrade problemen. Jag slog sönder min dygnsrytm. Det blev katastrof.
Åren gick ganska snabbt. Industrimiljö klarade jag inte. Utbildningen jag hade blev mer eller mindre kastad i sjön.
2007 hade det gått fyra år med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och allt. Det året fick jag erbjudande av Försäkringskassan att förtidspensionera mej vid 32 års ålder. Jag tackade nej på grund av att jag bara var 32 år gammal och i övrigt fungerade bra.
Då hade jag en tanke om att kunna utbilda mej till grävmaskinist. Jag har alltid haft idéer om att komma någon vart. Så jag gick den utbildningen och fick behörighet att köra grävmaskin och allt som hör till detta. Jag var färdig i slutet av sommaren 2008. Under utbildningstiden hade jag också fått lastbilskörkort. Min tanke var att köra grävmaskin. Men jag upptäckte snabbt hur omöjligt det är att komma in i grävmaskinistbranchen utan att ha kontakter. Man kommer inte in som okänd i den branschen. Jag började ringa runt till åkerier. Jag fick alltid svaret att vi behöver någon med CE-behörighet (lastbil med tungt släp).
Då tänkte jag att jag ska höra med min arbetsförmedlare om jag kan få ta E-behörigheten (släpkortet). Jag fick beviljat att ta detta i Växjö vid yrkesakademin. Det var våren 2011. Jag tog släpkortet. Jag lyckades få in en liten fot inom åkerinäringen. Jag körde som timanställd i 5 år. Jag jobbade mer än heltid 2015-2016, nattetid. Jag var timanställd hela tiden. I december 2016 så satte jag stopp för utnyttjandet. Två månader senare hittade jag en provanställning som flisbilschaufför i Hästveda. Där jobbade jag från februari

månad till september månad 2017. Det är då som sjukdomen jag dragits med från 2008 till 2017 bröt ut så mycket att jag inte kunde fortsätta köra längre. Rörelsehinder och utmattning i kroppen. Jag blev sjukskriven september 2017 fram till sommaren 2021. Jag blev sjukskriven 3 månader i taget trots att de vet att jag har en kronisk sjukdom. 2019 blev jag utförsäkrad på 2,5 månader. Efter det fick jag en ny sjukskrivningsperiod. Jag var sjukskriven fram till mars månad 2020. Då blev jag utförsäkrad för gott. Jag fick leva på mina egna tillgångar. Jag har fastighet och fordon så jag har ingen rätt till försörjningsstöd. Man ska inte äga någonting för att få försörjningsstöd. Hur ska man komma in på arbetsmarknaden igen när man inte har bil, ingenting? Som tur var hade jag sparade tillgångar. 2008 skulle jag leva på 3500 kr i månaden från Alfakassan. Jag gick back 3500 i månaden. Jag levde på 7000 kr. Jag köpte fastigheten 2004. Jag blev utförsäkrad för de ansåg att jag kunde ta ett annat jobb. Sjukvården har inte kunnat reda ut vad jag lider av.
2020 levde jag många månader på mina egna tillgångar. Inte rätt till a-kassa eller sjukersättning. Inget bostadsbidrag. Vart jag än vände mej så hade jag inga rättigheter, enbart skyldigheter med en kronisk sjukdom som gör att jag inte kan arbeta. Sedan från ingenstans och utan förvarning säger arbterapeuten på arbetsförmedlingen att jag har hamnat i aktivitetsgarantin, jobb och utvecklingsgarantin. Sent på hösten 2020 fick jag rätten till aktivitetsersättning. Det grundar sej på vad jag skulle haft i a-kassa. Det tog 6 månader för mej att få den informationen från facket (unionen). Unionen begärde ständigt nya dokument från mej.
Nu ansöker jag varje månad om aktivitetsstöd och vet inte om jag får något nästa gång. Jag litar inte på dom. När ska man bli utkastad från detta system? 100% arbetsför och kan inte ens lyfta en kaffekopp. Idag har jag 8000 kr i månaden att leva på. Jag äter havregrynsgröt till frukost. Nästa mål mat är knäckebröd med ost. Jag festar till det ibland och gör en hemmabakad pizza på helgerna. Sedan dricker jag kaffe och vatten. Jag har lärt mej mycket på detta. Jag kommer att kunna klara mej på pensionen jag får. Men mina kamrater kommer inte att klara sej.

A:s livsberättelse

man [x] kvinna [ ] annat [ ]

Jag var inte mer än 8 år gammal när jag funderade på vad det var för mening med att leva. Att ha självmordstankar när man är 8 år är inte så bra. Man var lite utanför. Jag är ensambarn och har bara halvsyskon. När jag var 10 år flyttade vi från en bondgård till Osby. Där blev jag mobbad i skolan. Jag hoppade på gymnasiet men hoppade av efter en termin. Jag började jobba som stenslipare när jag var 17. Efter ett tag började jag tappa mina naglar. De gjorde en utredning och sade att antagligen led jag av psoriasis. Jag menade på att det var limmet som gjorde det. När jag slutade som stenslipare tappade jag inga naglar längre. Efter det har jag hoppat från ett jobb till ett annat. På 80-talet fanns det inga fasta jobb. Det var jobb från 3-6 månader.
1992 flyttade jag från Osby till Rättvik. Jag flyttade dit med min före detta och barnen. Jag hade ingenting som höll mej kvar här. I Rättvik sade de att med din dialekt får du svårt att få jobb här. Vart kan du tänka dej att flytta? Jag fick beredskapsarbete över en sommar 1995/96. Samtidigt fick min äldste son problem i skolan. Då gick jag på försörjningsstöd. I och med att jag hade bekymmer med barnens mamma etc. såg de

genom fingrarna. De ansåg att jag gjorde mer nytta att stödja min son som hade problem i skolan.
Jag hamnade hos en läkare som sade att så som du lever så skall du må som du gör. Jag gick en datautbildning 1997. Ett halvår senare gick jag en påbyggnadskurs. Kurserna var på cirka fyra månader. Problemen i skolan eskalerade för min son. Problemen med min före detta accelererade. Jag fick också ta hand om hennes yngsta barn eftersom barnet inte kunde bo hemma. Jag hamnade på ett speciellt boende som skulle utreda vår situation. I samma veva fick min son byta skola. Rektorn fällde en kommentar att min son borde ha en hjärnskada så som han betedde sig. Efter att han bytt skola rättade det till sig.
2001 flyttade jag ner till Osby igen. Då hade jag sonen med ner. Systern blev fosterhemsplacerad. Efter att jag och sonen bott här nere lade mamman sig i. Hon köpte en biljett till honom och han reste till mamman som bodde i Mora. Då var sonen 13 år. När han bodde hos henne sade han att han skulle begå självmord.
Jag hade fått jobb som personlig assistent i Yngsjö. Jag kunde inte släppa det. Jag var timanställd och jobbade jättemycket. Man utnyttjas lätt som timanställd.
2002 började jag som personlig assistent och jobbade med det till februari 2004. Sommaren 2004 havererade kroppen totalt. Jag gick hemma och var pappaledig. Jag kunde inte ta mig från sängen till köket utan att hålla mej i väggarna. Jag sov med hjälp av en massa piller jag fick mot verk. Jag sov cirka 22 timmar per dygn. Jag bodde med barnets mamma. 2005 fick mamman en hjärnblödning. Då fick jag ju det att tänka på. Vi bodde tillsammans. Till det kom min egen problematik att inte fungera kroppsligen. Nu bor vi inte längre ihop. Vi separerade några år efter att hon fått hjärnblödningen.
2005 fick jag 100% sjukersättning från Försäkringskassan. 2010 drog moderaterna in det - då var jag plötsligt arbetsför igen.
2011 fick jag en anpassad anställning på ett garden center. Två timmar om dagen tisdag och torsdag var vad jag orkade. Jag var helt slut. Det höll jag på med 4 månader. Sedan ändrade vi så att jag var där 6 timmar i veckan tre dagar. Sedan utökade vi till 3 timmar tre dagar i veckan. Sedan utvecklade vi till att jobba 20 timmar i veckan. Jag sade att jag orkar ingenting hemma om jag jobbar så mycket. Jag använde papptallrikar för att slippa diska. Nu flyttade äldste sonen ner från Gävle där han hade bott på ett hem. Jag kom till från Gävle till Ljungby och somnade bakom ratten. Jag sade till min son att nu får du köra. Han hade inte körkort. Han var 18 år. Han körde ner till Osby.
På garden centret var jag fram till att jag föll och skadade högeraxeln. Då hade jag varit där i 5 år (2016). De upptäckte inte hur allvarligt det var. När de upptäckte det gick det inte att bota. Så nu kan jag inte lyfta över axelhöjd. 2017 skadade jag den andra axeln. Då kände jag igen symtomen. Denna gång klarade de av att sy fast senan igen. Då fick jag bara vara sjukskriven i 6 veckor. Jag hade ingen anställning. Den blev jag av med efter första olyckan eftersom jag inte kunde utföra mina arbetsuppgifter. Läkaren sjukskrev mej efter andra olyckan med Försäkringskassan avslog sjukskrivning med motivering att jag var arbetsför. Jag var arbetssökande och skulle kunna ta vilka arbetsuppgifter som helst, tex telefonförsäljare. Jag hade ju en arm som fungerade upp till axelhöjd. Jag diskuterade med Försäkringskassan att de har en uppfattning och läkaren en annan. Jag försökte boka tid med FK-läkaren som bedömde att jag var arbetsför med det gick inte, de arbetar inte på det viset. Detta var 2017.
Sedan dess är jag där jag är nu. Jag har haft lite arbetsträningar. Jag har nu 50% sjukersättning. Sedan har jag aktivitetsstöd. Jag har rätt till bostadsbidrag eftersom jag har barn och sjukersättning. Med bidragsdelen har jag 9500 kr när skatten är dragen. Jag vill inte ha socialbidrag. Då kan jag inte äga en bil.

När man hamnar i försörjningsstöd finns det ingen väg tillbaka. Man kommer allt längre från möjligheterna, man hamnar i en återvändsgränd.
När jag fick mitt jobb som personlig assistent 2007 i Yngsjö utan att ha bil skulle det inte ha gått. Jag skulle då behöva ta mig till jobbet genom att åka söndag kväll 22.00 till Hässleholm och byta tåg till Kristianstad. Sedan från Kristianstad till Yngsjö med buss. Då hade jag varit framme 7.30 i Yngsjö och jag skulle börja kl. 7.00. Jag hade inte kunnat ta mig tillbaka hem och samtidigt kunna ta mig till jobbet nästa dag. Utan bil skulle det inte gå. Om jag haft försörjningsstöd hade jag behövt sälja bilen. Utan bil hade jag inte kunnat ta jobbet i Yngsjö. Jag hade ju inte haft pengar för att köpa en bil.

Dialogmöte Malmö 6 december 2022

Motion 76

man [ ] kvinna [X] annat [ ]

Tema:

Försäkringskassan – återbetalningskrav på Bostadstillägg/sjukpenning[4]

1. PROBLEM
•På senare tid har en mängd människor som lever på sjukpenning eller sjukersättning fått det betydligt svårare att klara sitt uppehälle. Människor som balanserar på kanten till att leva på existensminimum. Människor som måste välja mellan att hämta ut medicin eller köpa busskort. Som en av dessa människor så känns det lite som om det är skottpengar på oss som lever med psykisk ohälsa eller vid kanten till utsatthet. •I medierna förekommer många upprörande exempel på återbetalningskrav.
2. ORSAKER
Från den 1 september 2022 gäller nya regler för den som får ett beslut om att betala tillbaka pengar till Försäkringskassan. De nya reglerna är en följd av en lagändring som riksdagen beslutade den 21 juni. Den som får ett beslut om att betala tillbaka ersättning till Försäkringskassan har 30 dagar på sig att göra det. Lagändringen innebär att om hen inte betalar ska Försäkringskassan lämna skulden direkt till Kronofogden för indrivning, eftersom beslutet om återbetalning är en handling som blir direkt verkställbar (exekutionstitel). Tidigare har Försäkringskassan i första hand själv drivit in pengarna och därefter ansökt om

[4] Se också motion 83

betalningsföreläggande hos Kronofogden. Det är fortfarande möjligt att komma överens med Försäkringskassan om en avbetalningsplan om man inte kan betala hela beloppet på en gång, men hela skulden ska vara betald inom tolv månader. Varför denna kontroll görs just nu vet jag inte.
3. EFFEKTER
Effekten blir att många människor som får dessa krav kommer att: - Hamna hos kronofogden, på grund av att man har max ett år på sig att betala av sitt krav (för egen del blir det 940 kr/månad). Jag pratade med FK och frågade hur det går annars, för dom med högre skuld eller om jag inte kan betala denna summa). Då har FK alternativa planer, som tex kronofogden mm. - Hamna på gatan
4. LÖSNINGS/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG
Prioritera humanitet framför kostnadseffektivitet. Detta är långsiktigt också det mest kostnadseffektiva. Det behövs en bättre samverkan mellan socialtjänsten, sjukvården och Försäkringskassan. Kommunen har det övergripande ansvaret för de som bor där. Sätt in åtgärder innan människor inte hamnar i svårigheter, hamnar hos kronofogden, hamnar i hemlöshet. Alla som behöver det ska ha ett personligt ombud. Detta som stöd i kontakten med olika myndigheter. Socialtjänsten ansvarar för att detta ska finnas. Eventuellt kan ombudet komma från idéburen sektor. I så fall skall detta arvoderas.
5. PERSONLIG BERÄTTELSE
• I slutet på 2018 fick jag en förfrågan om att föreläsa med en arvodering. Jag hade skuldsanering, sjukersättning och bostadstillägg. Jag var också medlem på Fontänhuset i Malmö, där det finns två anställda på heltid som hjälper medlemmar i dessa frågor. •Jag fick min sjukersättning den 1/1 2010. Detta gör att om jag ska arbeta finns det ett par alternativ: - Jobba 1/8 – dvs max 5 timmar i veckan - Jobba 25 % men då måste jag lägga ersättningen på dessa % som vilande - Jobba 50 % men då måste jag lägga ersättningen på dessa % som vilande - Jobba 75 % men då måste jag lägga ersättningen på dessa % som vilande - Jobba 100 % men då måste jag lägga ersättningen på dessa % som vilande •Eftersom jag då hade en skuldsanering så valde jag att jobba åttondelen. •Jag ringde Försäkringskassans kundtjänst och ställde frågan: Måste jag rapportera hur mycket arvodet är på och hur ofta jag tar emot arvodet, ungefär som steglös avräkning? Jag fick ett nej, det behöver du inte, detta gäller endast om du har arvode och du har en ersättning som ligger vilande och då får ett arvode som

är utöver dom % som du arbetar, säg 25 % och du har en föreläsning på en timme så blir det 25 % + 1 timme.
Alltså har jag jobbat mer än 25 % och fått betalt mer än för dessa %. Vid två ytterligare tillfällen fick jag samma besked från deras kundtjänst.
Mitt återbetalningskrav är ganska modest på 11 100 kr, men tonen i kravet är oerhört nedlåtande. Vid tre tillfällen i kravet idiotförklarar dom i stort sett mig och tycker att jag medvetet lurat dom på pengarna.
Nu har jag kanske varit oerhört naiv och haft otroligt mycket att göra privat, så att jag missat detta när jag anmält förändringar om inkomster och enbart litat på beskeden jag fått muntligt. Jag har missat att läsa det finstilta myndighetsspråket på besked om bostadstillägg. Men det ger inte Försäkringskassans handläggare rätt att vid tre tillfällen i mitt krav skriva följande:
Försäkringskassan bedömer därför att du har haft goda skäl att förstå att utbetalningen var felaktig eftersom du har haft högre inkomst än vad som varit med i dina beslut och beräkningen av ditt bostadstillägg. Därför bedömer Försäkringskassan att du ska betala tillbaka.
I kravet står det att man kan överklaga. Du kan vara tvungen att betala tillbaka även om du inte själv har orsakat den felaktiga utbetalningen. I sådana fall har det betydelse om du har insett eller skäligen borde ha insett att du fått för mycket pengar. Särskilda skäl kan till exempel vara om du har en svår ekonomisk situation, eller om det finns andra omständigheter som gör det svårt för dig att betala tillbaka, både nu och i framtiden.
Jag lever med psykisk ohälsa, jag har haft enormt mycket med det privata och stora svårigheter.
Jag överklagade men det gick inte igenom. Nu ska jag alltså betala tillbaka 11 100 kr. Snälla som dom är får man lägga upp en avbetalningsplan med ränta och så vidare. Summan ska betalas tillbaka på ett år, så 940 kr per månad. Betalar man inte så hej på dej kronofogden.
Flera vänner och medlemmar på Fontänhuset Malmö och flera andra i dom övriga 12 husen i Sverige har fått dessa krav, och enligt denna kassa har vi medvetet lurat dom på pengar.

Motion 77

man [X] kvinna [ ] annat [ ]

Tema:

Hemlöshet

1. PROBLEM
Enligt FN:s deklaration om mänskliga rättigheter har varje land skyldighet att se till så att alla har tillgång till försörjning, bostad och arbete. I Malmö finns det för lite bostäder generellt och i synnerhet för hemlösa. Nu stänger man tre härbärgen. Under de senaste åren har cirka 200 härbärgesplatser och stödboenden försvunnit.
2. ORSAKER
- Besparingar i kommunen - Det ska byggas nytt på de platser där härbärgen finns idag. - I kommunen har man gått från ”bostad först” till ”jobb först”. Ansvaret skjuts därigenom från kommunen till individen. Man ska ordna ett jobb, därefter kommer bostad. Men utan bostad är det svårt att få jobb. - Bristande gemensamt och solidariskt ansvarstagande för bostäder åt hemlösa. - Allt hårdare krav på de som söker bostad. Till exempel om man har skulder hos kronofogden är det svårt att få bostad.
3. EFFEKTER
- Hemlöshet och utanförskap ökar. - Psykisk ohälsa ökar. - Man tvingas bo svart. - En ond cirkel av ”utan bostad inget jobb, utan jobb ingen bostad”.
4. LÖSNINGS/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG
Kommunen ska ta sitt ansvar. - Ökat bostadsbyggande av bostäder till rimligt pris. - Fler härbärgesplatser och stödboende i kommunen. - Realistiska krav för att få boende. Till exempel inget krav på att man ska ha arbete för att få ett boende. - Boendestöd ska anpassas till varje enskild individs behov. - Socialtjänsten ska gå in i tid så att man inte blir hemlös. - ALLA fastighetsägare ska göra orosanmälan till socialtjänsten när en person riskerar vräkning.

5. PERSONLIG BERÄTTELSE
Gert-Owe Jag blev hemlös i slutet av 80-talet. Min första bostad fick jag år 2000. Jag levde på gatan under dessa tjugo år. Jag levde inte på socialen, utan försörjde mig på annat sätt. Jag föll helt igenom alla skyddsnät. När jag sedan försökte skriva in mig på en adress frågade de när jag kommit tillbaka till Sverige. Mina födelsedata godkändes inte eftersom jag ”inte fanns”. Det fanns heller inga papper på att jag hade utvandrat. Men jag hade ju aldrig gjort det. Jag blev nykter 1998 och fick flytta in i stödboendet Comesta. Där bodde jag i ett år. Detta ledde till att jag fick kontakt med min son. Efter att ha fått ta del av livet startade jag och en vän Kamratföreningen Comigen år 2002. Sedan, jag tror det var 2004, startade vi ett kooperativ som hette Comitegra. Jag var också aktiv med att ordna julfest 2003 0ch 2005 på Wallmans salonger. Jag har suttit i styrelsen på Rainbow/Stockholm och jobbat mycket med sprutbytet. Stefan Jag har på grund av en skilsmässa och stora lån på en villa som såldes med stor förlust i början av nittiotalet hamnat hos Kronofogden. Trots att jag varit i bostadskön sedan 7/5 2015 har jag inte blivit erbjuden någon bostad via Boplats Syd på grund av: - Enligt hyresvärdarna har jag för stora skulder. - Detta trots att jag kan betala hyran i förskott för X antal månader. - Då kronofogden drar nästan 6000 kr på min pension, har jag för lite kvar enligt Boplats Syd / Hyresvärdarna. Följden är att jag bor svart/inneboende utan att ens kunna mantalsskriva mig någonstans.

Motion 78

man [X] kvinna [ ] annat [ ]

Tema:
Flyktingar: Livet försvåras för flyktingar på grund av krångligt system

1. PROBLEM
Systemet är så krångligt för så många människor som inte kan lagen och språket. De får inte den hjälp de har rätt till. Systemet kräver så mycket byråkrati och papper för att få hjälp till exempel med försörjningsstöd. Många flyktingar klarar inte av det och har ingen som kan hjälpa till.

2. ORSAKER

- Det orsakas av systemet och myndigheters hantering. De skickar papper med jättesvår svenska som man inte förstår.
- Många handläggare kan inte sitt arbete tillräckligt bra.
- Brist på samverkan mellan myndigheter.

3. EFFEKTER

- Människor går lätt utanför samhället och följer inte lagen därför att det är så komplicerat.
- Det är lätt att man jobbar svart för att få en inkomst.
- Barnen måste hjälpa föräldrarna. Det påverkar barnen psykiskt och fysiskt. Detta drabbar i alla åldrar (barn, ungdomar, vuxna).
- Barnen orkar inte tänka på sin egen framtid. De mister sin fritid och försummar sin skolgång på grund av stressen.
- Det blir konflikter i familjen.
- Till slut kan både föräldrarna och barnen bli utan det de behöver (föräldrarna utan hjälp, barnen utan skola).

4. LÖSNINGS/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG

- Med medborgarlön som man får när man inte har arbete slipper man allt detta krångel.
- Alla som behöver skall ha kontaktpersoner. Det kan också vara anhöriga eller personer från idéburna organisationer. Men då skall detta arvoderas.

5. PERSONLIG BERÄTTELSE

Jag är 23 år gammal. Jag är kurd från Syrien, och kom 2014 som ensamkommande till Sverige. Då var jag 14 år.

Innan mina föräldrar kom bodde jag först hos min kusin i Malmö. Det fungerade inte så bra. Efter åtta månader flyttade jag till en svensk familj. Jag fick mycket hjälp av min handläggare. Hos svenska familjen hade jag de bästa åren i mitt liv. De lärde mig mycket om svenska språket, samhället, skolutbildning och arbete. De var som ”Google” för mig. Under den tiden gick det bra i skolan, rutiner, träning. Jag hade ett stabilt liv under den tiden. Jag var mycket duktig i skolan. Jag vara första invandraren i den skolan på 20 år, och jag var en av de bästa eleverna. Då hade jag redan bott 2,5 år i Sverige.

Mina föräldrar kom 2017 till Sverige som familjeåterförening. Då ändrades allt. När de kom var det många problem. Skulle jag bo hos min riktiga familj eller hos min fosterfamilj? När de kom hade de ingenstans att bo. Först bodde de hos mina kusiner. Sedan fick de hyra en lägenhet svart i fyra månader. Jag bodde då halva

tiden med dem. Det var min första chock med systemen. Att mina föräldrar inte fick den hjälp vi trodde att de skulle få. Varken från kommunen eller migrationsverket. Jag märkte att jag måste vara med dem, också om det skulle påverka mig väldigt negativt. Mina föräldrar blev chockade, arga och deprimerade när de märkte hur svårt det var. Att ha 6 barn varav 3 var under 18 år och ett med Downs syndrom och inte få den hjälp de borde få var mycket svårt. De trodde inte det var så i Sverige. Mest är de arga på hur det fungerar. Olika handledare kan ha olika regler, de säger annorlunda saker.

Sedan jag kom till Sverige och fram till idag har jag tagit tuffa beslut som påverkar mitt liv. Det var livsavgörande beslut som en kille på 17 år inte borde vara ansvarig för att ta.
Jag tog beslutet att flytta tillbaka till min familj på heltid. Detta för att jag märkte att de behöver mig mycket. Jag längtade också efter att träffa dem. De behövde mig för all kontakt med myndigheter som kommunen, läkare, skolan. Jag visste att beslutet kommer att påverka mig väldigt negativt, såväl på mitt liv som på min framtid. När jag bodde hos fosterfamiljen kunde jag planera min framtid. Jag hade svenska vänner, gick i svensk skola. När jag flyttade till mina föräldrar gick jag tillbaka till min kultur. Det var svårt för mig. När jag flyttade tillbaka till föräldrarna hyrde vi först svart. Sedan bodde vi med 6 personer i en etta. Under ett år levde vi så. Jag hade fortfarande skolan i Helsingborg men bodde i Malmö hos föräldrarna. Det fungerade inte. Jag hade så mycket annat att ta hand om. Jag avbröt gymnasiestudierna efter ett år.

Allt ansvar för mina föräldrar låg på mig. Jag var tvungen att vara med på möten med socialtjänsten, Försäkringskassan, boendeenheten, läkare, skolor etc. Eftersom mina föräldrar inte förstod så fick jag förklara allt. Det handlade inte bara om språket, utan också om att förstå den svenska kulturen, systemet. Jag var både tolk och ansvarig för att myndigheterna skulle göra rätt. Ofta vill myndigheter bara bli av med en. Då är det viktigt att man känner sina rättigheter. Det blev extra svårt för mig när jag insåg att man inte kan lita på myndigheter. Jag insåg mitt ansvar för mina föräldrar, att de skulle få det de har rätt till. Under tiden som jag gjorde allt detta gick jag utan någon annan sysselsättning.

Det var lätt för mig att på grund av denna stress och mina krigsupplevelser från Syrien hamna fel i livet. Det var lätt för mig att använda droger etc. Jag ville bara bli av med min stress och mina tankar, mina mardrömmar. Jag gjorde absolut ingenting, ingen skola, ingen träning, ingen kontakt med vänner. Allt var negativt. När jag visste att det inte fungerade med brist på pengar, drogs jag till miljöer som jag egentligen inte ville tillhöra.
Jag förlorade min stress, men jag vaknade sedan på nytt till samma helvete. Jag har också en bror som har Downs syndrom. Han har kontakt med många läkare.

Därefter insåg jag hur mycket mitt liv har ändrades på dåligt sätt för att det var inte detta som jag hade planerat för mig när jag kom till Sverige och nu när jag lever här.
Det som jag tycker är synd är att jag inte fick de förutsättningar som jag hade innan hos min fosterfamilj. Om kommunen skulle ha tagit sitt ansvar hade allt detta inte hänt.

Idag lever jag fortfarande med mina föräldrar. På grund av de jobbiga åren blev jag bara mer motiverad att kämpa för mitt liv och i min vardag. Jag har börjat studera igen för att få gymnasiekompetens. Samtidigt jobbar jag. Jag har utvecklat mina kontakter både i arbetslivet och med myndigheter. Nu har jag två jobb och samtidigt går jag i skolan. Jag måste jobba för att klara ekonomin. Jag är också kontaktperson till familjen. Det har de senaste två åren blivit långa dagar. Det är på ett sätt skönt, för jag vet ju hur det är när man inte har något att göra i sitt liv.

En dialog i skolan:

Läraren sade att vi lever i alla fall i trygghet i Sverige. Ingen av eleverna sade något. Jag sade till läraren att jag inte håller med dig. Det finns mer i livet än trygghet.

Jag kan inte leva i trygghet om jag inte är trygg i mig själv, när jag går på stan, i kontakten med myndigheter. Alltid finns rädslan där. Det är ett psykiskt straff när man ständigt är rädd för att man inte fyller i rätt blankett.

Läraren svarade att du har rätt i det du säger men tryggheten är också viktig.

Jag sade att det kan du säga som är uppväxt i Sverige. Demokrati ja, men makten och pengarna styr.

Läraren sade att han inte visste något om detta.

Jag sade att du borde fördjupa dina kunskaper. Försök att se det som händer i det fördolda.

Trygghet ger mig inte ett hem. Vad ska jag med trygghet till om jag inte har någonstans att sova.

Motion 79

man [X] kvinna [ ] annat [ ]

TEMA:

Färdtjänst

1. PROBLEM
Färdtjänsten fungerar inte.
2. ORSAKER
- Färdtjänsten hittar inte platsen för upphämtning. - Missförstånd i växeln på grund av att växeln är placerad på annan plats och lokalkännedom saknas. - Språkproblem. - Man upphandlar nya utförare som kanske inte vill köra för att de inte får tillräcklig ersättning. - Det är för få bilar som kör färdtjänst. - Brukare är lågprioriterade-de är inte så viktiga.
3. EFFEKTER
- Man missar viktiga möten som t.ex läkartid på grund av utebliven eller försenad bil. - Det kan bli dyrt om man t.ex missar en tandläkartid/läkartid och att man kanske nödgas ta betaltaxi för att inte missa viktiga möten. - Det kan bli kraftiga förseningar-man måste ringa om och om igen. - Det tar mycket energi-det krävs tålamod. - När man byter aktörer och utförare försvinner kompetens.
4. LÖSNINGS/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG
- De som kör skall få bättre ersättning. - Bättre fungerande växel med lokalkännedom. - Bättre bemötande från växel/taxichaufförer, något som bättre ersättning kan medföra och att brukarna då inte upplever sig så lågprioriterade. - Man kan också tänka sig att brukare kan få ersättning om de nödgas att ta betaltaxi. En ersättning som kommunen får stå för. Det är ett system som finns i Göteborg och Stockholm-kvitto får uppvisas. - Man kan tillåta att färdtjänsten kostar lite. - Brukare skall kunna framföra klagomål gemensamt. Fontänhuset Malmö har fört fram klagomål till kommunen eftersom många medlemmar drabbas och det kan

vara bra att ha stöd av en grupp för att ej tappa sugen.
5. PERSONLIG BERÄTTELSE
Jag hade tid med min kontaktperson 15:30 en fredag. Jag beställde färdtjänst i god tid. Jag fick vänta tre timmar och mötet fick avbokas. Jag hade även tid till läkare en dag. Färdtjänsten uteblev med påföljd att läkartiden fick avbokas och den blev senarelagd två veckor. Det var en viktig tid eftersom jag lider av en somatisk åkomma. Det skapar en känsla av vanmakt. Jag hade också beställt färdtjänst till en föreläsning i Malmö en kväll. Taxin uteblev, växeln påstod att de inte fått in någon beställning och att adressen inte fanns när jag ringde upp. Jag kände ilska och vanmakt. Till slut tog jag en betaltaxi till föreläsningen och tillbaks-något som jag egentligen ej har råd med men ofta fått göra i det att färdtjänsten ej fungerat. Det blir mycket svårt att kunna planera sitt liv. Man är i en beroendeställning och förutsägbarheten brister. Det skapar en frustration.

Motioner riksdialogmöte Stockholm 14 december 2022

Motion 80

Verdandi Sundbyberg

Tema: Brottsdömdas etablering, jobb och bostad.

1. PROBLEM
När politiken skapar långvarig fattigdom. För brottsdömda är chanserna små att etablera sig med jobb och god bostad efter avtjänat straff. Politiska beslut sätter käppar i hjulet snarare än att skapa förutsättningar att hjälpa människor in på den smala vägen.
2. ORSAKER
• Avsaknad av handlingsprogram för tillvaron efter avtjänat straff • Bristande förberedelser inför frigivningen under strafftiden • Ingen hjälp med att få en bostad eller ett jobb • Drunknar i byråkrati – finns ingen kontaktperson som kan hjälpa rätt i kontakterna med myndigheter • Attityd av att straffa människor (hårdare tag) i stället för att på allvar vilja hjälpa människor ut ur brottets bana • Ingen ökning av bidrag trots att levnadsomkostnaderna ökar (just nu hastigt på grund av inflationen)
3. EFFEKTER

• Permanentat utanförskap • Fattigdom • Kan leda till ohälsa (psykiskt och fysiskt) • Ökad risk för återfall i kriminalitet • Ökad kriminalitet och våld i samhället.
4. LÖSNINGS/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG
• Mindre krav mer stöd utifrån individens behov • En enda kontaktperson som stöd vid samtliga myndighetskontakter • Handlingsplan som upprättas under strafftiden tillsammans med den brottsdömde • Individuell handlingsplan (i samråd med den dömde) under strafftiden med anpassade åtgärder för individen att kunna lämna den kriminella banan efter avtjänat straff. Lyssna på den dömde och dennes behov! • Sysselsättning och någon form av rimligt boende finns på plats när man ”muckar” • Krav ska ställas men kärleksfullt och med utgångspunkt att individen får förutsättningar att lämna sin kriminalitet.
5. EGEN ERFARENHET
• Dömd för narkotikabrott. • Fastnat i motvilja och motstånd från samhället i ärliga försök att lämna brottets bana. • Mår dåligt och känner en besvikelse över att inte få stöd av samhället i sin strävan att få jobb, bostad och kunna leva ett vanligt ”svensson-liv”. • Nära att ge upp och återgå till kriminalitet eftersom hon nu lever under svår ekonomisk stress/ fattigdom/ känsla om hopplöshet.

Motion 81

Tema: Kvinnofällan

1. PROBLEM
Könsrelaterad fattigdom – den så kallade ”Kvinnofällan”
2. ORSAKER
• Fortfarande har kvinnor i genomsnitt lägre löner än män för samma arbete. • Kvinnor deltidsarbetar i högre utsträckning än män. • Könsrollerna innebär fortfarande större ansvar för kvinnor vad gäller hem, barn och hushåll. Det påverkar i sin tur kvinnors ekonomiska situation negativt. • I vissa miljöer i samhället kräver omgivningen/ kulturen/ traditionen att kvinnor ska vara hemma med barnen och ta ansvar för hem och familj

• Arbete hemma räknas inte alls vid beräkningar av ersättningens storlek vid exempelvis sjuklön, a-kassa och pension.
3. EFFEKTER
• Sämre ekonomi totalt sett • Ökad utsatthet • Beroendeställning • Ökad ekonomisk stress • Fysiskt och psykiskt lidande och sjukdom
4. LÖSNINGS/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG
• Kompensera arbete hemma vid beräkningarna av olika ersättningar som sjukbidrag, a-kassa och pension • Utred lösningar för ensamstående föräldrars situation ekonomiskt och socialt. Föreslå skarpa åtgärder för att minska fattigdomen för gruppen • Respektera den svenska modellen för lönebildning på arbetsmarknaden - men markera politiskt till fack och arbetsgivare att prioritera förverkligandet av lika lön för samma arbete – för alla • Insatser för att motarbeta stereotypa könsroller i samhället
5. EGEN ERFARENHET
• Jobbat deltid under ett antal år på grund av familjesituationen. Har nu en så kallad pension som inte räcker till. • Har jobbat hårt i en besvärlig familjesituation med en make i skadligt bruk som inte tog ansvar för familjen. Tagit ansvar hela livet och som tack från samhället är belöningen nu att leva som fattigpensionär resten av livet. • Eller? Vad vill du som politiker göra åt situationen? Ska det vara så här i Sverige?

Motion 82
EAPN-Skåne
Tema: Flyktingar. Svenska och praktik från dag ett i Sverige.

1. PROBLEM
Lång väntan på SFI och praktik både för flyktingar med eller utan uppehållstillstånd.
2. ORSAKER

Lagstiftningen. Vissa möjligheter har man endast med uppehållstillstånd.
3. EFFEKTER
Man får stå i kö i kommunen både för förskola till barn och för att börja SFI. Man kommer inte in i samhället och man lär sig inte svenska. Då är det mycket svårt att hitta ett jobb. Vissa har varit i Sverige i 7 år i Sverige med uppehållstillstånd utan att kunna språket. Det är mycket svårt att hitta bra praktikplatser där man övar språket.
4. LÖSNINGS/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG
En lagstiftning som ger rätt till språkträning och att börja praktik. Detta som rättighet. Detta från dag ett i Sverige. Öka kvaliteten på svenskundervisningen.
5. EGEN ERFARENHET
Hamida Jag kom till Sverige 2019. När du kommer till ett nytt samhälle för att bygga ditt liv måste du lära dig språket. Språket är grunden till allt. Man måste gå i skolan och arbeta för att lära sig. Enligt min egen erfarenhet är det inte lätt att hitta en praktikplats eller jobb. Arbetsgivare vill ha någon som är bra på sitt jobb, är vältalande och erfaren. Jag sökte praktik för två år sedan, så att jag skulle kunna lära mig språket snabbare. Jag gick till alla affärer, butiker, restauranger och McDonalds i mitt grannskap men ingen av dem accepterade mig. Jag sökte praktikplats i nästan ett år. Jag minns tydligt att jag gick till McDonalds många gånger och nästan all personal kände igen mig. Jag sade till arbetsgivarna att jag bad dem ge mig möjlighet att träna där utan lön. Jag sa till dem, låt mig komma, jag är kapabel, jag kan göra det bra, men de verkade vara döva och hörde mig inte. Lara Jag kom till Sverige år 2015. Jag fick bo på en flyktingförläggning i ett helt år. Då var mina barn ett och fyra år gamla. Under året på flyktingförläggningen kunde jag inte studera svenska pga. av att man få inte gå på SFI (Svenska för invandrare) förrän man har uppehållstillstånd. Det fanns också en massa andra krav för att kunna börja läsa SFI, så fick jag studera svenska på egen hand. Alltså Google translate, Youtube och barnkanalen. Det var ändå svårt, och jag lärde mig bara en enkel svenska. Efter det att jag flyttat från flyktingförläggningen till en lägenhet fick jag vänta i en lång kö för att få plats för mina barn på förskolan. Det var också lång kö till SFI. Jag fick vänta nästan åtta månader för att få plats på förskolan. Den var tre km från där jag bodde, och när jag frågade kommunen varför jag bara fick plats där svarade de att det inte fanns lediga platser på de andra dagisen. Så jag fick jag gå till fots med mina barn under vintern varje dag sex km tur och retur. Jag trodde att jag skulle kunna börja SFI efter att barnen klarat inskolningen, men det var ändå ett års väntetid till SFI. Jag var mycket intresserad av att börja läsa svenska för att kunna jobba, studera och lära känna samhället, men dessvärre gick allt inte som jag trodde. Allt jag hörde från kommunen och SFI skolan var att du får vänta, det finns många andra som står i kö före dig. Efter ett år flyttade jag till Malmö och där började samma process. Jag har väntat sammanlagt i två och ett halvt år för att börja studera

svenska. När jag till slut började SFI kunde jag klara av det på fyra månader. Därefter läste jag vidare och i dag pluggar jag på Malmö Universitet. Med min berättelse vill jag förmedla att vi har förlorat mycket tid på att vänta. Utan språket kan man ingenting om Sverige och man söker en tillhörighet i samhället eftersom man känner sig utanför.

Motion 83

Tema: Försäkringskassan – återbetalningskrav på Bostadstillägg/sjukpenning[5]

6. PROBLEM
•På senare tid har en mängd människor som lever på sjukpenning eller sjukersättning fått det betydligt svårare att klara sitt uppehälle. Människor som balanserar på kanten till att leva på existensminimum. Människor som måste välja mellan att hämta ut medicin eller köpa busskort. Som en av dessa människor så känns det lite som om det är skottpengar på oss som lever med psykisk ohälsa eller vid kanten till utsatthet. •I medierna förekommer många upprörande exempel på återbetalningskrav.
7. ORSAKER
Från den 1 september 2022 gäller nya regler för den som får ett beslut om att betala tillbaka pengar till Försäkringskassan. De nya reglerna är en följd av en lagändring som riksdagen beslutade den 21 juni. Den som får ett beslut om att betala tillbaka ersättning till Försäkringskassan har 30 dagar på sig att göra det. Lagändringen innebär att om hen inte betalar ska Försäkringskassan lämna skulden direkt till Kronofogden för indrivning, eftersom beslutet om återbetalning är en handling som blir direkt verkställbar (exekutionstitel). Tidigare har Försäkringskassan i första hand själv drivit in pengarna och därefter ansökt om betalningsföreläggande hos Kronofogden. Det är fortfarande möjligt att komma överens med Försäkringskassan om en avbetalningsplan om man inte kan betala hela beloppet på en gång, men hela skulden ska vara betald inom tolv månader. Varför denna kontroll görs just nu vet jag inte.
8. EFFEKTER
Effekten blir att många människor som får dessa krav kommer att: - Hamna hos kronofogden, på grund av att man har max ett år på sig att betala av sitt krav (för egen del blir det 940 kr/månad). Jag pratade med FK och frågade hur det går annars, för dom med högre skuld eller om jag inte kan betala denna summa). Då har FK alternativa planer, som tex kronofogden mm. - Hamna på gatan
9. LÖSNINGS/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG
Jag har två förslag - Innan man godkänner ett bostadstillägg kolla då upp deklarationer mm på oss som söker, meddela i tydlighet hur man anmäler inkomster, hur det gäller, även vad som gäller beroende på när du fått sjukersättning osv. - Förläng avbetalningsplanen, tänk efter och använd ert sunda förnuft. Vilken människa förutom en miljardär kan betala tillbaka 800 000 kr på ett år?

[5] Se också motion 76.

5. EGEN ERFARENHET
• I slutet på 2018 fick jag en förfrågan om att föreläsa med en arvodering. Jag hade skuldsanering, sjukersättning och bostadstillägg. Jag var också medlem på Fontänhuset i Malmö, där det finns två anställda på heltid som hjälper medlemmar i dessa frågor. •Jag fick min sjukersättning den 1/1 2010. Detta gör att om jag ska arbeta finns det ett par alternativ: - Jobba 1/8 – dvs max 5 timmar i veckan - Jobba 25 % men då måste jag lägga ersättningen på dessa % som vilande - Jobba 50 % men då måste jag lägga ersättningen på dessa % som vilande - Jobba 75 % men då måste jag lägga ersättningen på dessa % som vilande - Jobba 100 % men då måste jag lägga ersättningen på dessa % som vilande •Eftersom jag då hade en skuldsanering så valde jag att jobba åttondelen. •Jag ringde Försäkringskassans kundtjänst och ställde frågan: Måste jag rapportera hur mycket arvodet är på och hur ofta jag tar emot arvodet, ungefär som steglös avräkning? Jag fick ett nej, det behöver du inte, detta gäller endast om du har arvode och du har en ersättning som ligger vilande och då får ett arvode som är utöver dom % som du arbetar, säg 25 % och du har en föreläsning på en timme så blir det 25 % + 1 timme. Alltså har jag jobbat mer än 25 % och fått betalt mer än för dessa %. Vid två ytterligare tillfällen fick jag samma besked från deras kundtjänst. Mitt återbetalningskrav är ganska modest på 11 100 kr, men tonen i kravet är oerhört nedlåtande. Vid tre tillfällen i kravet idiotförklarar dom i stort sett mig och tycker att jag medvetet lurat dom på pengarna. Nu har jag kanske varit oerhört naiv och haft otroligt mycket att göra privat, så att jag missat detta när jag anmält förändringar om inkomster och enbart litat på beskeden jag fått muntligt. Jag har missat att läsa det finstilta myndighetsspråket på besked om bostadstillägg. Men det ger inte Försäkringskassans handläggare rätt att vid tre tillfällen i mitt krav skriva följande: *Försäkringskassan bedömer därför att du har haft goda skäl att förstå att utbetalningen var felaktig eftersom du har haft högre inkomst än vad som varit med i dina beslut och beräkningen av ditt bostadstillägg. Därför bedömer Försäkringskassan att du ska betala tillbaka.* I kravet står det att man kan överklaga. Du kan vara tvungen att betala tillbaka även om du inte själv har orsakat den felaktiga utbetalningen. I sådana fall har det betydelse om du har insett eller skäligen borde ha insett att du fått för mycket pengar. Särskilda skäl kan till exempel vara om du har en svår ekonomisk situation, eller om det finns andra omständigheter som gör det svårt för dig att betala tillbaka, både nu och i framtiden. Jag lever med psykisk ohälsa, jag har haft enormt mycket med det privata och stora svårigheter. : Jag överklagade men det gick inte igenom. Nu ska jag alltså betala tillbaka 11 100 kr. Snälla som dom är får man lägga upp en avbetalningsplan med ränta och så vidare. Summan ska betalas tillbaka på ett år, så 940 kr per månad. Betalar man inte så hej på dej kronofogden. Flera vänner och medlemmar på Fontänhuset Malmö och flera andra i dom övriga 12 husen i Sverige har fått dessa krav, och enligt denna kassa har vi medvetet lurat dom på pengar.

Motion 84
Verdandi Örebro
Tema: Effekter av långvarig fattigdom

1. PROBLEM
Att inte ha fått de insatser som krävs för att kunna etablera sig på arbetsmarknaden medför en låg inkomst, vare sig det är en sjukersättning eller ekonomiskt bistånd. Som verksamhet ser vi ofta att den ekonomiska stress som det innebär att långvarigt leva på marginalerna ökar människors utsatthet och ohälsa. Följden av det blir personligt lidande och ökade samhällskostnader.
2. ORSAKER
Att leva på sjukersättning är alltid en tuff ekonomisk situation men nu med den inflation som är försvinner de eventuella marginaler som funnits. Att ligga precis över försörjningsstödsnorm, som en sjukersättning ofta kan vara, innebär att du själv måste klara alla utgifter. Om du lever på försörjningsstöd får du ekonomisk hjälp med hyra, el, a-kassa, del av bredband, medicin, sjukhusbesök, tandvård, glasögon, hemförsäkring med mera. Detta minskar utsattheten vid en inflationsökning till viss mån. Men för den som har sjukersättning finns det bara bostadstillägg att söka trots att personen ibland bara ligger några hundralappar över normen.
3. EFFEKTER
Stor ekonomisk stress, vilket inte bidrar till att eventuellt närma sig arbetsmarknaden. Känsla av hopplöshet och har man barn kommer både den ekonomiska utsattheten och förälderns känsla av hopplöshet, att påverka.
4. LÖSNINGS/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG
Sätt in fungerande resurser för att alla ska kunna jobba utifrån sin egen förmåga. Det minskar många former av utsatthet att kunna bidra till sin egen försörjning. För den som helt saknar arbetsförmåga ska ersättningsnivåerna ligga på en nivå som bidrar till ett värdigt liv.
5. EGEN ERFARENHET
”Ibland vet jag inte vad som gör mig sjukast, min psykiska ohälsa eller min ekonomiska situation” Att gå på bio eller ta en fika på stan är uteslutet om jag inte blir ”sponsrad” av någon annan. Jag känner av att matpriserna gått upp, får välja med omsorg vad jag köper. Men jag är ändå tacksam för att jag har en sjukersättning. Jag har sett så många som nästan går under för att de är sjuka och kan inte jobba men ändå inte får den rättigheten.

Motion 85

Tema: Svårigheter att komma till egenförsörjning

1. PROBLEM
Den här motionen var tänkt att enbart handla om den ekonomiska utsattheten som kommer av att leva på försörjningsstöd under lång tid men det är svårt att inte börja prata insatser för att komma till egen försörjning för en person som är i den situationen. Problemen hänger ihop och motionen kommer att ta upp lite av bägge. Tyvärr kommer inte denna motionär att vara med då hon saknar legitimation. Men en vän till henne är med och kan berätta om situationen. Många blir kvar på ekonomiskt bistånd (försörjningsstöd) under många år, trots att de inte har full arbetsförmåga och borde vara berättigad till sjukersättning på deltid. Även de som har full arbetsförmåga kan ha svårt att hitta vägar ut från ekonomiskt bistånd. Försörjningsstöd är tänkt som ett kortvarigt bistånd och det är ekonomiskt mycket slitsamt att vara kvar år efter år, speciellt nu med tanke på de ökade matpriserna. Även för samhället är varje människa som har arbetsförmåga, men inte får möjlighet att arbeta en ”förlustaffär”.
2. ORSAKER
Det finns inlåsningseffekter som motverkar människors möjligheter att ta sig vidare från försörjningsstöd och den ekonomiska ersättningen bidrar till att människor hamnar i ett ännu större utanförskap. Nedan följer tre exempel på varför det är svårt: Först och främst är svårigheten att komma till egen försörjning stor om du varit borta från arbetsmarknaden länge eller aldrig fått möjlighet att börja jobba. Om du har haft försörjningsstöd längre än sex månader ska du få behålla en del av eventuella intjänade pengar om du provar att jobba några timmar i veckan, men det är inte alltid som det fungerar eller diskuteras med klienten. Om du inte har full arbetsförmåga men ändå förväntas jobba heltid av Försäkringskassan kommer du att hamna i en kamp för att få dina rättigheter tillgodosedda som tar massor av energi. Energi som du kunde ha använt till att närma dig arbetsmarknaden på de procent du har arbetsförmåga.
3. EFFEKTER
Personer som uppbär långvarigt försörjningsstöd kommer inte att bli mer motiverade att söka ett arbete om biståndet är lågt. Det är helt andra faktorer som påverkar. I stället är det kontraproduktivt för många eftersom långvarig ekonomisk stress bidrar till ohälsa.
4. LÖSNINGS/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG
Nu har metoden ”Bostad Först” blivit ett etablerat arbetssätt för att minska hemlöshet. Kanske dags att börja jobba efter ”Jobb Först” metoden? Det vill säga, jobbmöjligheter till alla som har arbetsförmåga och insatser som stödjer personens möjligheter att stanna kvar och utvecklas på arbetsmarknaden. Det finns redan etablerade metoder att jobba utifrån. IPS-metoden (individanpassat stöd till arbete) är ett exempel på en metod med god evidens.

Då skulle också försörjningsstödet kunna användas som det är tänkt att vara, en kortvarig hjälp.
5. EGEN ERFARENHET
Jag kände mig fattigare när barnen var små men visst jag äter dåligt nu när det bara handlar om mig. Jag vill kunna ge barnbarnen något och hälsa på dem, vilket kostar en del eftersom de inte bor i samma stad som mig. För att ha råd med det lägger jag bara 600 kr i månaden på mat. Önskar så att jag kunde få hjälp med att komma ut på arbetsmarknaden på deltid och sjukersättning resten av tiden. Jag älskar ost men har aldrig råd att köpa. Passar på att äta om jag är hemma hos någon annan. Mensskydd kan jag bara glömma, det är toapapper som gäller. Jag har aldrig hört talas om att jag har rätt att behålla en del av min inkomst om jag provar att jobba några dagar i veckan, trots att jag fått försörjningsstöd i många år och från flera olika kommuner…

Motion 86
Verdandi Nyköping
Tema: Från bidragstagare till skattebetalare

1. PROBLEM
Idag är det ekonomiska biståndet (i folkmun socialbidrag) villkorat med att du måste ha en sysselsättning för att få det. Undantag finns, men de är idag få. Det gör att många utför idag ett ”riktigt arbete” mot att man får socialbidrag. Och detta kan pågå länge, flera år, utan att det egentligen finns en plan för att ta sig ur bidragsberoendet. Tex kan man vara ute i skogen på sk skogslag och röja sly eller vara med i kommunens gatuförvaltning och plocka sopor och skräp.
2. LÖSNINGS/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG
Inför bestämmelse om ”Sociala skäl” för att bli beviljad lönebidrag. Det borde vara möjligt för kommunen att tillsammans med arbetsförmedlingen använda de kostnader som uppstår med socialbidrag att täcka det som ett lönebidrag (eller dyl, de byter ju namn hela tiden) kostar och att arbetsförmedlingen får skjuta till resten. Då skulle folk få en riktig lön för det arbete man faktiskt utför. Och då borde reglerna för lönebidrag ändras så att även ett långvarigt försörjningsstöd och sk sociala skäl skulle räknas som en av grunderna till att ett lönebidrag kan beviljas. Alla skulle vinna på detta. Han som jobbar skulle få lön, kommunen skulle få in skattepengar och arbetsförmedlingen skulle ”bli av med” en som har varit långvarigt arbetslös. Alltså man skulle bli skattebetalare!
3. EGEN ERFARENHET
Efter långvarig sjukskrivning och vara utförsäkrad från Försäkringskassan har det varit svårt att få en vettig försörjning. Till slut var det enda alternativet till försörjningsstöd att gå i pension vid 62 i stället för att vänta till 65 eller 66 år. Det har påverkat min pension jättemycket. En annan bekant har råkat ut för samma sak men kan inte hitta någon annan försörjning än socialbidrag. I 10 år! Det borde gå att få en annan försörjning med riktig lön.

Motion 87

Frälsningsarmén

Tema: Nationella riktlinjer för akut- och stödboenden

1. PROBLEM
Akut- och stödboenden saknar idag kvalitetskrav och är inte tillståndspliktiga som till exempel HVB-hem. Marknaden är oreglerad vilket kan öppna för oseriösa aktörer. Akut- och stödboenden kan vara mycket enkla med sovsalar och låg boendestandard. Det kan vara så många som 20 personer som delar på en dusch. Med så låg standard sänder det signaler om att personer som lever i hemlöshet inte är värda att satsas på. Kommunerna strävar efter att hålla nere kostnaderna samtidigt som fler personer riskerar att hamna i hemlöshet. Det gör att risken för att välja billigaste lösningen framför kvalité är stor. Idag kan vem som helst starta och driva ett akut- och stödboende. Till skillnad från HVB-hem så krävs inget tillstånd. IVO Inspektionen för vård och omsorg granskar HVB hemmen, men för akut- och stödboenden är det kommunens socialtjänst som har ansvaret att kontrollera så att boendet håller god kvalitet.
2. LÖSNINGS/FÖRBÄTTRINGSFÖRSLAG
Inför Nationella riktlinjer och krav för Akut- och stödboenden samt härbärgen. Dessa skulle utformas tillsammans med civilsamhället och de människor som använder dessa boenden. Vi har mycket kunskap att bidra med!
3. EGENERFARENHET
Frälsningsarmén har lång erfarenhet (140 år i Sverige) att arbeta mot hemlöshet. Vi driver ett antal akut- och stödboenden runt om i landet. För att hålla god standard och hög personaltäthet täcker vi upp med egna medel. Vi är medvetna om den negativa situation det är för människor att inte ha en fast plats att utgå från när man arbetar med sitt liv. Utan bostad eller fast plats är det svårt att behålla sin integritet, självbestämmande och kontroll. Det finns också en påtaglig risk för att den som hamnar på akutboenden eller härbärgen blir kvar där. Vi vill inte ha härbärgen eller akutboenden som permanenta boendelösningar. Vi vill att det ska vara en nödlösning under tiden man arbetar mot en mer varaktig boendesituation. Alla akutboenden och härbärgen måste hålla en god minimistandard, varför vi vill att ett beslut om nationella riktlinjer tas. Tyvärr ser vi ingen tendens till att behovet av Härbärgen och akutboendet avtagit och vi i Frälsningsarmén är beredda att göra det yttersta för att tiden på ett av våra boenden ska vara förknippade med en god erfarenhet. Beskrivningen av hur det kan se ut på annat håll än på våra härbärgen har vi fått beskrivna av de personer som kommer till oss. Tyvärr har det varit svårt att få någon att berätta om egen erfarenhet ”offentligt” varför vi skriver i egenskap av organisationen Frälsningsarmén.